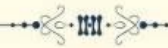

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ปี 2566-2570
(ฉบับปรับปรุง ปี 2568)

หลักฐานประกอบการพิจารณา
การประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 1.1.5.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี 2566 - 2570
ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี 2562

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ซึ่งพิจารณาถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล บริบทที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรี ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอหนองแค เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรของอำเภอให้ถูกต้องตรงกับปัญหาของเกษตรกร องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในลักษณะการทำประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการของเกษตรกร แล้วนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผน/โครงการ ซึ่งจะมีผลถึงการใช้งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการที่สามารถนำไปแก้ปัญหาของชุมชนได้

ผู้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอหนองแค ขอขอบคุณหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอหนองแคฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและองค์กรบริหารส่วนตำบล ทุกตำบลที่จะพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๓

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๗

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๗

๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๘

๓ สภาพภูมิอากาศ

๑๔

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๑๔

๓.๒ ฤดูกาล

๑๔

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๑๔

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑๕

๔ เส้นทางคมนาคม

๑๖

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

๑๖

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

๑๖

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑๗

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๑๘

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๒๑

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๒๘

๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/
ชนบท

๓๐

๖.๔ การศึกษา

๓๑

๖.๕ สาธารณสุข

๓๒

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๓๓

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๓๓

๘ องค์กร/สถาบันต่าง

๓๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอหนองแค	๓๗
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๗
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๓๗
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๘
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๙
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอหนองแค	๕๑
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๕๑
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๕๐
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๕๒
๒. สร้างโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๓
บรรณานุกรม	๕๖
ภาคผนวก	๕๗
โครงการ	๕๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอ นongแค จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอ นongแค จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๙
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี .๒๕๖๑..-๒๕๖๓	๑๕
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๑๒
ตารางที่ ๖ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๘
ตารางที่ ๗ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๒๐
ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอ นongแค จังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๓	๒๒
ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๒๔
ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๙
ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๓
ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๕
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๗
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๙
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๑
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๓
ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๔
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๕
ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๖
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๗
ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๘
ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๙
ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๕๒
ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๔
ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๕๕
ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๕๗
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๕๙
ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตอำเภอหนองแค ปี ๒๕๖๖	๖๔
ตารางที่ ๔๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๖
ตารางที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๗
ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๙
ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๐
ตารางที่ ๔๔ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๑
ตารางที่ ๔๕ ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๙
ตารางที่ ๔๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๐
ตารางที่ ๔๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๐
ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๒
ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๒
ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๔
ตารางที่ ๕๑ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าว ปี๒๕๖๖ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๖
ตารางที่ ๕๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๘๗
ตารางที่ ๕๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๘
ตารางที่ ๕๔ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๘๙

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗
ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๑๓
ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย.๓.ปี ตั้งแต่ ปี ..๒๕๖๑ – ๒๕๖๓	๑๔
ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓.ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ..๒๕๖๑...-๒๕๖๓.	๑๖
ภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๑๖
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๑๓
ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๒๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื้อและภาวะหนี้ของเกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๒๘
ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอหนองแค	๓๑
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๔
ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๓๔
ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๑
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๒
ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๓
ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๔
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๕๑
ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๕
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๖
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๖
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๗
ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๗๗
ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก..ข้าว อำเภอหนองแค	๗๘
ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับ..ข้าว อำเภอหนองแค	๗๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองแค	๕๘
ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค	๖๐
ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค	๖๐
ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๕
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอหนองแค	๖๕
ภาพที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๘
ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๙
ภาพที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	๖๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ ๓๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๗๐
ภาพที่ ๓๙	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๗๑
ภาพที่ ๔๐	แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๗๒
ภาพที่ ๔๑	แสดงพฤติกรรมการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๗๘
ภาพที่ ๔๒	แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๐
ภาพที่ ๔๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๑
ภาพที่ ๔๔	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมะพร้าว อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๑
ภาพที่ ๔๕	แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๒
ภาพที่ ๔๖	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๓
ภาพที่ ๔๗	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๓
ภาพที่ ๔๘	แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๔
ภาพที่ ๔๙	แสดงพฤติกรรมการเพาะปลูกมะพร้าว ในอำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๖
ภาพที่ ๕๐	แสดงวิธีการตลาดมะพร้าว อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี	๘๗

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ในอดีthonong แคว อยู่ในความปกครองของกรุงศรีอยุธยา สภาพบ้านเรือนและชุมชนตั้งอยู่ ที่ราบลุ่มริมฝั่งคลองนาเรียง ซึ่งเป็นคลองเดิมที่แยกจากแม่น้ำป่าสัก และใช้เป็นทางคมนาคมติดต่อกับกรุงศรีอยุธยา แต่เดิมพลเมืองประกอบด้วย พลเมืองเชื้อสายคนเมืองเหนือ เชื้อสายคนเมืองเวียงจันทน์ ที่เหลือตกค้างตั้งแต่สมัยอดีตที่ไทยทำศึกสงครามกับพม่า เขมร และลาวเวียงจันทน์

อำเภอนองแคว ได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑ โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงมีพระบรมราชโองการให้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๒ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๗ ตรงกับขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีจอ จ.ศ. ๑๒๖๐ เป็นปีที่ ๓๑ ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๕ แผ่นที่ ๕๐ โดยมี ขุนพรหมสัสดี (บุต) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอนองแควเป็นคนแรก สำหรับอาคารที่ว่าการอำเภอนองแควเดิมเป็นอาคารไม้สองชั้น ตั้งอยู่ที่ชุมชนตำบลหนองแควใกล้คลองนาเรียง ต่อมาด้วยความเจริญเติบโตและ การขยายตัวของชุมชนตำบลหนองแคว ทำให้บริเวณที่ตั้งที่ว่าการอำเภอนองแควเดิมคับแคบ ประกอบกับอาคารเดิมมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงได้มีการย้ายอาคารที่ว่าการอำเภอนองแควไปทำการก่อสร้างใหม่ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น ในบริเวณพื้นที่ของชลประทาน ริมคลองระพีพัฒน์ฝั่งซ้ายใกล้กับถนนพหลโยธิน จนปัจจุบัน

ที่ตั้ง พิกัดอำเภอนองแคว $14^{\circ} 20' 21'' \text{N}, 100^{\circ} 55' 42'' \text{E}$

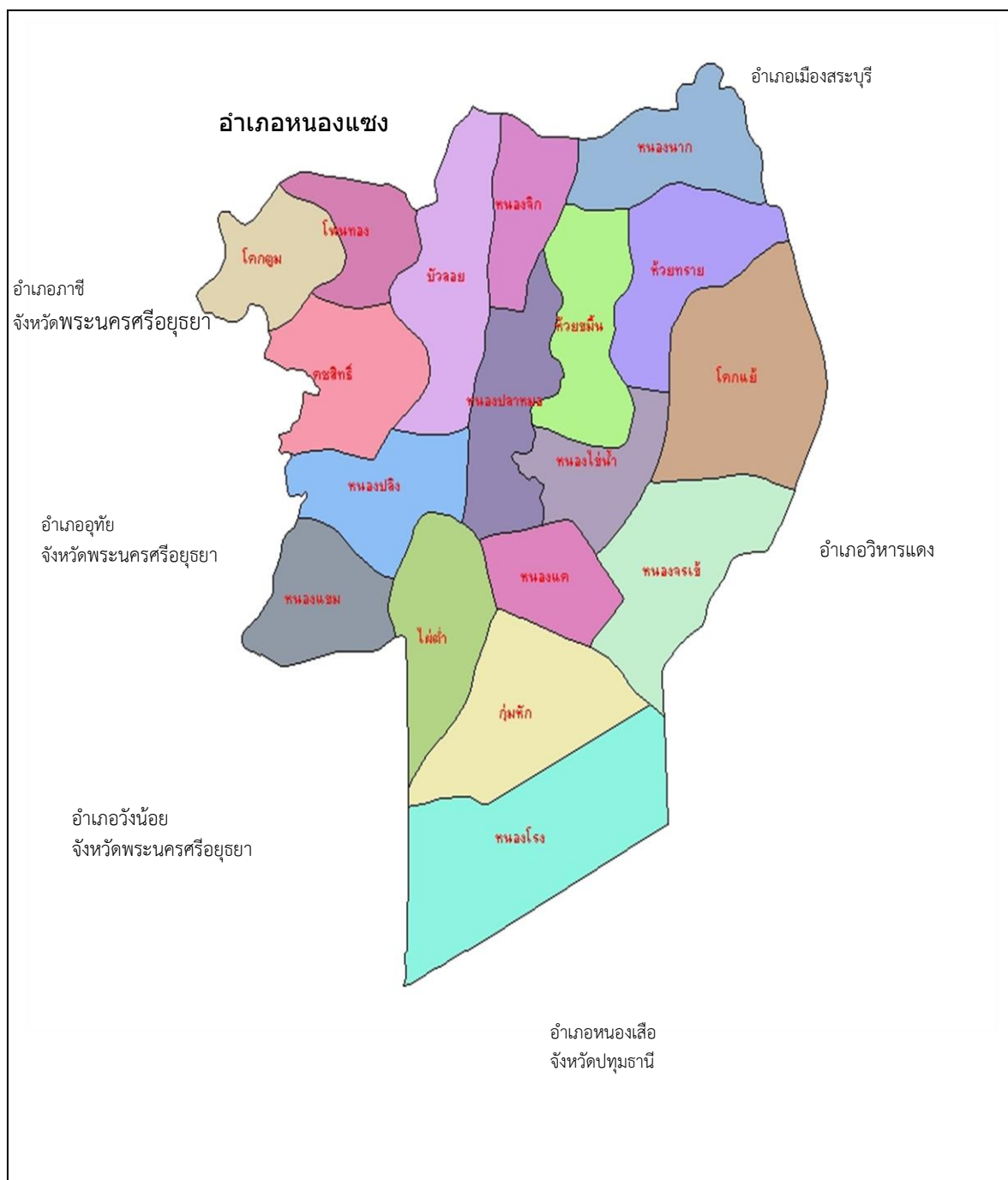
๑๔.๓๓๙๑๖๗, ๑๐๐.๘๖๑๖๖๗ มีพื้นที่ประมาณ ๒๖๒,๘๖๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๖๔,๒๙๑.๘๗ ไร่ ตั้งอยู่ทิศใต้ของจังหวัดสระบุรี ระยะห่างจากจังหวัดสระบุรีประมาณ ๒๑ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามถนนพหลโยธินประมาณ ๘๗ กิโลเมตร

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ เขตอำเภอมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ เขตอำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี อำเภอวังน้อย และอำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ เขตอำเภอมืองสระบุรี และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขตอำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี และอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

อำเภอหนองแค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๗ ตำบล ๑๘๑ หมู่บ้าน และชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแค จำนวน ๒๐ ชุมชน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๔ แห่ง คือ เทศบาลตำบลหนองแค เทศบาลตำบลหินกอง เทศบาลตำบลคชสิทธิ์ และเทศบาลตำบลไผ่ต่ำ

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๕ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มหัก องค์การบริหารส่วนตำบลคชสิทธิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตูม องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ องค์การบริหารส่วนตำบลบัวลอย องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไข่น้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจรเข้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโรง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล หมู่ที่	หนองแค	กุ่มหัก	คชสิทธิ์	โคกตูม	โคกแย้	บัวลอย	ไผ่ต่ำ	โพนทอง	ห้วยขมิ้น	ห้วยทราย	หนองไข่น้ำ	หนองแขม	หนองจิก	หนองเข้	หนองนก	หนองปลาหมอ	หนองปลิง	หนองโรง
๑		หัวตะโก	บ้านหนองม่วง	หนองโนน้อย	สนมไทย	บัวลอยกลางนา	โคกสลุด	บ้านน้อย	ห้วยทองหลาง	ห้วยทราย	หนองบัวเหนือ	แปดอาร์	บ้านไผ่	โนนทอง	ดอนเค็ง	ร่องแซง	หนองเบน	โคกแค
๒		นาเรียง	หนองรู	บ้านใหม่	ไทยงาม	หนองหาด	คลองสิบ	หนองแขงใหญ่	ห้วยทองหลาง	บ้านบก	หนองบัวใต้	โคกวัว	ดอนเตือ	หนองรี	โคกเต่า	ร่องแซง	หนองขนาก	คลองห้า
๓		ลองระบายเหนือ	บ้านตลาดสุขาภิบาลคชสิทธิ์	หนองหอย	เขาโปร่งแล้ง	บัวลอย	นาข่อย	หนองหล่ม	ห้วยทองหลาง	ไค้วัด	หนองขามป้อม	หนองกลางดอน	บ้านไร่	หนองโสน	บ้านจาน	สองคลอง	หนองสะเดา	หนองโรง
๔		ลำบัว	บ้านกระทูลอย	เหล่าใต้	โคกแย้	หนองอุ่ม	โคกทอง	โพนทอง	ท่าจิก	โคกหินลาด	หนองไข่น้ำ	หกดัน	บ้านไร่กลางนา	หนองตาเตี้ย	บ้านใหม่	หนองปลาหมอ	หนองปลิง	คลองสิบ
๕		โคกแคเหนือ	บ้านโคกผักชะ	เกาะลอย	หนองสมัคร	สันมะค่า	ไผ่ต่ำ	หนองจั่ว	ห้วยขมิ้น	โสกโขม	หนองชะโด	หนองโสน	ห้วยสระ	หนองตะเฒ่	หนองครก	บ้านใหม่	หัวทอง	หนองน้ำส้ม
๖		คลองระบายใต้	หนองตาน้อย	โคกตูม	หนองผักชีเหนือ	โคกแย้	ไผ่ต่ำ	สามแยก	เขาน้อยหินกอง	บ้านยางใต้	โคกมะตูม	โคกกระพี	หนองเลา	หนองเขิน	หนองตาพรม	หนองผักชีใต้	หนองสรวง	ตลาดคลองสิบ
๗		โคกน้ำบ่อ	โคกเพชร	สันติสุข	โนนบก	ดงเมือง	คลองสิบตัน	กลางนา	โคกกระถิน	บ้านยาง	หนองขอน	หนองอ่างทอง	หนองจิกเหนือ	ลำบัว	หนองนกเหนือ	หนองบอน	ทุ่งดินขอ	หนองปลาหมอ
๘		โคกแคใต้	ตลาดกลาง	เหล่าเหนือ	หนองสมัตร	บกน้อย	หนองปลาหมอ	หนองเรือ	โคกกระถิน	ตลาดหินกอง	ท่าคล้อ	ลำศาลเจ้า	หนองจิกใต้	ลำบัว	โคกกอก	หนองปลากระตี่	บ้านใหม่	ศรีปทุม

ตำบล หมู่ที่	หนองแค	กุ่มหัก	คชสีห์	โคกขมิ้น	โคกไผ่	บัวลอย	ไผ่ต่ำ	โพรงทอง	หัวขมิ้น	หัวทราย	หนองไผ่	หนองแถม	หนองจิก	หนองจรเข้	หนองนก	หนองปลาหมอ	หนองปลิง	หนองโรง
๙		กุ่มหัก	โคกขนวน	โคกแดง	หนองกระทุ่ม	หนองปล้อง		โคกกลาง	หัวขมิ้น	หินกอง	โคกใหญ่เหนือ		โดนแดง		หนองนาไต้	ท่าช้าง	โคกเชือก	คลองห้า
๑๐		ดอนเหี่ยว	ขอนแก่น		หนองจอกใหญ่	ดงหวาย			หนองโพธิ์	โนนคล้อ	โคกใหญ่ใต้		ดอนมะจัก					ทหารผ่านศึก
๑๑		หนองแฝด	โคกจาน		หนองจอกใหญ่	หนองดินแดง			บ้านลาด		หัวหนอง		บบัวลอยเหนือ					
๑๒		สวนกล้วย	ตลาดเหนือ		หนองพันอ้อม	บัวลอยเก่า			หัวบึง				บัวลอยกลาง					
๑๓			โคกทอง		ดอนแพ่ง	บัวลอยกลางนา			หัวเขว้า				บัวลอยใต้					
๑๔					บ่อน้ำเค็ม				หนองจิก									
๑๕					โคกเชือก													
๑๖					หนองจอกน้อย													

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

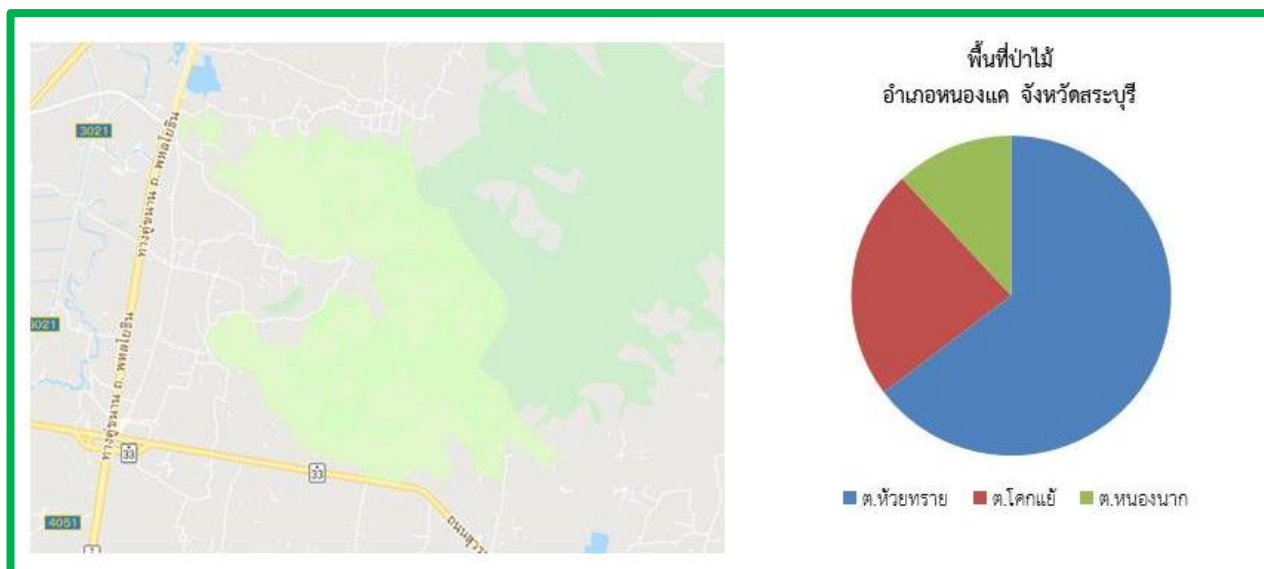
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
ตำบลหนองแค	๓,๑๒๕.๐๐	-	๑	๒๐ ชุมชน	๖,๐๐๕
กุ่มหัก	๙,๘๙๕.๐๐	๑	-	๑๒	๑,๘๙๖
คชสิทธิ์	๑๔,๘๙๓.๗๕	๑	๑	๑๓	๑,๖๘๕
โคกตูม	๖,๐๕๐.๐๐	*๑	-	๙	๔๙๕
โคกแย้	๑๗,๘๒๕.๐๐	๑	-	๑๖	๕,๘๓๓
บัวลอย	๙,๓๕๐.๐๐	๑	-	๑๓	๗๘๖
ไผ่ต่ำ	๑๐,๔๕๘.๐๐	-	๑	๘	๒,๑๐๐
โพนทอง	๔,๔๗๓.๐๐	*๑	-	๙	๕๐๔
ห้วยขมิ้น	๙,๓๕๓.๐๐	๑	-	๑๔	๔,๗๒๔
ห้วยทราย	๗,๒๓๕.๐๐	๑	-	๑๐	๕,๐๕๕
หนองไข่น้ำ	๗,๑๕๘.๐๐	๑	-	๑๑	๓,๒๕๓
หนองแขม	๖,๓๔๗.๐๐	๑	-	๘	๗๐๓
หนองจิก	๔,๑๘๗.๐๐	๑	-	๑๓	๙๙๐
หนองจรเข้	๑๐,๓๕๕.๐๐	๑	-	๘	๑,๑๖๓
หนองนก	๖,๗๖๑.๑๓	๑	-	๙	๑,๖๔๙
หนองปลาหมอ	๘,๔๕๕.๐๐	๑	-	๙	๕,๐๐๐
หนองปลิง	๙,๗๓๕.๐๐	๑	-	๙	๒,๘๓๑
หนองโรง	๑๘,๖๓๖.๐๐	๑	-	๑๐	๑,๖๖๗
รวม	๑๖๔,๒๙๑.๘๘				๔๖,๓๓๖

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอหนองแค พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอนองแคะ สภาพพื้นที่เป็นป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณ ไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตะเคียน ไม้เต็ง ไม้มะค่า และไม้ประดู่ เป็นต้น มีพื้นที่บางส่วนอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น เดิมเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพระฉาย ต่อมา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๔ ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น บริเวณนี้เป็นป่าดิบแล้งและเป็นป่าไผ่ ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดสระบุรี (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ตำบลหนองแคะ	๓,๑๒๕.๐๐	-	๐
กุ่มหัก	๙,๘๙๕.๐๐	-	๐
คชสิทธิ์	๑๔,๘๙๓.๗๕	-	๐
โคกตูม	๖,๐๕๐.๐๐	-	๐
โคกแย้	๑๗,๘๒๕.๐๐	๒,๑๘๓.๙	๑๑.๖๖
บัวลอย	๙,๓๕๐.๐๐	-	๐
ไผ่ดำ	๑๐,๔๕๘.๐๐	-	๐
โพนทอง	๔,๔๗๓.๐๐	-	๐
ห้วยขมิ้น	๙,๓๕๓.๐๐	-	๐
ห้วยทราย	๗,๒๓๕.๐๐	๖,๐๔๐	๘๓.๔๘
หนองไข่น้ำ	๗,๑๕๘.๐๐	-	๐
หนองแขม	๖,๓๔๗.๐๐	-	๐

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
หนองจิก	๔,๑๘๗.๐๐	-	๐
หนองจรเข้	๑๐,๓๕๕.๐๐	-	๐
หนองนาถ	๖,๗๖๑.๑๓	๑,๑๑๖.๑๓	๑๖.๕
หนองปลาหมอ	๘,๔๕๕.๐๐	-	๐
หนองปลิง	๙,๗๓๕.๐๐	-	๐
หนองโรง	๑๘,๖๓๖.๐๐	-	๐
รวม	๑๖๔,๒๙๑.๘๘	๙,๓๔๐.๐๓	๕.๖๙

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๒ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี กลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืช จำนวน ๘ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิจิตร (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่องไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่องทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูก ขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๐

ชุดดิน : ชุดดินดอนเมือง (Dm) ชุดดินรังสิต (Rs) ชุดดินเสนา (Se) และชุดดินธัญบุรี (Tan)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดินเกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไ่ว ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไ่ว ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๖ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ชุดดิน : ชุดดินหินกอง (HK) ชุดดินเกาะใหญ่ (Koy) ชุดดินลำปาง (Lp) ชุดดินพานทอง (Ptg) ชุดดินศรีเทพ (Sri) และชุดดินตากใบ (Ta)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแบ่งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หว่านวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยไ่วทั้ง ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ ตัน/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้นต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ควรมีการใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒

ชุดดิน : ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัดและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลุกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลุก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านสับไถหรือสับไถอินทรีย์ ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลุกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลุกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลุกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลุกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน ๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลุก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลุก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดการกรดเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ชุดดิน : ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแบ่งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลุกพืชหมุนเวียนให้มีการปลุกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือบอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลุก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลุก

ปลุกไม้ผล ชุดหลุมปลุกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลุกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชคลุมดิน ปลุกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝก เฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลุก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลุก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ชุดดิน : ชุดดินแมร์ิม (Mr) ชุดดินน้ำซุน (Ncu) ชุดดินพะเยา (Pao) และชุดดินท่ายาง (Ty)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงกึ่งก้นหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม.

จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินตื้นถึงชั้นก้นกรวดหรือลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้นกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้นปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ชุดดิน : ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินภูสะนา (Ps) และชุดดินโพนงาม (Png)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่เป็นดินกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

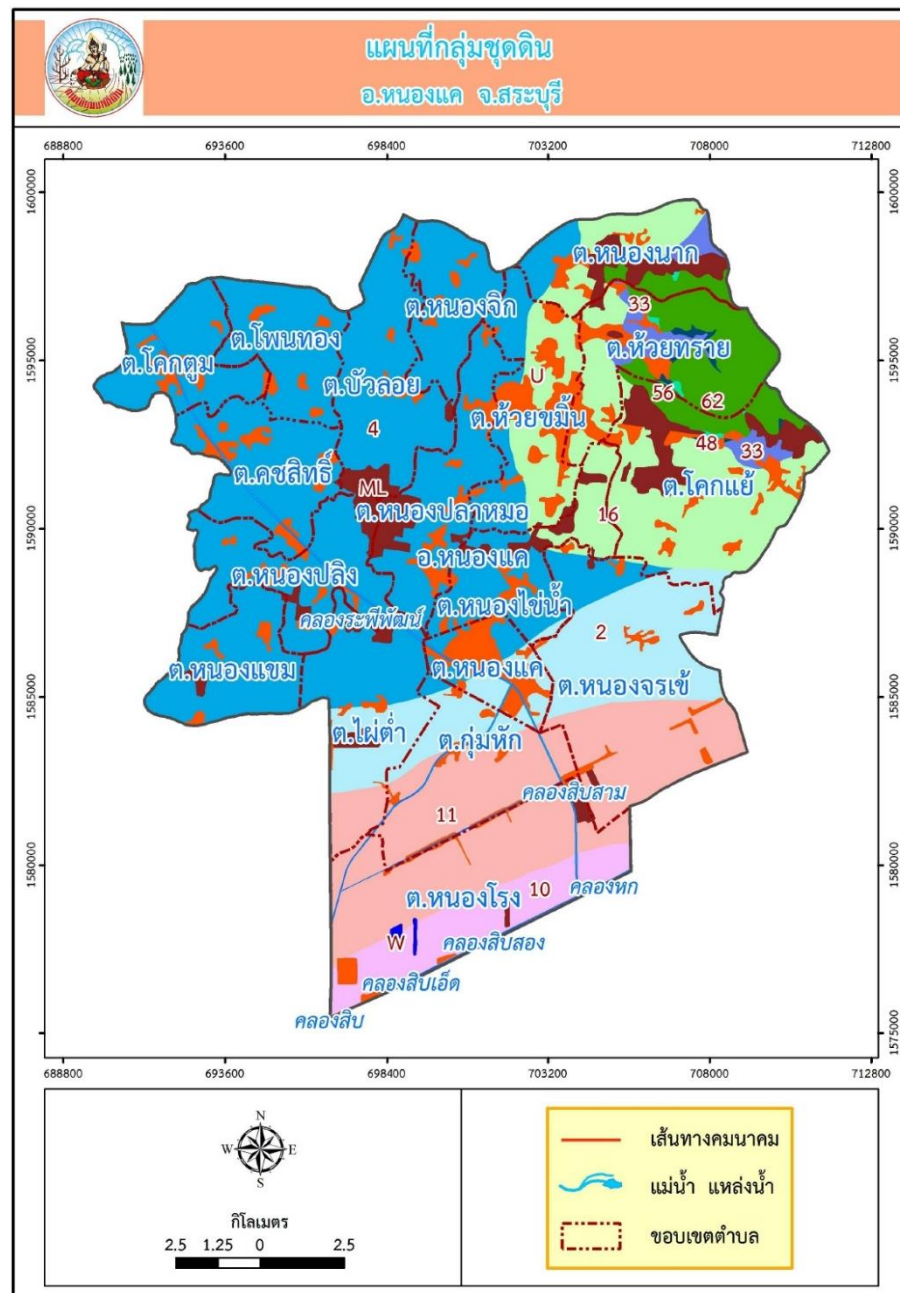
๘) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่าสร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๘)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด ซึ่งพัดประจำฤดูกาล โดยพัดจากตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวเรียกว่า มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้จะทำให้บริเวณอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีมีอากาศหนาวเย็นและแห้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป

๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งฤดูกาลของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

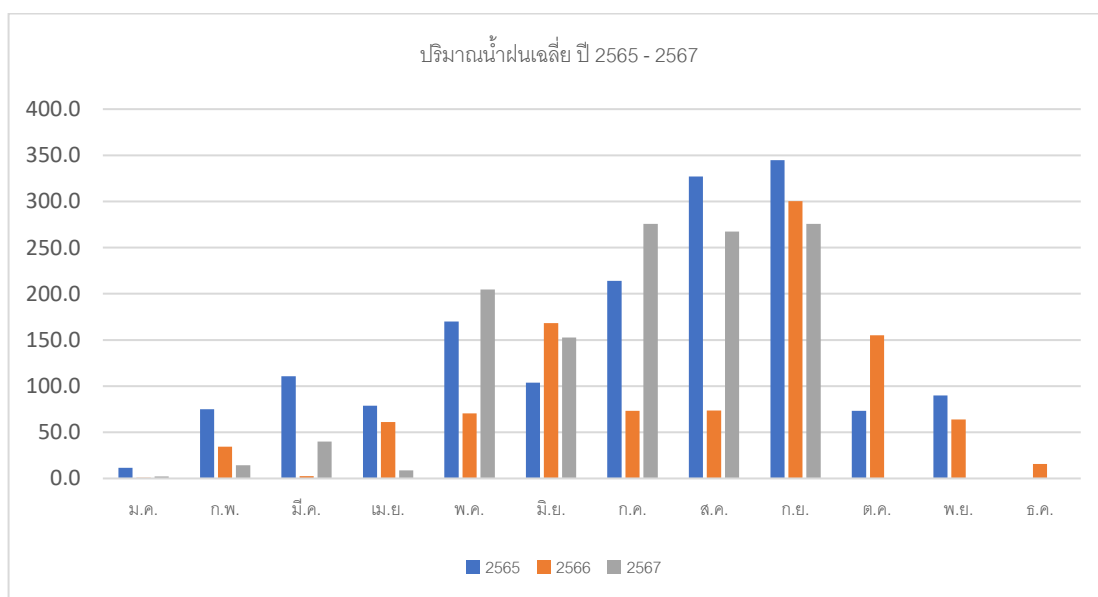
๑. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะมีลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมที่พัดจากมหาสมุทรอินเดียนำเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นเข้ามายังประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่านประเทศไทย ตอนบนเกือบตลอดช่วงฤดูฝน จึงทำให้บริเวณจังหวัดสระบุรีมีฝนตกชุกทั่วไป โดยเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

๒. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้อากาศเย็นทั่วไป โดยมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดเป็นบางวันในเดือนธันวาคมและมกราคม

๓. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้เป็นช่วงปลอดจากมรสุม จะมีลมจากทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้อากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีปริมาณน้ำฝนรวมปี ๒๕๖๗ อยู่ที่ ๑,๒๔๑.๖ มิลลิเมตร โดยมีฝนตกชุกในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม โดยมีปริมาณน้ำฝน ๒.๒ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนกรกฎาคมและกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝน ๒๗๕.๗ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๔)

ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๙
๒	กุมภาพันธ์	๔๑.๓
๓	มีนาคม	๕๑.๑
๔	เมษายน	๔๙.๔
๕	พฤษภาคม	๑๔๘.๕
๖	มิถุนายน	๑๔๑.๖
๗	กรกฎาคม	๑๘๗.๗
๘	สิงหาคม	๒๒๒.๖
๙	กันยายน	๓๐๖.๘
๑๐	ตุลาคม	๑๑๔.๑
๑๑	พฤศจิกายน	๗๖.๘
๑๒	ธันวาคม	๗.๙
	รวม	๑,๒๘๖.๕
	เฉลี่ย/ปี	๙๔.๔๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

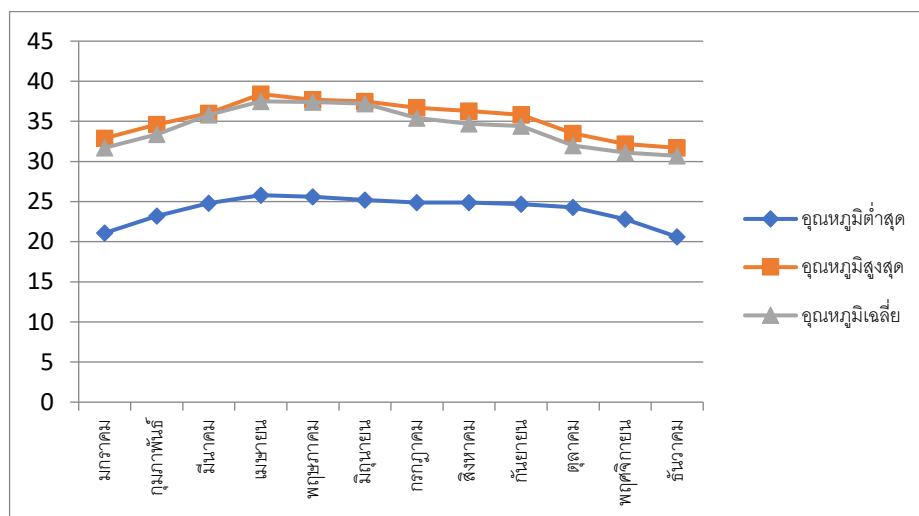
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๖ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๔ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕.๓ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๑.๑	๓๒.๙	๓๑.๗
กุมภาพันธ์	๒๓.๒	๓๔.๖	๓๓.๔
มีนาคม	๒๔.๘	๓๖.๐	๓๕.๘
เมษายน	๒๕.๘	๓๘.๔	๓๗.๕
พฤษภาคม	๒๕.๖	๓๗.๗	๓๗.๔
มิถุนายน	๒๕.๒	๓๗.๕	๓๗.๒
กรกฎาคม	๒๔.๙	๓๖.๗	๓๕.๔
สิงหาคม	๒๔.๙	๓๖.๓	๓๔.๗
กันยายน	๒๔.๗	๓๕.๘	๓๔.๔
ตุลาคม	๒๔.๓	๓๓.๕	๓๒.๐
พฤศจิกายน	๒๒.๘	๓๒.๒	๓๑.๑
ธันวาคม	๒๐.๖	๓๑.๗	๓๐.๗

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยาลพบุรี, พ.ศ.๒๕๖๗

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

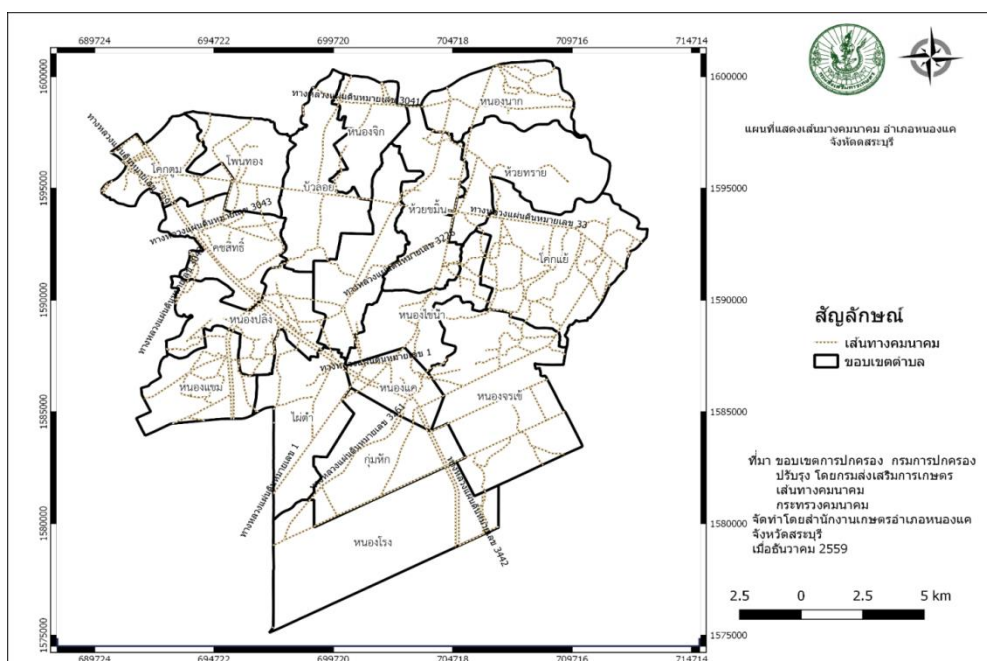

ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๖
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗)

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางรถยนต์เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ เส้นทางคมนาคม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค พ.ศ..๒๕๖๗)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

อำเภอหนองแค มีการเดินทางทางบก

- ไม่มีสถานีขนส่งรถประจำทางให้บริการ เนื่องจากอำเภอหนองแคมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ ถนนพหลโยธินพาดผ่าน ทำให้การคมนาคมทางบกเป็นไปด้วยความสะดวก ส่วนใหญ่จะโดยสารรถตู้ประจำทางซึ่งเป็นระยะทางที่ต่อเนื่องมาจากทางจังหวัดอื่น เช่น ลพบุรี นครราชสีมา สิงห์บุรี เป็นต้น

- การคมนาคม ระยะทางระหว่างอำเภอหนองแคและตัวเมืองจังหวัดสระบุรี ห่างกันประมาณ ๒๑ กิโลเมตร ผิวจราจรเป็นถนนสายหลักติดกับอำเภอเมืองสระบุรี

- การคมนาคมระหว่างอำเภอ ได้แก่ เส้นทางจราจรถนนทางหลวงหมายเลข ๓๓ เชื่อมอำเภอวิหารแดง อำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี

- การคมนาคมระหว่างจังหวัด ได้แก่ เส้นทางจราจรถนนทางหลวงหมายเลข ๑ เชื่อมอำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เส้นทางจราจรถนนทางหลวงหมายเลข ๓๒๖๑ เชื่อมอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี และเส้นทางจราจรถนนทางหลวงหมายเลข ๓๐๔๓ เชื่อมอำเภออุทัย และเส้นทางจราจรถนนทางหลวงหมายเลข ๓๓ เชื่อมอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

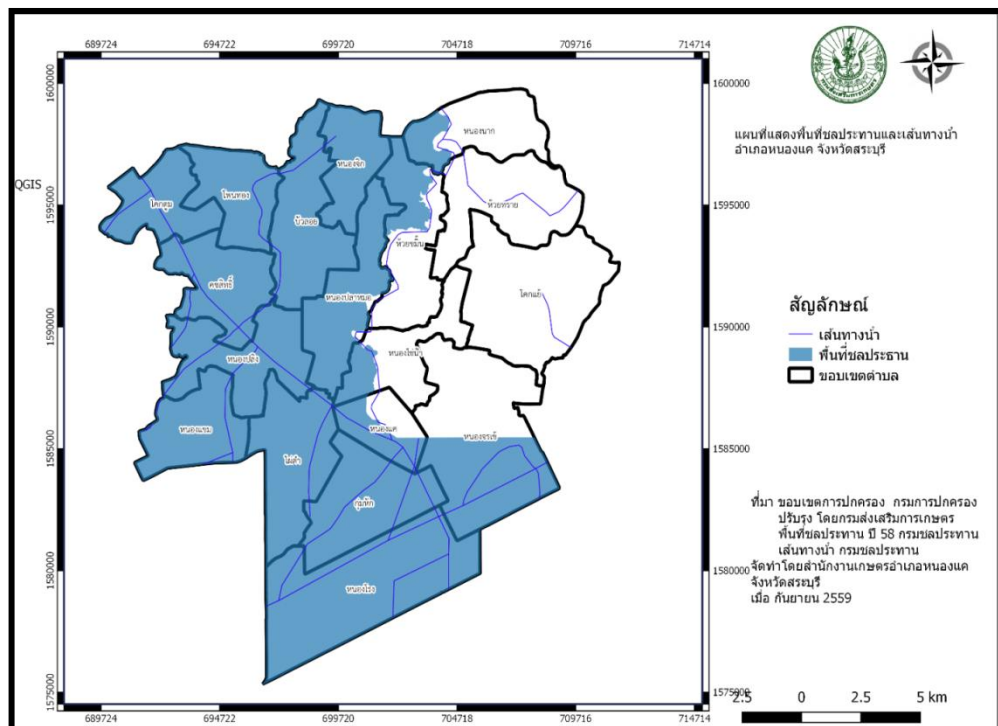
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

โครงการชลประทานที่ปล่อยน้ำให้กับพื้นที่การเกษตรของอำเภอหนองแค ได้แก่ โครงการชลประทานป่าสักใต้ และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองเพรียว – เสาไห้ ลำน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ คลองระพีพัฒน์ คลองหนองแค คลองหนองรู และคลองนาเรียง

- เขตคลองชลประทาน ได้แก่ คลองระพีพัฒน์ , คลอง ๖ อาร์, คลอง ๗ อาร์, คลอง ๘ , อาร์คลอง ๙ อาร์, เนื้อที่ใช้ประโยชน์ประมาณ ๑๐๔,๒๙๙ ไร่

- เขตนอกชลประทาน เนื้อที่ประมาณ ๕๙,๙๙๒ ไร่

- พื้นที่ใช้แหล่งน้ำสร้างขึ้น และธรรมชาติ

ภาพที่ ๗ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

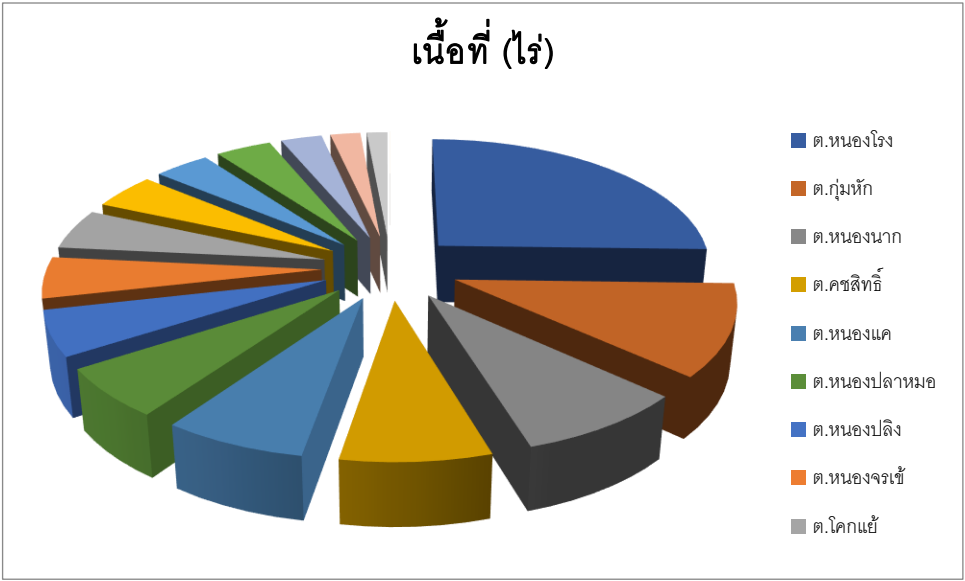
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พื้นที่รวม พื้นที่ ๑๘๓๘.๕๑ ไร่ โดยแยกเป็นรายตำบลดังนี้

ตารางที่ ๖ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ขอบเขต	เนื้อที่ (ไร่)
ต.หนองโรง	๔๖๗.๕๓
ต.กุ่มหัก	๒๐๗.๓๓
ต.หนองนาก	๑๕๗.๕๕
ต.คชสิทธิ์	๑๓๖.๙๕
ต.หนองแค	๑๓๐.๖๑
ต.หนองปลาหมอ	๑๑๑.๘๘
ต.หนองปลิง	๑๐๒.๑๒
ต.หนองจรเข้	๙๓.๕๒
ต.โคกแย้	๙๑.๙๕
ต.โคกตูม	๘๑.๕๘
ต.หนองแขม	๗๐.๔๖
ต.ไผ่ต่ำ	๗๐.๔๔
ต.ห้วยทราย	๕๒.๑๓
ต.หนองไข่น้ำ	๓๗.๙๖
ต.บัวลอย	๒๖.๒๔
ต.ห้วยขมิ้น	๐.๒๔

ที่มา : กรมแผนที่ทหาร (๒๕๕๐) และระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร สิงหาคม ๒๕๖๘

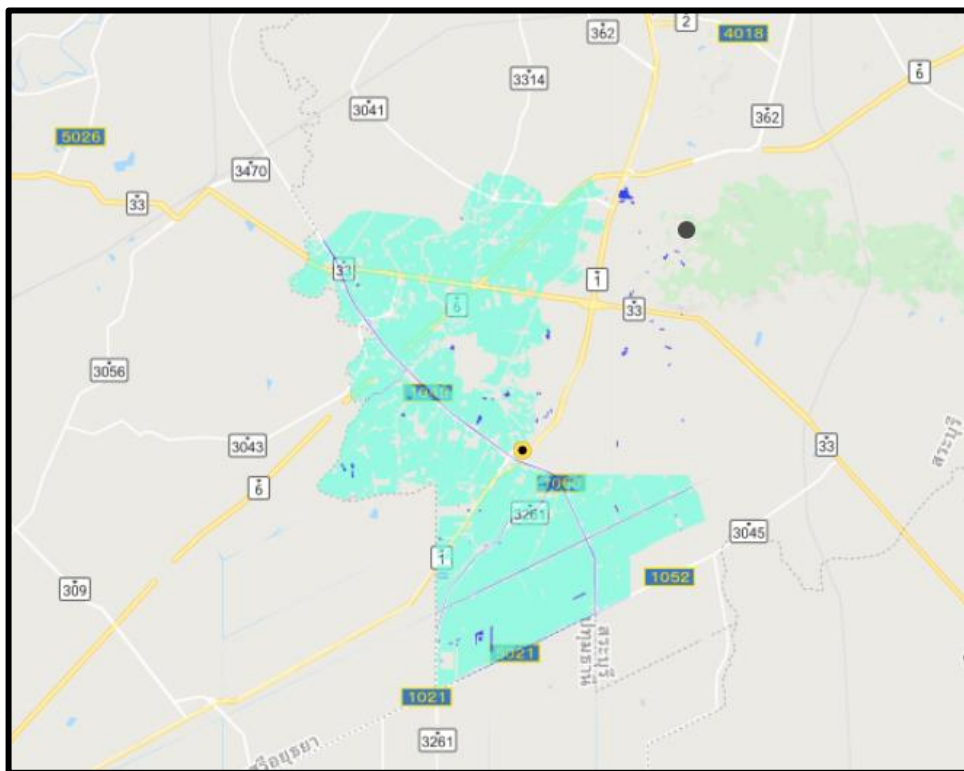

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน และกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ ตารางที่ ๗ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

ขอบเขต	ประเภท	จำนวน (จุด)
ต.หนองจรเข้	แหล่งน้ำ พด.	๕
ต.โคกแย้	แหล่งน้ำ พด.	๓
ต.กุ่มหัก	แหล่งน้ำ พด.	๓
ต.ห้วยขมิ้น	แหล่งน้ำ พด.	๓
ต.บัวลอย	แหล่งน้ำ พด.	๒
ต.โพนทอง	แหล่งน้ำ พด.	๒
ต.หนองจิก	แหล่งน้ำ พด.	๒
ต.ห้วยทราย	โครงการชลฯ กลาง	๑
ต.ห้วยทราย	แหล่งน้ำ พด.	๑
ต.หนองแค	แหล่งน้ำ พด.	๑
ต.โคกตูม	แหล่งน้ำ พด.	๑
ต.หนองนก	แหล่งน้ำ พด.	๑
ต.หนองแขม	แหล่งน้ำ พด.	๑

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๘)

๒ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๒.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีพื้นที่การเกษตร ๗๖,๐๖๐.๖๕ ไร่ (ร้อยละ ๔๖.๓ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทาน ๖๙,๖๘๘.๕๔ ไร่ นอกเขตชลประทาน ๘,๓๗๒.๑๑ ไร่ (ที่มา : ฐานข้อมูลเกษตรกรรม ส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๘) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๘ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๘

ที่	ตำบล	ครัวเรือนประชากร		พื้นที่ (ไร่)		พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)							
		ครัวเรือน ทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ การเกษตร	นาข้าว		พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก ไม้ประดับ	เกษตรอื่นๆ
						นาปี	นาปรัง						
๑	หนองแค	๖,๐๐๕	๕๙	๓,๑๒๕.๐๐	๘๘๙.๕	๗๗๕.๕	๖๓๓	๐.๕	๓๓	๔	๐	๐.๗๕	๐
๒	กุ่มหัก	๑,๘๙๖	๒๕๖	๙,๘๘๕.๐๐	๗,๐๒๙.๐๐	๔,๓๘๔.๗๕	๒๙๗๒	๑๑.๒๕	๔๔๓	๘๙๔	๔๒.๔๔	๔	๕
๓	คชสิทธิ์	๑๐๔๔	๒๑๐	๑๔,๘๙๓.๗๕	๔,๐๒๓.๐๐	๓๕๙๘.๐๐	๘๙๐.๒๕	๐	๕๒.๕๗	๓.๗๕	๒.๗๕	๐	๐
๔	โคกตูม	๘๑๙	๑๘๑	๖,๐๕๐.๐๐	๓,๒๑๘.๒๕	๒,๘๐๔.๑๕	๑๙๐๐	๐	๑๖.๕	๐.๒๕	๐	๐	๐
๕	โคกแย้	๑๐๒๗๕	๓๔๕	๑๗,๘๒๕.๐๐	๖,๖๘๙.๖๓	๕,๘๓๗.๐๐	๒๐๖	๐	๒	๔๒	๐.๒๕	๐	๐
๖	บัวลอย	๓๓๕๔	๓๐๕	๙,๓๕๐.๐๐	๔,๗๑๔.๙๘	๔,๓๑๐.๐๐	๓๐๐	๐	๑๐	๓๓.๕๖	๐.๒๕	๐	๐
๗	ไผ่ต่ำ	๒๑๒๔	๑๕๑	๑๐,๔๕๘.๐๐	๔,๑๗๐.๐๐	๓,๕๕๘.๓๔	๒๕๐๐	๕๓.๒๕	๑๙	๒.๕	๗๑.๗๕	๐	๐
๘	โพนทอง	๕๐๔	๒๒๔	๔,๔๗๓.๐๐	๔,๒๑๕.๐๐	๓,๗๑๐.๐๐	๒๐๐๐	๐	๘	๐	๐.๕	๐	๐
๙	ห้วยขมิ้น	๔,๗๒๔	๒๐๐	๙,๓๕๓.๐๐	๓,๒๙๑.๐๗	๓,๐๓๐.๓๕	๒๑๒๑	๖๐	๔๖	๓๒	๗.๑๓	๐	๐
๑๐	ห้วยทราย	๑,๗๙๙	๑๒๘	๗,๒๓๕.๐๐	๑,๑๕๔.๓๔	๘๑๘	๓๐	๐.๕	๓๒.๘	๕๒.๕๒	๑๐.๖	๐.๕	๐.๕
๑๑	หนองไข่น้ำ	๓,๑๖๘	๑๒๔	๗,๑๕๘.๐๐	๒,๐๐๙.๘๕	๑,๗๑๑.๐๐	๑๓๕	๐	๖	๐.๖๔	๐.๒	๐	๐.๐๕
๑๒	หนองแหม	๒,๔๒๙	๒๔๕	๖,๓๔๗.๐๐	๔,๒๙๕.๙๗	๓,๘๗๖.๔๕	๒๔๙๒	๐	๙	๐.๖๘	๐.๑๓	๐	๐
๑๓	หนองจิก	๙๙๐	๒๘๔	๔,๑๘๗.๐๐	๓,๖๒๕.๓๘	๓,๑๙๘.๐๐	๒,๗๕๖.๐๐	๐	๑๖	๐	๐	๐	๔
๑๔	หนองจรเข้	๕,๐๖๕	๔๗๗	๑๐,๓๕๕.๐๐	๑๐,๕๓๕.๒๒	๙,๓๕๐.๐๐	๖๕๔.๐๐	๑	๔๐๕	๑๔๙.๑๓	๕๔.๗๕	๑๕	๒
๑๕	หนองนาก	๑,๖๔๙	๑๘๑	๖,๗๖๑.๑๓	๑,๔๖๖.๒๐	๑,๒๑๒.๐๐	๙๕๐	๐	๒๕	๒๖.๔๘	๓	๐	๒
๑๖	หนองปลาหมอ	๕,๓๓๘	๑๖๐	๘,๔๕๕.๐๐	๒,๖๗๗.๐๐	๒,๔๖๙.๒๕	๑๕๙๒	๐	๒๓.๕	๒๓.๕	๐.๔๕	๐	๑.๕
๑๗	หนองปลิง	๔,๘๖๕	๒๗๖	๙,๗๓๕.๐๐	๔,๙๘๑.๙๑	๔,๕๙๐.๙๘	๑๗๒๙	๐	๑๔๔.๕	๔๐.๐๔	๔๗.๒๕	๐	๐
๑๘	หนองโรง	๑,๖๖๗	๓๒๕	๑๘,๖๓๖.๐๐	๗,๐๗๔.๓๕	๒,๔๒๙.๗๕	๒๐๕๕.๒๕	๙๖๙	๑๓๙๕.๖๕	๑๓๗๗	๙๓	๔.๗๕	๔๐
	พื้นที่รวม	๕๗,๗๑๕.๐๐	๓,๖๙๑	๑๖๔,๒๙๑.๘๘	๗๖,๐๖๐.๖๕	๖๑,๖๖๓.๕๒	๒๕,๙๑๕.๕๐	๑,๐๙๕.๕๐	๒,๖๘๗.๕๒	๒,๖๘๒.๐๕	๓๓๔.๔๕	๒๕.๐๐	๕๕.๐๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบี่ อ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
หนองแค	-	-	-	-	-	-	-	-	-
กุ่มหัก	๑๒๒	๒๒		๑		๗,๐๐๖	๖๐	-	-
คชสิทธิ์	๘๑	-		๗		๐,๐๐๐	๔	-	-
โคกตูม	๗๔	-		๕๕	๓๕๐	๒๑๓,๐๖๕	-	-	-
โคกแย้	๑๓๑	-		-		๑๑๐,๗๘๙	๑๘๗	-	-
บัวลอย	๑๒๗	๑๐		-		๔,๘๕๔	-	-	-
ไผ่ต่ำ	๕๙	-		-		๒,๕๗๐	๗,๕๐๐	-	-
โพนทอง	๓๗	๕๗		๓๐		๑,๘๕๕	-	๑๒๐	-
หนองแหม	๑๐๕	-		๑๕		๓,๗๖๖	๓๗๐	-	-
ห้วยทราย	๕๘	-		๑๖		๒๐,๙๖๘	๙๐	-	-
ห้วยขมิ้น	๑๙๑	๙๐				๘,๑๓๘	๕๐	-	-
หนองโรง	๑๑๓	๑๐๔			๘๐๐	๕,๐๔๔	๕๑	๑๓๒	-
หนองปลิง	๓๙					๒,๐๕๒			-
หนองปลา หมอ	๔๒	-		๒๐		๑,๘๑๑	๑๖๐	๖	-
หนองนาก	๓๙					๒,๑๐๓			-
หนองจิก	๖๘					๒,๙๖๗			-
หนองจรเข้	๑๔๙	๒๑		๙		๕๒,๐๑๕	-	-	-
หนองไข่น้ำ	๘๔	-				๓๐,๐๐๐	๒๕๐		-
รวม	๑,๕๑๙	๓๐๔		๑๕๓	๑,๑๕๐	๔๗๙,๐๐๓	๘,๗๒๒	๒๕๘	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหนองแค พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ ๓ แห่ง คือ

ชื่อโรงงาน บริษัท บี พี อาหารสัตว์ จำกัด ที่ตั้ง ๕๗ หมู่ ๕ ต.หนองไข่น้ำ อ.หนองแค จ.สระบุรี
 ชื่อโรงงาน บริษัท ยูไนเต็ดฟีดมิลล์ จำกัด ที่ตั้ง ๑๙/๑ หมู่ ๓ ต.บัวลอย อ.หนองแค จ.สระบุรี
 ชื่อโรงงาน บริษัท ชันพืด จำกัด ที่ตั้ง ๔๒ หมู่ ๖ ต.ไผ่ต่ำ อ.หนองแค จ.สระบุรี

- โรงฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ๑ แห่ง

ชื่อโรงฆ่าปราโมทย์ ที่ตั้ง ๓๗/๑ หมู่ ๗ ต.หนองนาถ อ.หนองแค จ.สระบุรี

- โรงฆ่าสัตว์มาตรฐาน ๑ แห่ง คือ โรงฆ่าสัตว์เทศบาลตำบลหนองแค ตำบลหนองแค อำเภอหนองแค

จังหวัดสระบุรี

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่

๒๘ จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม หนู	ที่ตั้ง	๑๐ หมู่ ๓ ต.หนองไข่น้ำ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์ม อีรพงษ์	ที่ตั้ง	๑ หมู่ ๗ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มโสภี	ที่ตั้ง	๑๐ หมู่ ๑๐ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มมานิจ	ที่ตั้ง	๑๒/๓ หมู่ ๑๐ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มคำพวง	ที่ตั้ง	๑๕/๔ หมู่ ๑๑ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสมจิตร	ที่ตั้ง	๔๓ หมู่ ๔ ต.หนองจรเข้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสมชาย	ที่ตั้ง	๑๑/๑ หมู่ ๔ ต.หนองจรเข้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสายบัว	ที่ตั้ง	๒๕/๕ หมู่ ๔ ต.ห้วยทราย อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มปัญญา	ที่ตั้ง	๕/๑ หมู่ ๑๐ ต.คชสิทธิ์ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มจำนงค์	ที่ตั้ง	๒๑ หมู่ ๓ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มนาง	ที่ตั้ง	๓๓/๗ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสมนึก	ที่ตั้ง	๓๐ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสมพิศ	ที่ตั้ง	๓๓/๒ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสาคร	ที่ตั้ง	๘/๓ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสุพิศ	ที่ตั้ง	๓๑ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสมบัติ	ที่ตั้ง	๘ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มวาสนา	ที่ตั้ง	๒๖ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสุดใจ	ที่ตั้ง	๑๐ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มฉน	ที่ตั้ง	๕๔ หมู่ ๕ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มด้วง	ที่ตั้ง	๕๔/๒ หมู่ ๕ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มพรทิพย์	ที่ตั้ง	๑๑/๓ หมู่ ๔ ต.หนองจรเข้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มถุงเงิน	ที่ตั้ง	๑๕/๒ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มชุมพล	ที่ตั้ง	๑๕/๓ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มสุศักดิ์	ที่ตั้ง	๓๔ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มอำไพ	ที่ตั้ง	๒๐/๓ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มธรรชต์	ที่ตั้ง	๒๔/๒ หมู่ ๕ ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มเปื้อง	ที่ตั้ง	๘/๒ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ชื่อฟาร์มบุญส่ง	ที่ตั้ง	๓๓/๑๑ หมู่ ๙ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
หนองแค	๒๙	-	-	-	๒๘	-	๑
กุ่มหัก	๑๗	-	-	-	๑๖	-	๑
คชสิทธิ์	๑๓	-	-	-	๑๓	-	-
โคกตูม	๙	-	-	-	๙	-	-
โคกแย้	๖	-	-	-	๖	-	-
บัวลอย	๑๙	-	-	-	๑๘	-	๑
ไผ่ต่ำ	๑๒	-	-	-	๑๒	-	-
โพนทอง	๑๒	-	-	-	๑๒	-	-
ห้วยขมิ้น	๑๒	-	-	-	๑๑	-	๑
ห้วยทราย	๕	-	-	-	๕	-	-
หนองไข่น้ำ	๗/๑	-	-	-	๗/๐	-	๑
หนองแขม	๒	-	-	-	๒	-	-
หนองจิก	๗	-	-	-	๗	-	-
หนองจรเข้	๓	-	-	-	๑	๒	-
หนองนก	๓	-	-	-	๓	-	-
หนองปลาหมอ	๑๙	-	-	-	๑๗	-	๒
หนองปลิง	๖	-	-	-	๔	๑	๑
หนองโรง	๕	-	-	-	๕	-	-
รวมทั้งหมด	๒๕๐	-	-	-	๒๓๙	๓	๘

*** สัตว์น้ำอื่นๆ ได้แก่ กบ ปูนา จระเข้

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอหนองแค สระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

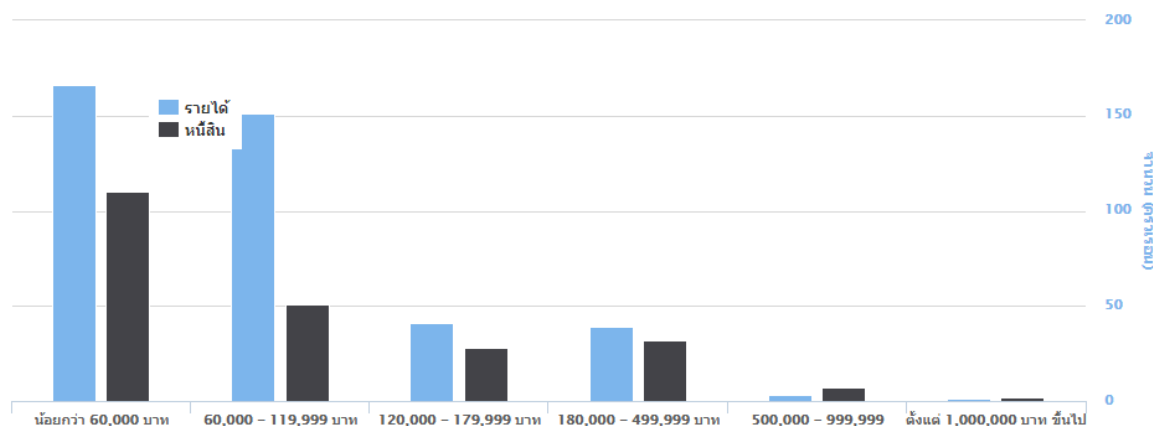
เกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีรายได้ในภาคการเกษตร เฉลี่ยประมาณ ๙๗,๑๖๓.๐๐ บาท/ปี รายได้นอกภาคการเกษตร เฉลี่ยประมาณ ๑๑๒,๖๖๗.๐๐ บาท/ปี รวม ๒๐๙,๘๓๐ บาท

เกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีรายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งเฉลี่ยรวมทั้งในส่วนอง ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีหนี้สินในภาคการเกษตร จำนวน ๒๗ ราย โดยช่วงหนี้สิน ที่มากที่สุด คือ ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๔ รองลงมา คือ ร้อยละ ๒๕.๙๓ ได้แก่ ช่วง ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท และ น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท

เปรียบเทียบรายได้-หนี้สินในภาคการเกษตร

ภาพที่ ๑๑ เปรียบเทียบรายได้และหนี้ของเกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา:ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.๒๕๖๘)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระบุรี/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

จังหวัดสระบุรี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๖๕ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๖๑,๘๒๕ ล้านบาท และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรอยู่ที่ ๓๔๒,๓๗๐ บาท/คน/ปี อยู่ลำดับที่ ๘ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคกลางตอนบน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๒๑๕ บาท โดยมีอัตราการขยายตัวของ GPP ร้อยละ ๔.๘๓ ซึ่งหากพิจารณาจากมูลค่าโดยรวมสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด ได้แก่

ภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖๘.๔๒ ของ GPP จังหวัด โดยมีมูลค่ารวม ๑๗๙,๑๓๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐,๙๖๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๔

ภาคบริการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๐๐ ของ GPP จังหวัด โดยมีมูลค่ารวม ๗๐,๖๘๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓๐๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔

ภาคเกษตร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔.๕๘ ของ GPP จังหวัด โดยมีมูลค่ารวม ๑๒,๐๐๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๗๗๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๘๗

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๑ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(หน่วย : ล้านบาท)

GPP		ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
ภาคเกษตร	มูลค่า	11,108	11,232	12,003
	ร้อยละ	4.60	4.50	4.59
ภาคอุตสาหกรรม	มูลค่า	162,975	168,170	179,136
	ร้อยละ	67.43	67.33	68.42
- เมืองแร่ เมืองหิน	มูลค่า	12,875	15,600	13,395
	ร้อยละ	5.33	6.25	5.12
- การผลิต	มูลค่า	112,962	116,850	121,726
	ร้อยละ	46.74	46.78	46.50
- การผลิตไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ ปรับอากาศ	มูลค่า	36,563	35,088	43,413
	ร้อยละ	15.13	14.05	16.58
- การผลิตน้ำปะปาและการ จัดการของเสีย	มูลค่า	574	632	602
	ร้อยละ	0.24	0.26	0.23
ภาคบริการ	มูลค่า	67,621	70,379	70,686
	ร้อยละ	27.98	28.18	27.00
ผลิตภัณฑ์มวลรวม	มูลค่า	241,704	249,781	261,825
	ร้อยละ	100	100	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีประชากรทั้งสิ้น ๘๔,๔๑๓ คน จำนวนครัวเรือน ๔๖,๓๓๖ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๓๔,๙๕๖ คน หญิง ๔๙,๓๖๐ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๑๒ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	หนองแค	๖,๐๐๕	๔๑	๖,๐๙๗	๖,๕๑๕	๑๒,๖๑๒
๒	กุ่มหัก	๑,๘๙๖	๒๕๕	๑,๙๘๒	๒๑๒๘	๔,๑๑๐
๓	คชสิทธิ์	๑,๖๘๕	๑๗๒	๑,๕๗๐	๑,๕๗๗	๓,๑๔๗
๔	โคกตูม	๔๙๒	๑๔๖	๙๖๕	๑,๐๖๒	๒,๐๒๗
๕	โคกแย้	๕,๘๓๓	๓๑๖	๕,๐๑๗	๕,๓๗๒	๑๐,๓๘๙
๖	บัวลอย	๗๘๖	๒๕๒	๑,๕๙๗	๑,๗๐๘	๓,๓๐๕
๗	ไผ่ต่ำ	๒,๑๐๐	๑๓๑	๑,๙๘๖	๒,๐๕๓	๔,๐๓๙
๘	โพมทอง	๕๐๔	๒๓๗	๙๓๙	๑,๐๑๒	๑,๙๕๑
๙	ห้วยขมิ้น	๔,๗๒๔	๑๗๔	๒,๒๓๐	๒,๒๖๙	๔,๔๙๙
๑๐	ห้วยทราย	๕,๐๕๕	๑๔๖	๒,๒๗๑	๒,๔๘๙	๔,๗๖๐
๑๑	หนองไข่น้ำ	๓,๒๕๓	๙๗	๒,๐๓๘	๒,๑๕๗	๔,๑๙๕
๑๒	หนองแขม	๗๐๓	๒๐๖	๑,๒๑๔	๑,๒๗๓	๒,๔๘๗
๑๓	หนองจิก	๙๙๐	๒๕๖	๑,๓๐๔	๑,๔๖๔	๒,๗๖๘
๑๔	หนองจรเข้	๑,๑๖๓	๔๕๕	๒,๔๓๙	๒,๖๒๔	๕,๐๖๓
๑๕	หนองนาก	๑,๖๔๙	๑๖๒	๑,๘๖๙	๑,๙๘๔	๓,๘๕๓
๑๖	หนองปลาหมอ	๕,๐๐๐	๑๔๐	๒,๙๕๒	๓,๐๖๕	๖,๐๑๗
๑๗	หนองปลิง	๒,๘๓๑	๒๒๒	๒,๓๒๖	๒,๓๒๓	๔,๖๔๙
๑๘	หนองโรง	๑,๖๖๗	๒๗๘	๒,๒๕๗	๒,๒๘๕	๔,๕๔๒
รวม ๑๘ ตำบล		๔๖,๓๓๖	๓,๖๘๖	๓๔,๙๕๖	๔๙,๓๖๐	๘๔,๔๑๓

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ระดับก่อน – ประถมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๒๘๑ คน ขึ้นไป)

จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนเทศบาล ๑ นาเร็งราษฎร์บำรุง ๒. โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดเสนาถุมิตร

๓. โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดสหมิตร

๔. โรงเรียนเทศบาล ๔ หนองแควอนุสรณ์

๕. โรงเรียนวัดขอนแก่น

๖. โรงเรียนวัดหนองสมิคร

๗. โรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม

๒. โรงเรียนมัธยมศึกษา

๑) ระดับมัธยมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๑ – ๕๐๐ คน) จำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดเสนาถุมิตร

๒. โรงเรียนเทศบาล ๓ วัดสหมิตรมงคล

๓. โรงเรียนเทศบาล ๔ หนองแควอนุสรณ์

๔. โรงเรียนเทศบาล ๕ วัดเกาะกลาง

๕. โรงเรียนเทศบาลตำบลหินกอง

๖. โรงเรียนวัดหนองปลิง

๗. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาสระบุรี

๘. โรงเรียนหนองตะเฒ่า

๙. โรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม

๑๐. โรงเรียนหนองสมิคร

๑๑. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง

๒) ระดับมัธยมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๕๐๑ - ๑๕๐๐ คน) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

โรงเรียนหินกองวิทยาคม

๓) ระดับมัธยมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๑๕๐๐ คน ขึ้นไป) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

โรงเรียนหนองแคว “สฤทธิพิทยา”

๓. ระดับอาชีวศึกษา (จำนวนนักเรียน ๑ - ๑๐๐๐ คน) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

วิทยาลัยการอาชีพหนองแคว

๔. จำนวนสถานศึกษาของเอกชน

๑) ระดับก่อน – ประถมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๒๘๑ คน ขึ้นไป) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

๑. โรงเรียนกลั่นวิทยา

๒. โรงเรียนอนุบาลวิชาวชิคร

๒) ระดับมัธยมศึกษา (จำนวนนักเรียน ๕๐๑ - ๑๕๐๐ คน) จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

โรงเรียนกลั่นวิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ๕ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๘ แห่ง

๑.๒ โรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอหนองแคนนับถือศาสนาพุทธ และยังมีส่วนหนึ่งซึ่งนับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองโรง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

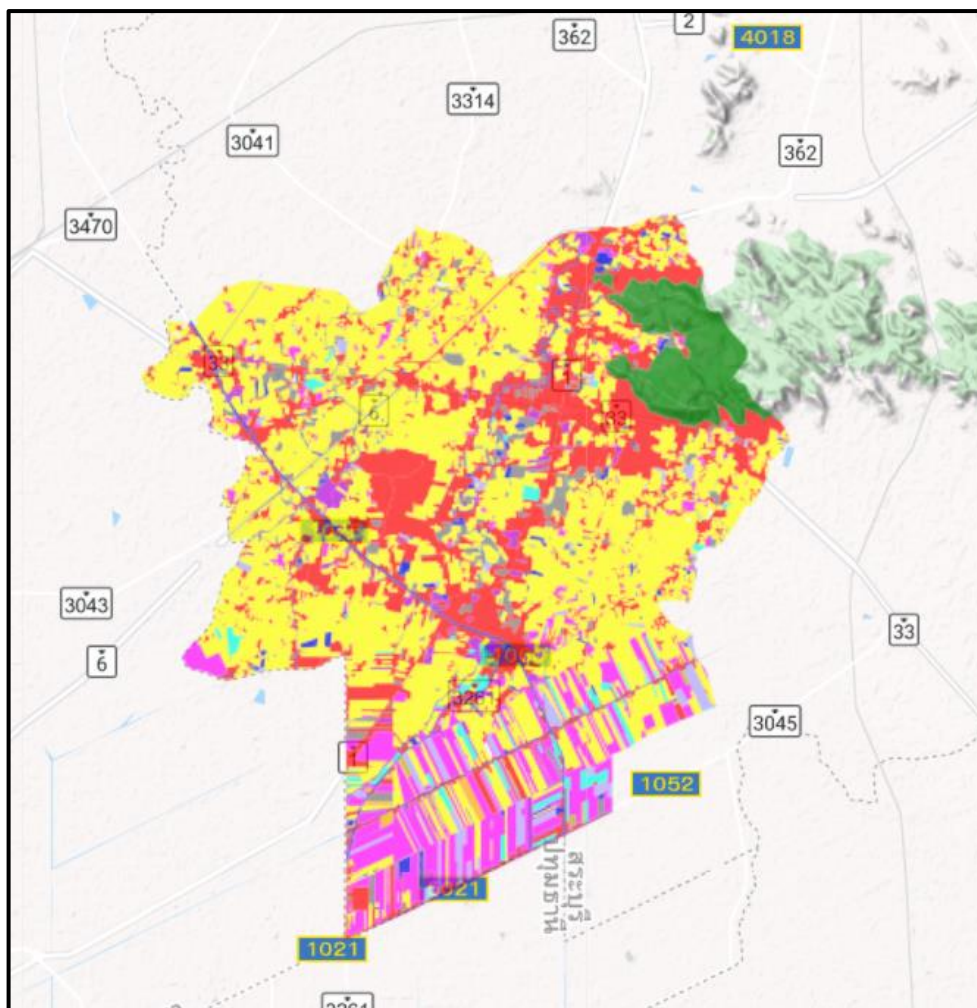
วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญที่ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้ประชาชนและสังคมโดยรวม

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแคน จังหวัดสระบุรี

อำเภอหนองแคน มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๔๘,๘๐๗.๒๑ ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่นา จำนวน ๙๑,๓๐๔.๖๒ ไร่ และพื้นที่ ไม้ผล จำนวน ๑๖,๘๖๙.๙๓ ไร่

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแคน จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)
พื้นที่ป่า	๙๓๓๙.๙๓
พืชไร่	๕๖๔.๕๗
ไม้ยืนต้น	๓๘๐๑.๒๔
ไม้ผล	๑๖๘๖๙.๙๓
พืชสวน	๕๘๗.๗๖
พื้นที่นา	๙๑๓๐๔.๖๒
พืชน้ำ	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๗๕๗.๓๕
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๒๙๙.๙๕
พื้นที่ลุ่ม	๓๓๑๐.๘๕
พื้นที่น้ำ	๕๖๗๘.๐๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๔๘๘๐๗.๒๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๘๙๗๕.๐๕

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน ๖๖,๖๑๘.๕๘ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒,๙๕๑.๕๘ ไร่ และ ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒,๘๔๐.๘๔ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ข้อมูลครัวเรือนทั้งหมด ครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่การเกษตร พื้นที่ทำการเกษตร

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตัดยอดข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่	ตำบล	ครัวเรือนประชากร		พื้นที่ (ไร่)		พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)							
		ครัวเรือน ทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือน เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่การเกษตร	นาข้าว		พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก ไม้ประดับ	เกษตร อื่นๆ
						นาปี	นาปรัง						
๑	หนองแค	๖,๐๐๕	๕๙	๓,๑๒๕.๐๐	๘๘๙.๕	๗๗๕.๕	๖๓๓	๐.๕	๓๓	๔	๐	๐.๗๕	๐
๒	กุ่มหัก	๑,๘๙๖	๒๕๖	๙,๘๙๕.๐๐	๗,๐๒๙.๐๐	๔,๓๘๔.๗๕	๒๙๗๒	๑๑.๒๕	๔๔๓	๘๙๔	๔๒.๔๔	๔	๕
๓	คชสิทธิ์	๑๐๔๔	๒๑๐	๑๔,๘๙๓.๗๕	๔,๐๒๓.๐๐	๓๕๙๘.๐๐	๘๙๐.๒๕	๐	๕๒.๕๗	๓.๗๕	๒.๗๕	๐	๐
๔	โคกตูม	๘๑๙	๑๘๑	๖,๐๕๐.๐๐	๓,๒๑๘.๒๕	๒,๘๐๔.๑๕	๑๙๐๐	๐	๑๖.๕	๐.๒๕	๐	๐	๐
๕	โคกแย้	๑๐๒๗๕	๓๔๕	๑๗,๘๒๕.๐๐	๖,๖๘๙.๖๓	๕,๘๓๗.๐๐	๒๐๖	๐	๒	๔๒	๐.๒๕	๐	๐
๖	บัวลอย	๓๓๕๔	๓๐๕	๙,๓๕๐.๐๐	๔,๗๑๔.๙๘	๔,๓๑๐.๐๐	๓๐๐	๐	๑๐	๓๓.๕๖	๐.๒๕	๐	๐
๗	ไผ่ตำ	๒๑๒๔	๑๕๑	๑๐,๔๕๘.๐๐	๔,๑๗๐.๐๐	๓,๕๕๘.๓๔	๒๕๐๐	๕๓.๒๕	๑๙	๒.๕	๗๑.๗๕	๐	๐
๘	โพทอง	๕๐๔	๒๒๔	๔,๔๗๓.๐๐	๔,๒๑๕.๐๐	๓,๗๑๐.๐๐	๒๐๐๐	๐	๘	๐	๐.๕	๐	๐
๙	ห้วยขมิ้น	๔,๗๒๔	๒๐๐	๙,๓๕๓.๐๐	๓,๒๙๑.๐๗	๓,๐๓๐.๓๕	๒๑๒๑	๖๐	๔๖	๓๒	๗.๑๓	๐	๐
๑๐	ห้วยทราย	๑,๗๙๙	๑๒๘	๗,๒๓๕.๐๐	๑,๑๕๕.๓๔	๘๑๘	๓๐	๐.๕	๓๒.๘	๕๒.๕๒	๑๐.๖	๐.๕	๐.๕
๑๑	หนองไข่น้ำ	๓,๑๖๘	๑๒๔	๗,๑๕๘.๐๐	๒,๐๐๙.๘๕	๑,๗๑๑.๐๐	๑๓๕	๐	๖	๐.๖๔	๐.๒	๐	๐.๐๕
๑๒	หนองแขม	๒,๔๒๙	๒๔๕	๖,๓๔๗.๐๐	๔,๒๙๕.๙๗	๓,๘๗๖.๔๕	๒๔๙๒	๐	๙	๐.๖๘	๐.๑๓	๐	๐
๑๓	หนองจิก	๙๙๐	๒๘๔	๔,๑๘๗.๐๐	๓,๖๒๕.๓๘	๓,๑๙๘.๐๐	๒,๗๕๖.๐๐	๐	๑๖	๐	๐	๐	๔
๑๔	หนองจรเข้	๕,๐๖๕	๔๗๗	๑๐,๓๕๕.๐๐	๑๐,๕๓๕.๒๒	๙,๓๕๐.๐๐	๖๕๔.๐๐	๑	๔๐๕	๑๔๙.๑๓	๕๔.๗๕	๑๕	๒
๑๕	หนองนาก	๑,๖๔๙	๑๘๑	๖,๗๖๑.๑๓	๑,๔๖๖.๒๐	๑,๒๑๒.๐๐	๙๕๐	๐	๒๕	๒๖.๔๘	๓	๐	๒
๑๖	หนองปลาหมอ	๕,๓๓๘	๑๖๐	๘,๔๕๕.๐๐	๒,๖๗๗.๐๐	๒,๔๖๙.๒๕	๑๕๙๒	๐	๒๓.๕	๒๓.๕	๐.๔๕	๐	๑.๕
๑๗	หนองปลิง	๔,๘๖๕	๒๗๖	๙,๗๓๕.๐๐	๔,๙๘๑.๙๑	๔,๕๙๐.๙๘	๑๗๒๙	๐	๑๔๔.๕	๔๐.๐๔	๔๗.๒๕	๐	๐
๑๘	หนองโรง	๑,๖๖๗	๓๒๕	๑๘,๖๓๖.๐๐	๗,๐๗๔.๓๕	๒,๔๒๙.๗๕	๒๐๕๕.๒๕	๙๖๙	๑๓๕๕.๖๘	๑๓๗๗	๙๓	๔.๗๕	๔๐
	พื้นที่รวม	๕๗,๗๑๕	๓,๖๙๑	๑๖๔,๒๙๑.๘๘	๗๖,๐๖๐.๖๕	๖๑,๖๖๓.๕๒	๒๕,๙๑๕.๕๐	๑,๐๙๕.๕๐	๒,๖๘๗.๕๒	๒,๖๘๒.๐๕	๓๓๔.๔๕	๒๕.๐๐	๕๕.๐๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของอำเภอหนองแค มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๕ กลุ่ม/ผู้ผลิต โดยแบ่งกลุ่มผู้ผลิตชุมชนจำนวน ๒๓ กลุ่มผู้ผลิตชุมชน ผู้ผลิตชุมชนที่เดียว จำนวน ๑๘ ผู้ผลิต และ SMEs จำนวน ๔ ผู้ประกอบการ ซึ่งถ้าแบ่งตามประเภทของผลิตภัณฑ์ได้ ดังนี้ ประเภทอาหาร จำนวน ๑๕ กลุ่ม/ผู้ผลิต ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๓ กลุ่ม/ผู้ผลิต ประเภทผ้าฯ จำนวน ๖ กลุ่ม/ผู้ผลิต ประเภทของใช้ฯ จำนวน ๑๗ กลุ่ม/ผู้ผลิต และประเภทสมุนไพร จำนวน ๔ กลุ่ม/ผู้ผลิต ทั้งนี้ ผลการจำหน่ายสินค้าสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของอำเภอหนองแค ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ยอดจำหน่ายภายในประเทศ มูลค่า ๑๑,๑๐๗,๒๐๐ บาท และยอดจำหน่ายนอกประเทศ มูลค่า ๔,๑๙๙,๐๐๐ บาท รวมมูลค่าทั้งสิ้น ๑๕,๓๐๖,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อกิจกรรม	ที่อยู่			สมาชิก
			เลขที่	หมู่	ตำบล	
๑	๑-๑๙-๐๓-๐๒/๑-๐๐๑๒	วิสาหกิจชุมชนบ้านคลองระบายนไ้	๙/๒	๖	กุ่มหัก	๗
๒	๑-๑๙-๐๓-๐๙/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านหนองจิก	๑๒/๑	๑๔	ห้วยขมิ้น	๑๓
๓	๑-๑๙-๐๓-๑๗/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพทำปลาร้าบ้านหนองปลิง	๔๘/๑	๔	หนองปลิง	๑๕
๔	๑-๑๙-๐๓-๑๒/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลหนองแขม	๑๕	๒	หนองแขม	๒๘
๕	๑-๑๙-๐๓-๐๓/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำนาเกษตรอินทรีย์คชสิทธิ์	๑๔/๑	๗	คชสิทธิ์	๗
๖	๑-๑๙-๐๓-๐๙/๑-๐๐๐๘	วิสาหกิจชุมชนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวห้วยขมิ้น	๑๕/๔	๒	ห้วยขมิ้น	๙
๗	๑-๑๙-๐๓-๐๔/๑-๐๐๐๓	วิสาหกิจชุมชนทองเอกถ่านอัดแท่ง	๕๐	๗	โคกตูม	๗
๘	๑-๑๙-๐๓-๑๓/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพบ้านดอนเตือ	๑๑/๑	๒	หนองจิก	๘
๙	๑-๑๙-๐๓-๐๗/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนผู้เพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด	๙๔	๗	ไผ่ตำ	๗
๑๐	๑-๑๙-๐๓-๑๔/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลหนองจรเข้	๒๔/๔	๑	หนองจรเข้	๕๒
๑๑	๑-๑๙-๐๓-๐๒/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านร่วมใจพัฒนาหุ่มหัก	๕/๑	๑๐	กุ่มหัก	๑๔
๑๒	๑-๑๙-๐๓-๐๖/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพห้วยเทียมบ้านหนองปล้อง	๑๙	๙	บัวลอย	๑๐
๑๓	๑-๑๙-๐๓-๐๖/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบัวลอยสร้างอาชีพประกอบอาหารและงานประดิษฐ์	๑	๒	บัวลอย	๑๑
๑๔	๑-๑๙-๐๓-๑๖/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมจักสาน	๒		หนองปลาหมอ	๑๕
๑๕	๑-๑๙-๐๓-๑๖/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรทำนาตำบลหนองปลาหมอ	๒/๒	๒	หนองปลาหมอ	๒๗
๑๖	๑-๑๙-๐๓-๐๒/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนเพื่อนไพร	๑๑๐		กุ่มหัก	๘
๑๗	๑-๑๙-๐๓-๑๐/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนของข้าวไร่บ้านหินกอง	๑๘๐/๔๐	๘	ห้วยทราย	๘
๑๘	๑-๑๙-๐๓-๑๐/๑-๐๐๐๓	วิสาหกิจชุมชนปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษห้วยทราย	๒๙	๕	ห้วยทราย	๗
๑๙	๑-๑๙-๐๓-๑๗/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนนมไทยโบราณบ้านหนองสรวง	๕๖	๖	หนองปลิง	๑๗
๒๐	๑-๑๙-๐๓-๑๓/๑-๐๐๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านหนองจิกเหนือ	๗	๗	หนองจิก	๘
๒๑	๑-๑๙-๐๓-๑๑/๑-๐๐๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพรวมใจตำบลหนองไข่น้ำ	๑๖/๑	๘	หนองไข่น้ำ	๑๓
๒๒	๑-๑๙-๐๓-๐๘/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรนาข้าว หมู่ ๕ โพนทอง	๓๖/๒	๕	โพนทอง	๑๙

ที่	รหัสทะเบียน	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่			สมาชิก
			เลขที่	หมู่	ตำบล	
๒๓	๑-๑๙-๐๓-๑๒/๑-๐๐๑๒	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองแหม	๙๙	๓	หนองแหม	๖๐
๒๔	๑-๑๙-๐๓-๑๗/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมส่งเสริมอาชีพตำบลหนองปลิง	๕๗/๑	๕	หนองปลิง	๑๖
๒๕	๑-๑๙-๐๓-๐๕/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษ ต. โคกแย้	๑๗/๒	๑๕	โคกแย้	๑๒
๒๖	๑-๑๙-๐๓-๑๐/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนวิถีใหม่	๑๐๗/๙๗	๘	ห้วยทราย	๗
๒๗	๑-๑๙-๐๓-๑๔/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส้มอาชีพ หมู่ ๒ บ้านหนองรี	๙/๗	๒	หนองจรเข้	๑๗
๒๘	๑-๑๙-๐๓-๑๓/๑-๐๐๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพหนองจิกยวน	๑๒/๑	๔	หนองจิก	๘
๒๙	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๓๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพบ้านจาน	๖/๓	๒	หนองนา	๗
๓๐	๑-๑๙-๐๓-๑๘/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนไร่อักษราพันธุ์	๓	๑๐	หนองโรง	๗
๓๑	๑-๑๙-๐๓-๐๕/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนตักแตนตำบลโคกแย้	๓๐/๗	๑๑	โคกแย้	๑๑
๓๒	๑-๑๙-๐๓-๑๖/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรตำบลหนองปลาหมอ	๒	๗	หนองปลาหมอ	๑๓
๓๓	๑-๑๙-๐๓-๐๗/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ๙ อาร์ หัตถศิลป์	๕๖	๑	ไผ่ต่ำ	๑๔
๓๔	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๓๐	วิสาหกิจชุมชนหนองนาพัฒนา	๑๐	๓	หนองนา	๗
๓๕	๑-๑๙-๐๓-๑๔/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรหนองแค จังหวัดสระบุรี	๔๔	๓	หนองจรเข้	๓๓
๓๖	๑-๑๙-๐๓-๐๒/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวพันธุ์ดีตำบลกุ่มหัก	๑๔/๒	๘	กุ่มหัก	๑๗
๓๗	๑-๑๙-๐๓-๑๘/๑-๐๐๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไก่ชนบ้านโคกแค	๑๓/๒	๑	หนองโรง	๑๕
๓๘	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๑๐	วิสาหกิจชุมชนพรมเช็ดเท้าหนองนา	๓๕/๑๗๑	๙	หนองนา	๑๓
๓๙	๑-๑๙-๐๓-๐๕/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพแปรรูปเห็ดตำบลโคกแย้	๑๒๖/๔	๘	โคกแย้	๑๕
๔๐	๑-๑๙-๐๓-๑๘/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาห้วยศรีชุม	๓๐	๘	หนองโรง	๑๐
๔๑	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๒๖	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์ พวงหรีด พวงนา	๑๖/๕	๙	หนองนา	๗
๔๒	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนบ้านปันพระ ครูดิน หนองนา	๓/๔	๔	หนองนา	๗
๔๔	๑-๑๙-๐๓-๑๕/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนเกษตรบ้านหนองตาพรหม	๑๕	๖	หนองนา	๑๗
๔๕	๑-๑๙-๐๓-๐๙/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพ เทศบาลตำบลหินกอง	๘๗	๔	ห้วยขมิ้น	๘
๔๖	๑-๑๙-๐๓-๐๙/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกระบองเพชรบ้านห้วยทองกลาง	๓๙/๒	๑	ห้วยขมิ้น	๑๔
๔๗	๑-๑๙-๐๓-๐๙/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนทางหลวงแปรรูปสมุนไพร	๑๔๐/๙	๑๔		๙
๔๘	๑-๑๙-๐๓-๑๘/๑-๐๐๓๔	วิสาหกิจชุมชนพลังงานและสิ่งแวดล้อมหนองโรง	๒๒/๒๒	๑	หนองโรง	๒๐๐
๔๙	๑-๑๙-๐๓-๑๘/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนเพื่อการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (บ้านหนองโรง)	๓๓/๓	๑	หนองโรง	๑๒
๕๐	๑-๑๙-๐๓-๐๑/๑-๐๐๑๐	วิสาหกิจชุมชนเวชศาสตร์สมุนไพรศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครู อ.หนองแค จ.สระบุรี	๓๙/๒		หนองแค	๑๐
๕๑	๑-๑๙-๐๓-๐๓/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนข้าวตำบลคชสิทธิ์	๑	๑๓	คชสิทธิ์	๑๐
๕๒	๑-๑๙-๐๓-๐๔/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ทางไกลไข่เสือดอก	๒๐/๑	๓	โคกตูม	๗
๕๓	๑-๑๙-๐๓-๐๖/๑-๐๐๑๐	วิสาหกิจชุมชนปั่นผ้า ปันอาชีพ	๓/๓	๖	บัวลอย	๙
๕๔	๑-๑๙-๐๓-๐๕/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนบ้านเขาโปร่งแร่ หมู่ ๓	๑	๓	โคกแย้	๓๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ที่	ชื่อกลุ่มแม่บ้าน	สมาชิก กลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม			กิจกรรมที่ ดำเนินการ	ติดต่อ	
		(ราย)	เลข ที่	หมู่	ตำบล		ผู้ประสานประจำกลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์
๑	กลุ่มแม่บ้านกุ่มห้กร่วมใจพัฒนากุ่มห้ก	๑๑	๕/๑	๑	กุ่มห้ก	เย็บกระเป๋าท่างๆ	นางพรจิตร บุญมี	๐๙๕๔๔๘๗๑๒๖
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโคกแดง	๑๔	๓๐	๙	โคกตูม	หมวกควาบอย	น.ส.สมนึก เทพโพธิ์	๐๙๔๔๕๕๓๔๙๘
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองรี	๑๐	๙	๒	หนอง จรเข้	ทำ ดอกไม้จันทร์	นางกัญญา เพียนามโคตร	๐๖๒๙๒๔๗๙๖๖
๔	กลุ่มสตรีภูมิปัญญาท้องถิ่นหนอง โรง	๑๕	๔๙	๑	หนองโรง	ปลูกตะไคร้	นางละมัย คงธนาคุณวุฒิ	๐๘๑๔๘๐๗๘๑๗
๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรห้วยขมิ้น	๑๐	๙/๒	๑	ห้วยขมิ้น	ไข่เค็มดินจอม ปลวก	นางวรรณา ประมาณ	๐๙๘๖๗๑๙๘๕๑
๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนอง สมัคร	๑๕	๑๒๖ /๔	๘	โคกแย้	แปรรูปเห็ด	น.ส.จุฑามาศ วัฒนารักษ์	๐๘๖๔๔๕๖๓๕๖
๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชนมไทยโบ ราณบ้านหนองสรวง	๑๐	๕๖	๖	หนองปลิง	แปรรูปกล้วย	นางทองสุข ญาณศุภวงศ์	๐๘๖๗๕๐๓๗๑๕
๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองนาก	๑๐	๑๑	๗	หนองนาก	ไข่เค็มดิน/ น้ำพริก	นางสำเภา จินะไกร	๐๘๙๒๔๓๗๕๒๙
๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองปลา หมอ	๑๐	๔๑	๘	หนองปลา หมอ	แปรรูปกล้วย	นางสามารถ เขิดชู	๘๓๕๕๒๑๖๒๘

ที่	ชื่อกลุ่มยุวเกษตรกร	สมาชิก กลุ่ม	ที่ตั้งกลุ่ม			ติดต่อ
		(ราย)	เลขที่	หมู่	ตำบล	ประธานกลุ่มยุว เกษตรกร
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหนองปลิง	๔๕	๑	๔	หนองปลิง	ด.ช.อภิวัฒน์ อยู่สำราญ
๒	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหนองจอก ใหญ่	๕๒	๒	๑๐	โคกแย้	ด.ญ.ชนาภา มณีนาค
๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนหินกอง วิทยาคม	๓๑	๑๔	๔	ห้วยทราย	ด.ช.ทักษิณาวรรต ปิ่นทอง
๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดลำบัว	๒๐	๔๕	๘	หนองโรง	ด.ญ.บัณฑิต ต้นเกต
๕	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหนองครก	๑๘	๔๑	๘	หนองนาก	ด.ช.ศรัณยู งามสขขันธ์
๖	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหนองตะเฒ่	๕๐		๕	หนองจรเข้	นายธีรเดช ภควดีกุล
๗	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดห้วย ทองกลาง	๑๘	๓๑	๑	ห้วยขมิ้น	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนองแค พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลโคกแย้			โคกแย้	๑๕๐	นายสมบุรณ์ พูนนันท
กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลห้วยขมิ้น		๒	ห้วยขมิ้น	๗๕	นายร่ม วรรณประเสริฐ
สหกรณ์การเกษตรอำเภอนองแคะ จำกัด			หนองแคะ		นายเสรินทร์

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

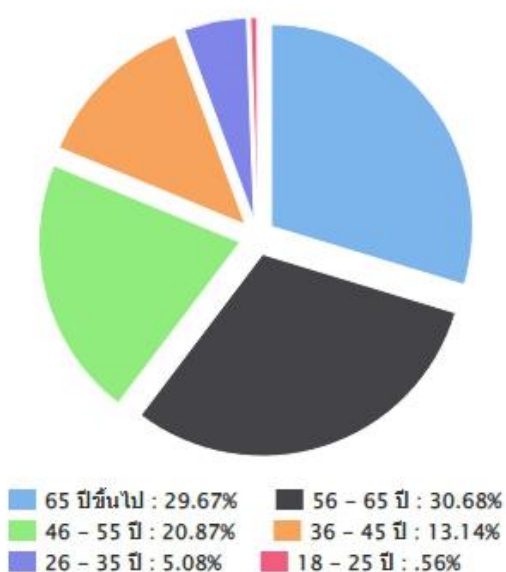
อำเภอหนองแค มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๕๙๙ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี มากที่สุด จำนวน ๑,๑๐๔ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖๘ รองลงมาอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑,๐๖๘ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๗ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๗๕๑ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๐๖๘	๒๙.๖๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๐๔	๓๐.๖๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๗๕๑	๒๐.๘๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๗๓	๑๓.๑๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๘๓	๕.๐๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๐	๐.๕๖
รวม	๓,๕๙๙	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอนองแคะ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒,๙๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๔

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๙๕๗	๘๒.๑๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๔๒	๑๗.๘๔

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

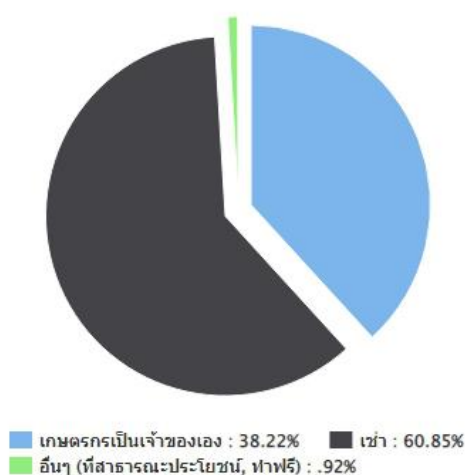
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอนองแคะ ส่วนใหญ่เกษตรกรเช่า จำนวน ๒,๑๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๙ รองลงมาคือเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑,๓๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒๒ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑,๓๒๖	๓๘.๒๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓๒	๐.๙๒
เช่า	๒,๑๑๑	๖๐.๘๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

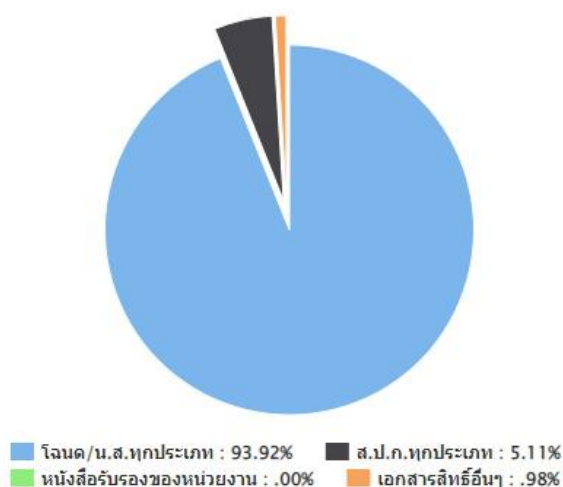
เกษตรกรอำเภอหนองแค มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑,๒๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๙๒ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๖๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๑ และ แบบอื่นๆ จำนวน ๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	อื่นๆ	
๑,๒๕๑	๖๘	๐	๑๓	๑,๓๓๒

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอหนองแค มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๘๘ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๙๓ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗.กลุ่ม สมาชิก ๑๙๖ ราย วิชาหกิจชุมชน ๓๔ แห่ง สมาชิก ๔๐๙ ราย สหกรณ์จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๒๕๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๒๒๕ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิชาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
หนองแค	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑๐				
กุ่มหัก	๑	๒๒	๑	๑๔	๐	๐	๔	๔๖				
หนองโรง	๑	๑๑	๑	๑๐	๑	๑๖	๕	๒๔๔				
โคกแย้	๒	๒๒	๑	๑๕	๑	๑๐	๔	๖๙			๑	๑๕๐
หนองปลาหมอ	๐	๐	๑	๗	๐	๐	๓	๕๕				
โพนทอง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑๙				
โคกตูม	๐	๐	๑	๑๐	๐	๐	๒	๑๔				
หนองแขม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๘๘				
หนองปลิง	๐	๐	๑	๑๐	๑	๑๕	๓	๔๘				
ห้วยขมิ้น	๑	๕๗	๑	๑๐	๑	๑๕	๕	๕๓			๑	๗๕
หนองจิก	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๒๔				
บัวลอย	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๓๐				
ไผ่ต่ำ	๑	๒๐	๐	๐	๐	๐	๒	๒๑				
หนองจรเข้	๒	๔๓	๑	๑๐	๑	๔๐	๓	๑๐๒				
คชสิทธิ์	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๗				
ห้วยทราย	๑	๗	๐	๐	๑	๑๖	๓	๒๒				
หนองนาก	๒	๒๐	๑	๑๐	๑	๑๕	๖	๕๘				
หนองไข่น้ำ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑๓				
รวม	๑๑	๒๐๒	๙	๙๖	๗	๑๒๗	๕๒	๙๒๓			๒	๒๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอหนองแค มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๘ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
หนองแค					๑				
กุ่มหัก		๑			๑				
หนองโรง		๑			๑		๑		
โคกแย้		๒	๑		๑				
หนองปลาหมอ		๑			๑				
โพนทอง					๑				
โคกตูม					๑				
หนองแขม		๑	๑		๑				
หนองปลิง		๒	๑	๑	๑				
ห้วยขมิ้น	๑	๑	๑	๑	๑				๑
หนองจิก					๑				
บัวลอย					๑				
ไผ่ต่ำ		๒			๑				
หนองจรเข้		๒	๑		๑				
คชสิทธิ์		๑			๑				
ห้วยทราย		๑			๑				
หนองนก		๑			๑				
หนองไข่น้ำ					๑				
รวม	๑	๑๗	๕	๒	๑๘				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอหนองแค มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๘๑ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด
จำนวน ๑๑๕ ราย รองลงมาคือปศุสัตว์อาสา ๕๐ ราย หมอเดินอาสา ๒๖ ราย

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอเดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
หนองแค	-	-	-	-	๑	๔	-	-	-
กุ่มหัก	-	-	-	๔	๒	๑๒	-	-	-
หนองโรง	-	-	-	๔	๑	๑๐	-	-	-
โคกแย้	-	-	-	๒	๒	๑๕	-	-	-
หนองปลาหมอ	-	-	-		๒	๙	-	-	-
โพนทอง	๑	-	-	๔	๑	๙	-	-	-
โคกตูม	-	-	-	๒	๑	๙	-	-	-
หนองแขม	-	-	-	๒		๘	-	-	-
หนองปลิง	-	-	-	๕	๒	๘	-	-	-
ห้วยขมิ้น	-	๑	-	๔	๓	๑๓	-	-	-
หนองจิก	-	-	-	๖	๓	๑๒	๑	-	-
บัวลอย	-	-	-	๖	๕	๑๐	-	-	-
ไผ่ต่ำ	-	-	-	๑	๓	๖	-	-	-
หนองจรเข้	-	๑	๑	๒	๑	๘	๑	-	๑
คชสิทธิ์	-	-	๑	๓	๒	๑๑	-	-	๑
ห้วยทราย	-	-	-	๔	๔	๗	-	-	-
หนองนก	-	-	-	๔		๗	-	-	-
หนองไข่น้ำ	-	-	-	๗	๑	๗	-	-	-
รวม		๒	๒	๕๐	๒๖	๑๑๕	๒	๐	๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอหนองแค.มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอหนองแค มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๙ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่
คชสิทธิ์	๑	นายประสิทธิ์ ปัญญาณี	๑๖/๒ ม.๑๑ ต.คชสิทธิ์ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ห้วยทราย	๑	นายอนุชา คำวีระ	๒๔ ม. ๖ ต.ห้วยทราย อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองปลาหมอ	๑	นายสมเกียรติ เมืองดี	๕๒ ม.๑ ต.หนองปลาหมอ อ.หนองแค จ.สระบุรี
ห้วยขมิ้น	๑	นายมะนัส ปั่นเอี่ยม	๗ ม.๒ ต.ห้วยขมิ้น อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองโรง	๑	พ.อ.อ.ศุภวัชร สงวนพรรค	๙๙ ม.๘ ต.หนองโรง อ.หนองแค จ.สระบุรี
กุ่มหัก	๒	นายจำนงค์ บุญแก้ว	๒๔ ม.๖ ต.กุ่มหัก อ.หนองแค จ.สระบุรี
กุ่มหัก		นายณรงค์เวทย์ สงวนพรรค	๙/๒ม.๖ ต.กุ่มหัก อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองนาก	๑	นายอาทิตย์ ทองมัน	๒ ม.๑ ต.หนองนาก อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองจิก	๑	นางสมหมาย ตะเพียนทอง	๑๐ม.๑๐ ต.หนองจิก อ.หนองแค จ.สระบุรี
โพนทอง	๑	นายสมบัติ บุญเพ็ง	๑/๑ ม. ๕ ต.โพนทอง อ.หนองแค จ.สระบุรี
โคกแย้	๑	นายสมหมาย กองศรี	๗ ม.๑๖ ต.โคกแย้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
โคกตูม	๑	นายธวัชชัย จันทร์ธรรม	๖๑ ม.๗ ต.โคกตูม อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองแขม	๑	นายจำลอง คงสมเพียร	๙๐ ม.๑ ต. หนองแขม อ.หนองแค จ.สระบุรี
ไผ่ต่า	๑	นางสาววราภรณ์ คงสมบูรณ์	๓๖/๙ ม.๖ต. ไผ่ต่า อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองจรเข้	๑	นางอุไร คำอุไร	๖๖/๓ ม.๕ ต.หนองจรเข้ อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองไชน้ำ	๑	นายเจริญ วนิยม	๒๕/๑ ม.๔ ต. หนองไชน้ำ อ.หนองแค จ.สระบุรี
หนองปลิง	๑	นายอรัม คำอยู่	๑ ม.๔ ต.หนองปลิง อ.หนองแค จ.สระบุรี
บัวลอย	๑	นางยุพิน จินาพุก	๔ ม.๗ ต.บัวลอย อ.หนองแค จ.สระบุรี
รวม	๑๙		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายร่ม วรรณประเสริฐ

บ้านเลขที่ ๑๔ ม.๒ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : คือ เกษตรกรในพื้นที่อำเภอหนองแค ส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ ประกอบอาชีพทำนา โดยพื้นที่ปลูกข้าวจะอยู่ในเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว S๒ ร้อยละ ๖๕ แต่เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยเคมี และสารเคมี

แนวทางการพัฒนา : มีการถ่ายทอดความรู้ และจัดทำแปลงเรียนรู้ในการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพื่อให้เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการลดต้นทุนการผลิตข้าวของตนเองได้ โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนจากไร่ละ ๔,๑๕๘ บาท เหลือต้นทุนไร่ละ ๓,๑๕๐ บาท และผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP รวมถึงสามารถแปรรูปข้าวให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)

๒. เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ

๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP และแผนธุรกิจกลุ่ม

๒. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่

๓. ประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๗ ศูนย์

ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

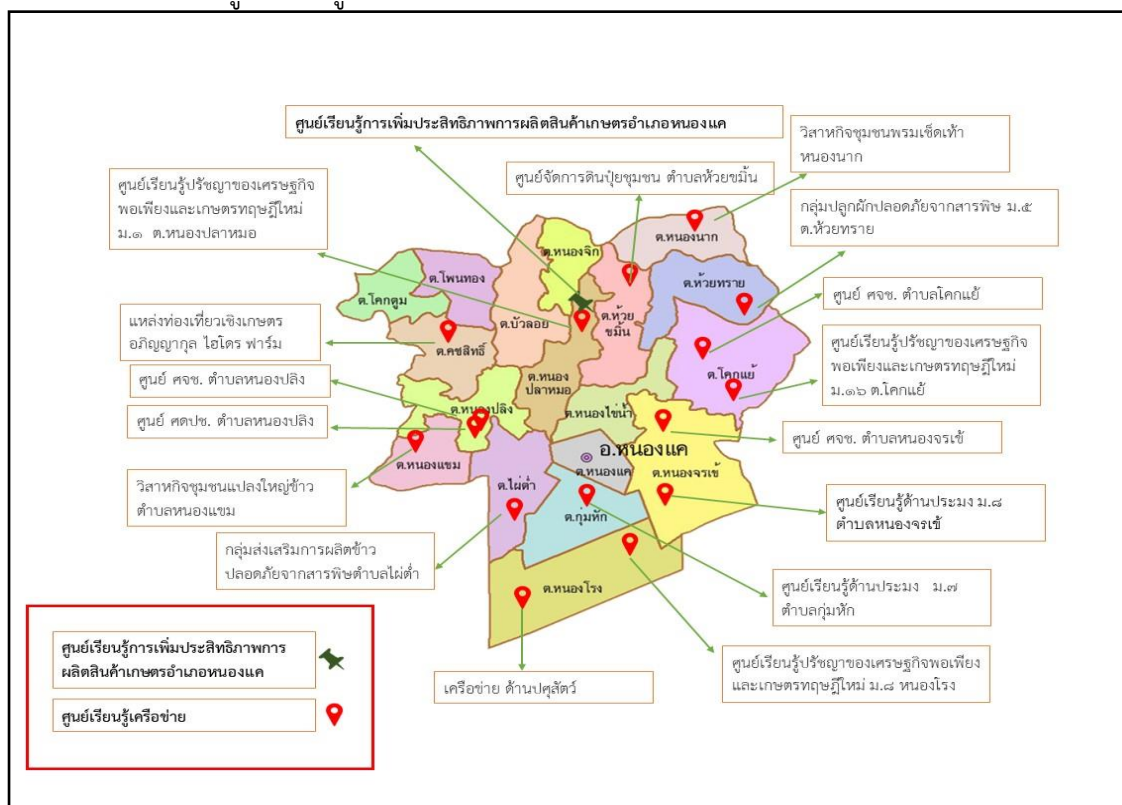
แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลหนองปลิง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	หนองปลิง	นายธีรพล แสงทองสุขศรี	
๒	ศูนย์ ศคช. ตำบลหนองปลิง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศคช.)	๓	หนองปลิง	นายสมพงษ์ คงคาสี	
๓	ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	หนองปลาหมอ	นายสมเกียรติ เมืองดี	
๔	ศูนย์ ศจช. ตำบลหนองจรเข้	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	หนองจรเข้	นายพินิจ สรสนธิ	
๕	ศูนย์ ศจช. ตำบลโคกแย้	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑๕	โคกแย้	นางอัจฉรี แข็งบุญ	
๖	เครือข่าย ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑๐	หนองโรง	นายนิพนธ์ มัดจิตต์	
๗	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๕	กุ่มหัก	นางปรานอม เสี่ยงสวัสดิ์	
๘	ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๖	โคกแย้	นายสมบุญ ฟูพันธ์	

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๙	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๒	ห้วยขมิ้น	นายมะนัส ปั่นเอี่ยม	
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	หนองโรง	นายศุภวัชร สวงนพพรค	
๑๑	กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจาก สารพิษ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	ห้วยทราย	นายสุรินทร์ พรรัตน์	
๑๒	กลุ่มส่งเสริมการผลิตข้าว ปลอดภัยจากสารพิษตำบลไผ่ ต่ำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ไผ่ต่ำ	นายกริต บุญยะพันธ์	
๑๓	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว ตำบลหนองแขม (ศจช.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	หนองแขม	นายดิเรก ต่อมน้ำลิ	
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ม.๘ ตำบลหนองจรเข้	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๘	หนองจรเข้	นายกิตติศักดิ์ คนขำ	
๑๕	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อภิญญากุล ไฮโดร ฟาร์ม	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๒	คชสิทธิ์	นายพร้อมพงศ์ อภิญญากุล	
๑๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลไผ่ต่ำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ไผ่ต่ำ	นายพนม สุริยันต์	
๑๗	วิสาหกิจชุมชนพรมเช็ดเท้า หนองนาก	อื่นๆ	๙	หนองนาก	นางมะลิ จันทรชานา	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอหนองแค มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ๕ ตำบล ชนิดพืช ข้าว เกษตรกร ๓๐๘ ราย ได้แก่

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	หนองจรเข้	กลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลหนองจรเข้	ข้าว	๕๘	๑,๕๗๒	นายพินิจสรสนธิ	
๒		แปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรหนองแค จำกัด	ข้าว	๓๕	๑,๒๗๐	นายอนันต์ดวงจำปา	
๓	ห้วยขมิ้น	แปลงใหญ่ข้าวตำบลห้วยขมิ้น	ข้าว	๖๙	๒,๖๙๘	นายนิรันดรมหาวัตร	
๔	หนองแขม	แปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองแขม	ข้าว	๖๐	๑,๔๐๒.๕๐	นายดิเรกต่อมสำลี	
๕	ไผ่ต่า	แปลงใหญ่ข้าวตำบลไผ่ต่า	ข้าว	๕๑	๑,๖๓๒.๗๕	นายวินัยน้อยเกิด	
๖	โคกแย้	แปลงใหญ่ข้าวโคกแย้	ข้าว	๓๕	๙๒๑	นางอัจฉริ์แซ้งบุญ	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๑) กลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลหนองจรเข้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

แผนการผลิตรายกลุ่มของ กลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลหนองจรเข้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ที่อยู่ ๒/๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองจรเข้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
กิจกรรมปลูกข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๖๖๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๖๖๐ บาท (๒๑.๔๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๐๗ /ไร่ เป็น ๘๕๐ ไร่ (๒๐.๒๓ %)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๖๖๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP
- พัฒนาให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- แปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุง
- กิจกรรมพัฒนาด้านการบริหารจัดการ
 - วางแผนการผลิตให้ได้ผลผลิตต่อเนื่อง
 - สนับสนุนการผลิตสินค้ารองรับเพื่อเสริมรายได้
- กิจกรรมพัฒนาด้านตลาด
 - มีตลาดแน่นอน (ตลาดเดิม)
 - ขยายช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น ตลาดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ตลาดจำหน่ายข้าวสาร

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่กลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลหนองจรเข้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมแปลงข้าว	←			→									500 บ./ไร่	
ปลูก					←							→	3,500 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←			→					←			→	500 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๒) กลุ่มแปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรหนองแคะ จำกัด

แผนการผลิตรายกลุ่มของ กลุ่มแปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรหนองแคะ จำกัด ตำบลหนองจรเข้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ที่อยู่ ๔๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองจรเข้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรมปลูกข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๒๐๐ บาท.(๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิต จาก ๖๕๐.../ไร่ เป็น ๘๓๐.../ไร่.(๒๐.๒๕.%)
- เป้าหมายรายได้.....๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๒๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP
๒. พัฒนาให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๓. แปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุง

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการทำงานกลุ่มแปลงใหญ่สหกรณ์การเกษตรหนองแคะ จำกัด ตำบลหนองจรเข้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียม แปลง	←			→									500 บ./ไร่	
ปลูก					←							→	3,500 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←			→					←			→	500 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๓) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองแขม

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองแขม

อยู่ ม.๓ ตำบลหนองแขม อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๖๘๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๑๘๗ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๐๗/ไร่ เป็น ๘๕๐/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๑๘๗ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. กิจกรรมลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๒๐

๒. กิจกรรมเพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๒๐

๓. กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต

- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP
- พัฒนาให้เกษตรกรผลิตแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว

๔. กิจกรรมพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

- วางแผนการผลิตให้ได้ผลผลิตต่อเนื่อง
- สนับสนุนการผลิตสินค้ารองเพื่อเสริมรายได้

๕. กิจกรรมพัฒนาด้านตลาด

- มีตลาดแน่นอน (ตลาดเดิม)
- ขยายช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น ตลาดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ตลาดจำหน่ายข้าวสาร

ตารางที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองแขม อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมแปลง	←			→									500 บ./ไร่	
ปลูก					←							→	3,500 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←			→					←			→	500 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๔) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลไผ่ดำ

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่...แปลงใหญ่ข้าวตำบลไผ่ดำ

ที่อยู่ ม.๑ ตำบลไผ่ดำ อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๖๘๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๑๘๗ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๐๗/ไร่ เป็น ๘๕๐/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๑๘๗ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. กิจกรรมลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๒๐
๒. กิจกรรมเพิ่มผลผลิต ร้อยละ ๒๐
๓. กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต
 - พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP
 - พัฒนาให้เกษตรกรผลิตแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว
๔. กิจกรรมพัฒนาด้านการบริหารจัดการ
 - วางแผนการผลิตให้ได้ผลผลิตต่อเนื่อง
 - สนับสนุนการผลิตสินค้ารองรับเพื่อเสริมรายได้
๕. กิจกรรมพัฒนาด้านตลาด
 - มีตลาดแน่นอน (ตลาดเดิม)
 - ขยายช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น ตลาดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ตลาดจำหน่ายข้าวสาร

ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลไผ่ดำ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมแปลง	←				→								500 บ./ไร่	
ปลูก					←								3,690 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←				→				←				500 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๕) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลห้วยขมิ้น

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวตำบลห้วยขมิ้น

ที่อยู่ ม.๒ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๑๑๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๑๑๐ บาท (..%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ /ไร่ เป็น ๘๐๐ /ไร่ (..%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๑๑๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๒. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP
๓. กิจกรรมพัฒนาด้านการบริหารจัดการ
๔. จัดทำเป็นกองทุนในการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืน
๕. กิจกรรมพัฒนาด้านตลาด มีตลาดแน่นอน (ตลาดเดิม)
 - ขยายช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น ตลาดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ตลาด

จำหน่ายข้าวสาร

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลห้วยขมิ้น อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมแปลง	←			→									500 บ./ไร่	
ปลูก					←							→	2,900 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←			→					←			→	450 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔.๖) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลโคกแย้

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวตำบลโคกแย้

ที่อยู่...ม.๑๕ ตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๔๗๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๕๗๖ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ /ไร่ เป็น ๘๐๐ /ไร่ (.%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๕๗๖ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. กิจกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๒. พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เกษตรกรได้มาตรฐาน GAP

๓. กิจกรรมพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

๔. จัดทำเป็นกองทุนในการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืน

๕. กิจกรรมพัฒนาด้านตลาด มีตลาดแน่นอน (ตลาดเดิม)

- ขยายช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น ตลาดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ตลาด

จำหน่ายข้าวสาร

ตารางที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
เตรียมแปลง	←			→									500 บ./ไร่	
ปลูก					←							→	3,500 บ./ไร่	
เก็บเกี่ยว	←			→					←			→	450 บ./ไร่	7,000 บ./ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

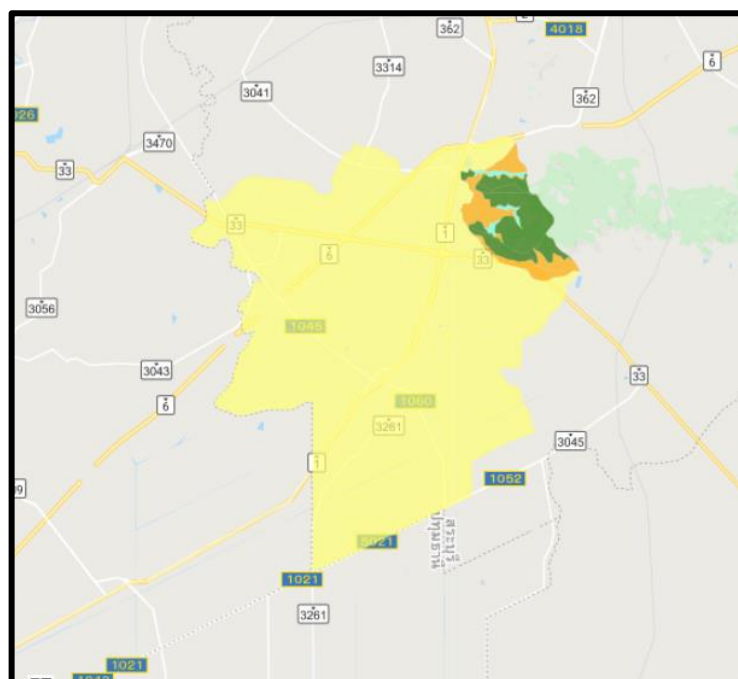
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี เป็นพื้นที่ลาดชันสูง ๘๘๗๗.๗๖ ไร่ ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง ๕๘๐๓.๖๒ ไร่ พื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑.๘๘ ไร่ กลุ่มชุดดินผสม ๗๘๓.๐๒ ไร่ ดินในพื้นที่ราบลุ่ม ๑๗๖๙๐๘.๕๗ ไร่

ตารางที่ ๓๔ แสดงทรัพยากรดินอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๘๘๗๗.๗๖
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๕๘๐๓.๖๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑.๘๘
กลุ่มชุดดินผสม	๗๘๓.๐๒
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๗๖๙๐๘.๕๗

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

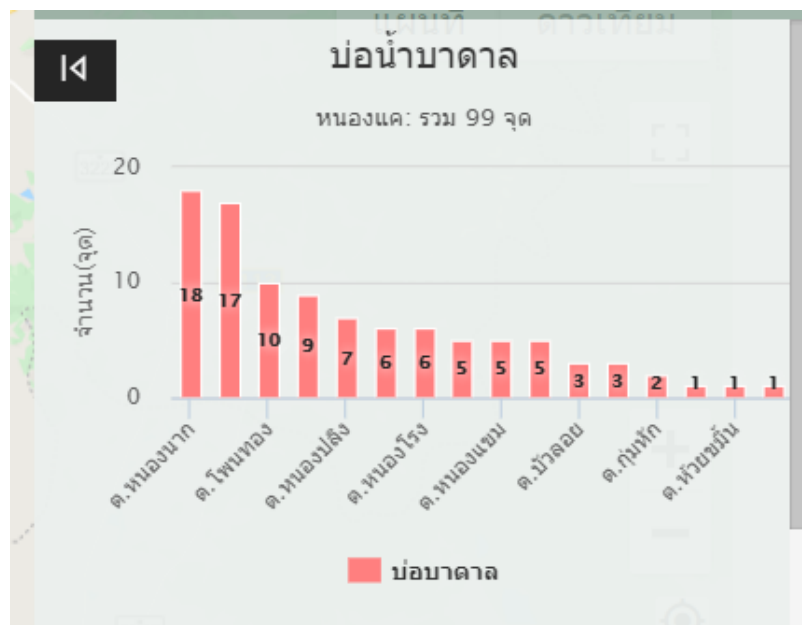
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอหนองแค เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก และมีแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตร ดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๙๙ บ่อ แยกรายตำบลได้ ดังนี้

ตำบลหนองนก	จำนวน ๑๘	บ่อ
ตำบลโคกแย้	จำนวน ๑๗	บ่อ
ตำบลโพนทอง	จำนวน ๑๐	บ่อ
ตำบลคชสิทธิ์	จำนวน ๙	บ่อ
ตำบลหนองปลิง	จำนวน ๗	บ่อ
ตำบลหนองโรง	จำนวน ๖	บ่อ
ตำบลไผ่ต่ำ	จำนวน ๖	บ่อ
ตำบลโคกตูม	จำนวน ๕	บ่อ
ตำบลหนองจรเข้	จำนวน ๕	บ่อ
ตำบลหนองแขม	จำนวน ๕	บ่อ
ตำบลบัวลอย	จำนวน ๓	บ่อ
ตำบลห้วยทราย	จำนวน ๓	บ่อ
ตำบลกุ่มหัก	จำนวน ๒	บ่อ
ตำบลห้วยขมิ้น	จำนวน ๑	บ่อ
ตำบลหนองปลาหมอ	จำนวน ๑	บ่อ
ตำบลหนองจิก	จำนวน ๑	บ่อ

ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

-ไม่มี-

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

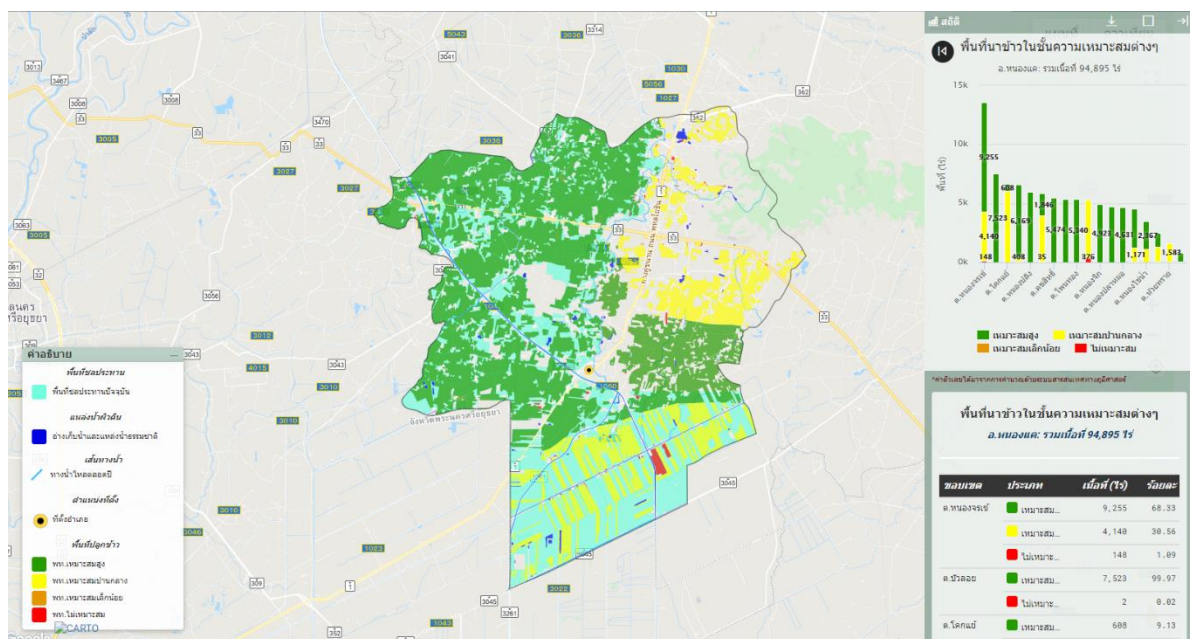
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอหนองแค มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๙๔,๘๙๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๙,๓๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๑๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๔,๖๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๖

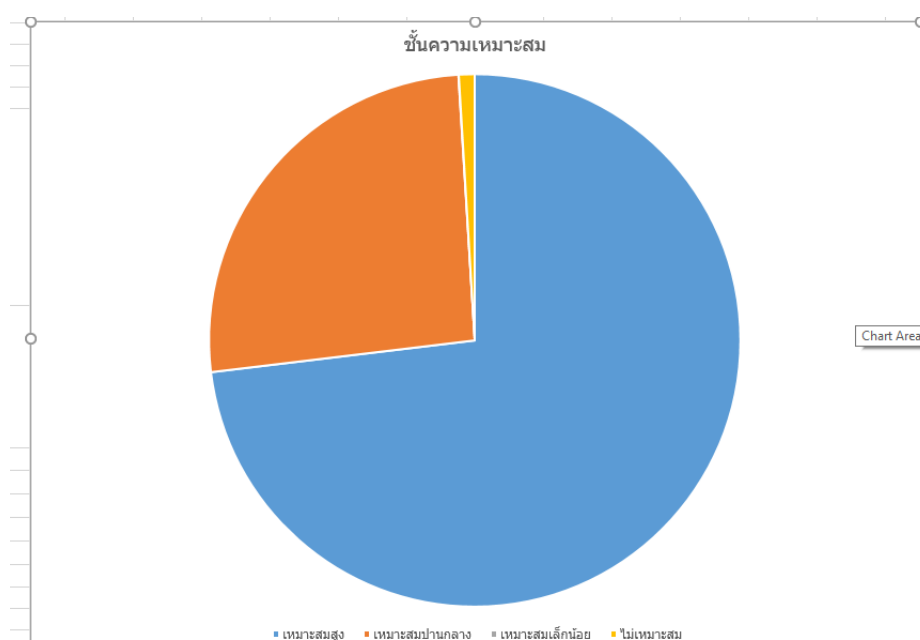
ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองแค	๑,๕๓๙.๕๑	๙๖๓.๑๖	๓๒.๓	๒,๓๘๐.๐๗	๔,๙๓๕.๐๔
กุ่มหัก	๑,๘๒๖.๐๔	๔,๑๑๕.๘๑	๔,๓๑๖.๐๖	๗๙๑.๒๖	๑๑,๐๔๙.๑๗
คชสิทธิ์	๘,๖๒๒.๐๗			๓๖๑.๘	๘,๙๘๓.๘๗
โคกตูม	๖,๓๘๑.๗๗			๕๗๓.๕๗	๖,๙๕๕.๓๔
โคกแย้	๕๙๗.๗๑	๑๐,๘๘๙.๙๐		๔,๒๕๔.๙๘	๑๕,๗๔๒.๕๙
บัวลอย	๑๐,๒๗๙.๖๐			๗๖๒.๘๗	๑๑,๐๔๒.๔๗
ไผ่ดำ	๖,๙๖๙.๔๐	๑,๗๓๕.๐๐	๑,๒๑๒.๖๘	๑,๐๙๖.๙๔	๑๑,๐๑๔.๐๒
โพนาทอง	๗,๓๓๕.๐๖				๗,๓๓๕.๐๖
ห้วยขมิ้น	๔,๒๘๓.๒๕	๓,๙๐๗.๕๘		๒,๓๙๔.๔๑	๑๐,๕๘๕.๒๔
ห้วยทราย		๒,๙๔๘.๘๕	๔.๘๗	๓,๒๕๓.๐๖	๖,๒๐๖.๗๘
หนองไข่น้ำ	๔,๗๔๓.๔๗	๒,๕๓๗.๗๘		๑,๐๔๑.๖๕	๘,๓๒๒.๙๐
หนองแขม	๗,๕๗๕.๕๗	๕.๔๙		๑๑๓.๕๙	๗,๖๙๔.๖๕
หนองจิก	๖,๑๓๔.๙๖				๖,๑๓๔.๙๖
หนองจรเข้	๙,๕๓๐.๐๔	๖,๐๐๔.๔๐	๔,๕๓๓.๗๙	๕๔๙.๒๔	๒๐,๖๑๗.๔๗
หนองนา	๑,๔๐๒.๙๑	๓,๓๖๒.๕๘		๒,๙๔๖.๕๖	๗,๗๑๒.๐๕
หนองปลาหมอ	๘,๑๑๕.๗๐			๑,๕๙๐.๗๑	๙,๗๐๖.๔๑
หนองปลิง	๘,๘๘๘.๘๔			๙๘๗.๐๕	๙,๘๗๕.๘๙
หนองโรง		๒,๙๓๙.๔๙	๑๕,๗๐๙.๓๐	๑,๓๑๖.๕๐	๑๙,๙๖๕.๒๙
รวม	๙๔,๒๒๕.๙๐	๓๙,๔๑๐	๒๕,๗๗๖.๗๐	๒๔,๔๑๔.๒๖	๑๘๓,๘๒๖.๙๐

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองแค
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอหนองแค
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

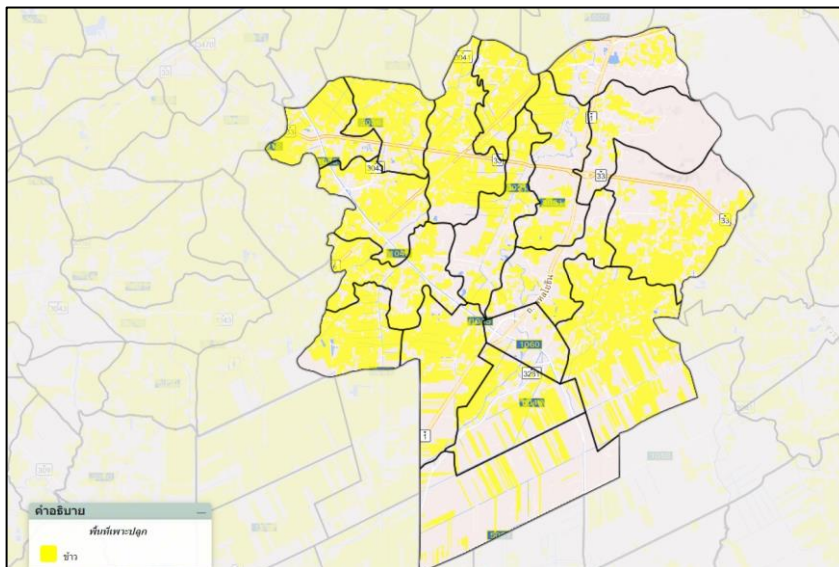
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖๗,๓๐๗.๗๖ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองจรเข้ จำนวน ๑๐,๖๑๘.๓๖ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลโคกแย้ จำนวน ๖,๐๗๒.๐๓ ไร่ และตำบลหนองปลิง จำนวน ๕,๐๑๐.๓๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว(ไร่)
	<u>หนองแค</u>	๗๗๓.๔๔
	<u>กุ่มหัก</u>	๔,๙๕๗.๙๐
	<u>คชสิทธิ์</u>	๓,๘๓๐.๒๗
	<u>โคกตูม</u>	๓,๐๗๘.๐๐
	<u>โคกแย้</u>	๖,๐๗๒.๐๓
	<u>บัวลอย</u>	๔,๔๐๐.๖๓
	<u>ไผ่ต่ำ</u>	๔,๓๘๙.๗๗
	<u>โพนทอง</u>	๔,๑๔๕.๗๔
	<u>ห้วยขมิ้น</u>	๒,๙๖๓.๐๘
	<u>ห้วยทราย</u>	๙๑๙
	<u>หนองไข่น้ำ</u>	๑,๙๐๐.๒๕
	<u>หนองแหม</u>	๔,๔๔๒.๗๒
	<u>หนองจิก</u>	๓,๖๔๐.๐๙
	<u>หนองจรเข้</u>	๑๐,๖๑๘.๓๖
	<u>หนองนาก</u>	๑,๒๖๔.๖๐
	<u>หนองปลาหมอ</u>	๒,๔๗๑.๘๒
	<u>หนองปลิง</u>	๕,๐๑๐.๓๑
	<u>หนองโรง</u>	๒,๔๒๙.๗๕
	รวม	๖๗๓๐๗.๗๖

ที่มา: ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองแค
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

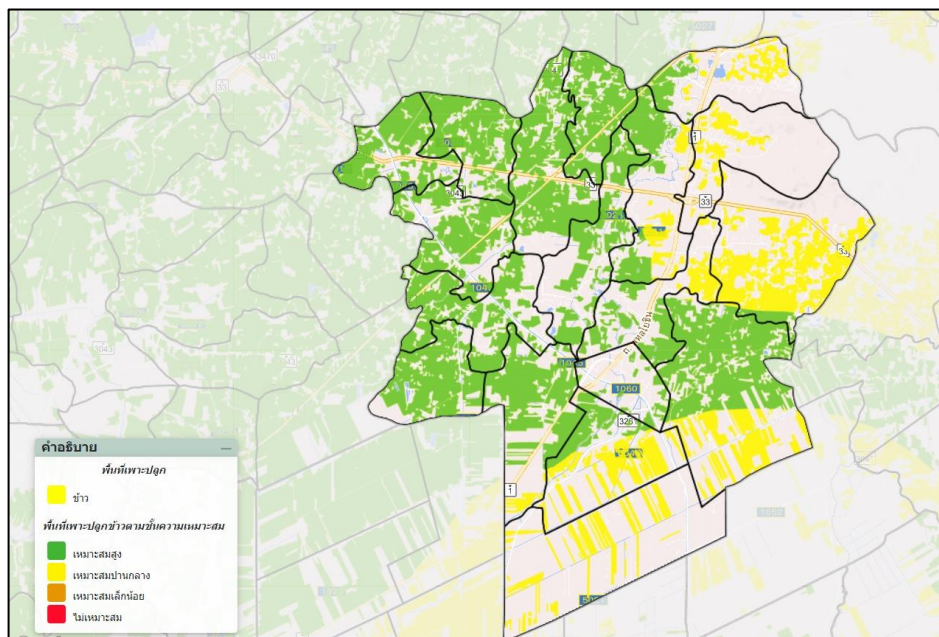
อำเภอหนองแค มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๘๗,๐๐๙.๐๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๕,๒๔๒.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๙๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๑,๗๖๑.๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔.๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสม มาก (S๑)	เหมาะสม ปานกลาง (S๒)	เหมาะสม น้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
หนองแคะ	๗๐๔.๖๒	๖.๘๖			๗๑๑.๔๘
กุ่มหัก	๑๗๐๗.๖๘	๓๒๑๙.๙๓			๔๙๒๗.๖๑
คชสิทธิ์	๔๙๔๔.๓๔				๔๙๔๔.๓๔
โคกตูม	๔๕๑๖.๕๑				๔๕๑๖.๕๑
โคกแย้	๕๘๘.๒๕	๖๘๘๔.๓๗			๗๔๗๒.๖๒
บัวลอย	๗๐๙๗.๔๕				๗๐๙๗.๔๕
ไผ่ดำ	๕๖๐๖.๘๖	๓๘๗.๒๕			๕๙๙๔.๑๑
โพนทอง	๕๐๒๓.๒๓				๕๐๒๓.๒๓
ห้วยขมิ้น	๓๑๑๒.๖๘	๑๑๓๒.๖๘			๔๒๔๕.๓๖
ห้วยทราย		๑๔๑๓.๕๓	๔.๘๗		๑๔๑๘.๔
หนองไข่น้ำ	๒๓๙๔.๓๕	๑๐๐๙			๓๔๐๓.๓๕
หนองแขม	๕๑๙๔.๒๒				๕๑๙๔.๒๒
หนองจิก	๔๔๓๔.๕๘				๔๔๓๔.๕๘
หนองจรเข้	๙๑๓๗.๔๑	๓๕๕๘			๑๒๖๙๕.๔๑
หนองนาก	๑๐๒๘.๐๖	๑๒๑๐.๒๖			๒๒๓๘.๓๒
หนองปลาหมอ	๔๒๓๑.๘๐				๔๒๓๑.๘
หนองปลิง	๕๕๒๐.๗๐				๕๕๒๐.๗
หนองโรง		๒๙๓๙.๔๙			๒๙๓๙.๔๙
รวม	๖๕๒๔๒.๗๔	๒๑๗๖๑.๓๗	๔.๘๗		๘๗๐๐๘.๙๘

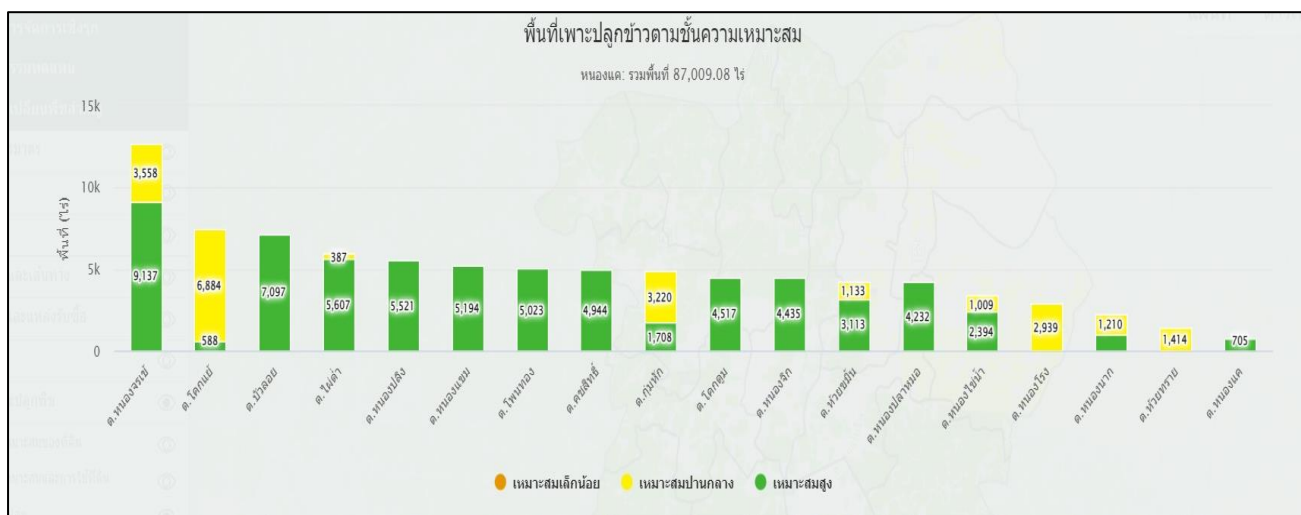
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคะ

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคะ
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

กราฟแผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคะ

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคะ
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

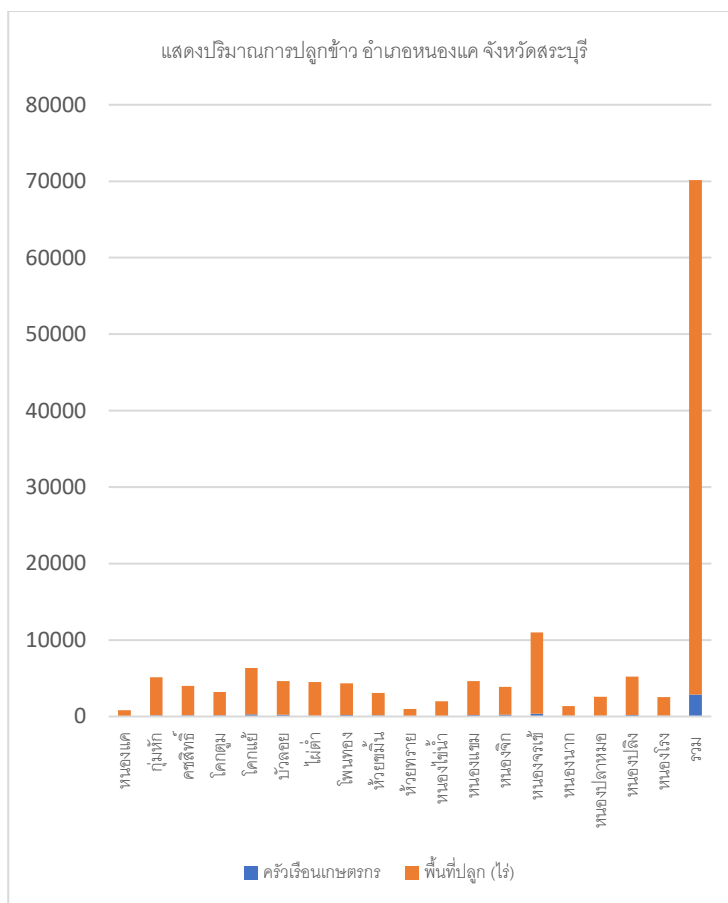
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน๖๗,๓๐๗.๗๖ ไร่ ๒,๘๕๘ ครัวเรือน โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองจรเข้ จำนวน ๑๐,๖๑๘.๓๖ ไร่ ๓๖๒ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลโคกแย้ จำนวน ๖,๐๗๒.๐๓ ไร่ ๒๘๔ ครัวเรือน และตำบลหนองปลิง จำนวน ๕,๐๑๐.๓๑ ไร่ ๑๙๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
<u>หนองแค</u>	๒๗	๗๗๓.๔๔	๗๗๓.๔๔	๕๔.๑๔	๐.๐๗
<u>กุ่มหัก</u>	๑๖๘	๔,๙๕๗.๙๐	๔,๙๕๗.๙๐	๓๔๗.๐๕	๐.๐๗
<u>คชสิทธิ์</u>	๑๕๒	๓,๘๓๐.๒๗	๓,๘๓๐.๒๗	๒๖๘.๑๒	๐.๐๗
<u>โคกตูม</u>	๑๓๒	๓,๐๗๘.๐๐	๓,๐๗๘.๐๐	๒๑๕.๔๖	๐.๐๗
<u>โคกแย้</u>	๒๘๔	๖,๐๗๒.๐๓	๖,๐๗๒.๐๓	๔๒๕.๐๔	๐.๐๗
<u>บัวลอย</u>	๒๔๒	๔,๔๐๐.๖๓	๔,๔๐๐.๖๓	๓๐๘.๐๔	๐.๐๗
<u>ไผ่ดำ</u>	๑๑๘	๔,๓๘๙.๗๗	๔,๓๘๙.๗๗	๓๐๗.๒๘	๐.๐๗
<u>โพนทอง</u>	๑๗๖	๔,๑๔๕.๗๔	๔,๑๔๕.๗๔	๒๙๐.๒๐	๐.๐๗
<u>ห้วยขมิ้น</u>	๑๓๖	๒,๙๖๓.๐๘	๒,๙๖๓.๐๘	๒๐๗.๔๒	๐.๐๗
<u>ห้วยทราย</u>	๖๑	๙๑๙	๙๑๙	๖๔.๓๓	๐.๐๗
<u>หนองไผ่น้ำ</u>	๘๓	๑,๙๐๐.๒๕	๑,๙๐๐.๒๕	๑๓๓.๐๒	๐.๐๗
<u>หนองแขม</u>	๑๙๗	๔,๔๔๒.๗๒	๔,๔๔๒.๗๒	๓๑๐.๙๙	๐.๐๗
<u>หนองจิก</u>	๒๒๓	๓,๖๔๐.๐๙	๓,๖๔๐.๐๙	๒๕๔.๘๑	๐.๐๗
<u>หนองจรเข้</u>	๓๖๒	๑๐,๖๑๘.๓๖	๑๐,๖๑๘.๓๖	๗๔๓.๒๙	๐.๐๗
<u>หนองนา</u>	๙๗	๑,๒๖๔.๖๐	๑,๒๖๔.๖๐	๘๘.๕๒	๐.๐๗
<u>หนองปลาหมอ</u>	๑๐๘	๒,๔๗๑.๘๒	๒,๔๗๑.๘๒	๑๗๓.๐๓	๐.๐๗
<u>หนองปลิง</u>	๑๙๙	๕,๐๑๐.๓๑	๕,๐๑๐.๓๑	๓๕๐.๗๒	๐.๐๗
<u>หนองโรง</u>	๙๓	๒,๔๒๙.๗๕	๒,๔๒๙.๗๕	๑๗๐.๐๘	๐.๐๗
รวม	๒,๘๕๘	๖๗,๓๐๗.๗๖	๖๗,๓๐๗.๗๖	๔๗๑๑.๕๔	๐.๐๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค , พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

นาปี เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวชนิดพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น พันธุ์ กข ๓๑ กข ๔๙ กข ๗๙ สุพรรณบุรี ๑ หอมปทุมธานี ๑ และข้าวไวแสงพันธุ์อื่นๆ เช่น แจกเซย ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

นาปรัง ได้แก่พันธุ์ข้าว กข ๓๑ กข ๔๙ กข ๗๙ สุพรรณบุรี ๑

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกร ได้เปลี่ยนการเตรียมดินจากการไถดะ ไถแปร เป็นการใช้เครื่องมือจอบหมุน โดยการใช้รถแทรกเตอร์ล้อยางหรือล้อตีนตะขาบ ทำการตีดิน หลังจากนั้นจึงใช้รถไถเดินตามทำการตีคลุกเพื่อทำเทือกสำหรับปลูกข้าว

(๓) การปลูก

การหว่านข้าวแห้ง (หว่านสำรว) โดยเกษตรกรจะทำการไถดะและไถแปร หลังจากนั้นทำการหว่านเมล็ดข้าว ลงไปในแปลงนาแล้วทำการคราดกลบ เพื่อป้องกันนกกินเมล็ดข้าว การปลูกข้าวด้วยวิธีนี้ ควรปลูกตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ถึงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ของทุกปี

การหว่านน้ำตม เกษตรกรจะทำการปลูกในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึงต้นเดือนสิงหาคม ส่วนใหญ่จะทำการปลูกในพื้นที่อาศัยน้ำฝนในลักษณะที่เป็นพื้นที่ลุ่มเมื่อฝนตกมีน้ำขัง เกษตรกรจะทำการเตรียมดินเหมือนกับการทำนาหว่านน้ำตมในพื้นที่เขตชลประทาน

การปักดำ เกษตรกรจะทำการตกกล้าในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม และทำการปักดำในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงต้นเดือนสิงหาคม

(๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ อาศัยน้ำระบบชลประทาน ร้อยละ ๑๐ อาศัยน้ำฝนและบ่อกักเก็บน้ำ

(๕) การดูแลรักษา

ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน หลังหว่านข้าว ไม่เกิน ๔ วัน ฉีดสารป้องกันวัชพืชชนิดคุมหญ้า
กรณีปักดำ หลังปักดำ ๑ วัน ปล่อยให้ น้ำเข้าที่ระดับ ๕ เซนติเมตร แล้วฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช

ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน ข้าวอายุ ๔๐ วัน ระบายน้ำออกปล่อยให้แห้ง ประมาณ ๕ วัน

ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน ระบายน้ำเข้าและรักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตรระวัง
ไม่ให้ข้าวขาดน้ำ

ระยะข้าวสุกแก่ ข้าวอายุ ๘๕-๑๑๕ วัน ข้าวอายุ ๙๕-๑๐๐ วันระบายน้ำออกให้แห้ง เพื่อเร่งให้
ข้าวสุกแก่พร้อมกัน

(๖) การใส่ปุ๋ย

ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตาม
ค่าวิเคราะห์ดินเมื่อข้าวอายุ ๒๐ วัน รักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย)
สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ข้าวอายุประมาณ ๑๑๐-๑๑๕ วัน
(๒๘-๓๐ วันหลังการออกรวง)

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าวแล้วนำผลผลิตข้าว
ไปข้าวที่โรงสีหรือท่าข้าว โดยไม่มีการลดความชื้น ซึ่งความชื้นของเมล็ดข้าวในขณะเก็บเกี่ยวจะมีความชื้นประมาณ
๒๐-๒๕ เปอร์เซ็นต์

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สำรวจแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบ
แมลงศัตรูพืช เฉลี่ย ๕ - ๑๐ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือนิยมน้ำชีวเวอร์เรีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหนองแค มีการปลูกข้าว ดังนี้

กิจกรรมการผลิต	เดือนที่ปลูก											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ในเขตชลประทาน												
- ข้าวนาปี	←-----→			←-----△-----→							←-----△-----→	
- ข้าวนาปรัง	←△-----△-----→								←-----△-----→		←-----△-----→	
- ไม้ผล	←-----→									←-----▽-----→		←-----▽-----→
- พืชผัก	←-----→											
- ปศุสัตว์	←-----→											
นอกเขตชลประทาน												
- ข้าวนาปี	←-----→							←-----→			←-----→	
- ไม้ผล	←-----→					←-----→				←-----→		←-----→
- เห็ดฟางโรงเรือน	←-----→				←-----→				←-----→			←-----→
- ปศุสัตว์	←-----→											
- ปาล์มน้ำมัน	←-----→											

สัญลักษณ์

←-----→ ช่วงฤดูปลูก

←-----△-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

△ ปลูกสูงสุด

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๔,๒๘๖ บาท

ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตอำเภอหนองแค ปี ๒๕๖๗

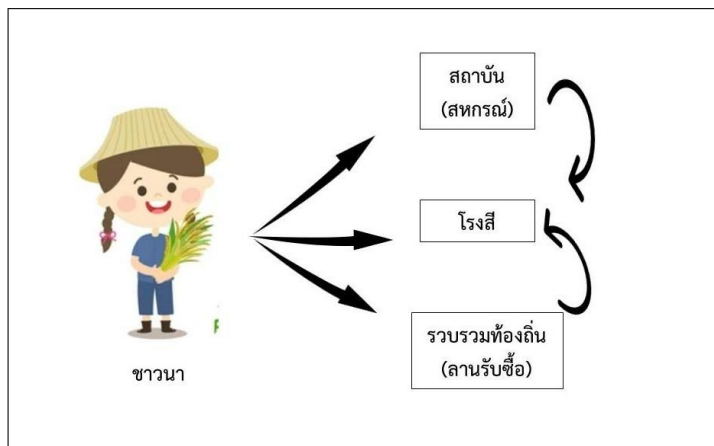
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ค่าเตรียมดิน	๕๐๐	๕๐๐			
ค่าจ้างหว่านข้าว, คราดกลบ	๑๐๐	๑๐๐			
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๔๕๐	๔๕๐			
ค่ายาคลุมหญ้า	๒๕๐	๗๕			
ค่าจ้างฉีดยาคลุมหญ้า	๖๐	๖๐			
สมุนไพรมากำจัดหอย	๓๐	๑๘			
ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐	๓๔๐	๓๔๐			
ปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐	๓๕๐	๓๕๐			
ปุ๋ยอินทรีย์	๑๒๐	๑๒๐			
ค่าจ้างขนปุ๋ย	-	-			
	-	-			
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐			
ค่าขนข้าว	๙๖	๑๑๔			
ค่ามัดข้าว	๒๐	-			
ค่าน้ำมันดีเซล / เบนซิน	๒๓๐	๓๕๐			
ค่าบำรุงเครื่อง	๒๒๐	๒๒๐			
ค่าเช่านา	๑,๐๒๐	-			
ค่ากระแสไฟฟ้าสูบน้ำ	-	๓๐๐			
ผลผลิต (กก./ไร่)	๗๕๐	๗๘๐			
รวมรายจ่าย (บาท)	๔,๒๘๖	๓,๕๑๕			
รวมรายได้ (บาท)	๖,๘๐๐	๗,๐๒๐			
กำไรสุทธิ (บาท)	๒,๕๑๔	๓,๕๐๕			

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

๑)วิธีการตลาด(เป็นวิธีการที่เกิดขึ้นในอำเภอ) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอำเภอหนองแคส่วนใหญ่จำหน่ายข้าวเพื่อเข้าสู่โรงสี มีบางส่วนที่เก็บไว้ผลิตเมล็ดพันธุ์และแปรรูปเพื่อจำหน่ายและบริโภค

แผนภูมิแสดงลงเส้นทางวิธีการตลาดของอำเภอหนองแค

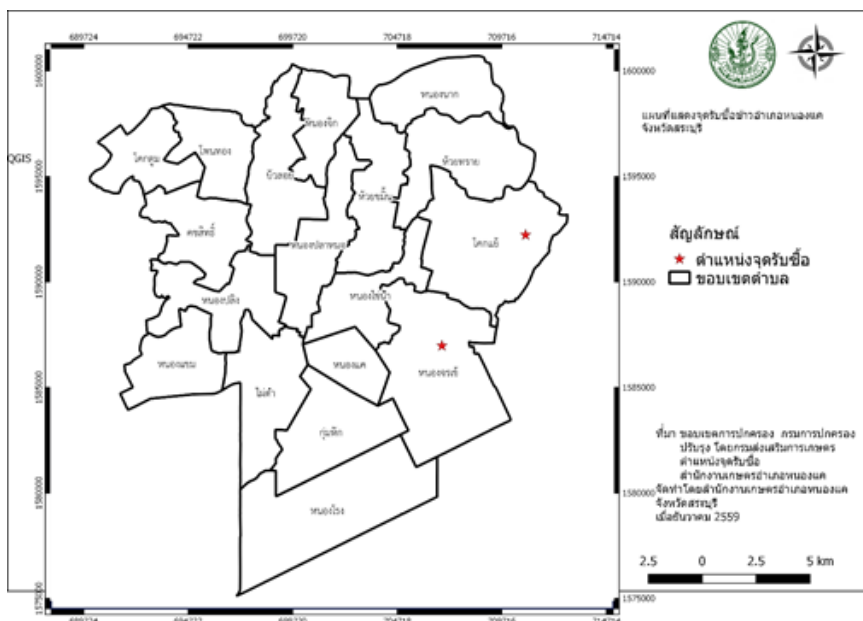

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒)แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีจุดรับซื้อผลผลิตข้าวที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว จำนวน ๒ แห่ง ในพื้นที่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลห้วยขมิ้น สหกรณ์การเกษตรอำเภอหนองแคตำบลหนองจรเข้ ซึ่งมีกำลังรับซื้อในปริมาณ ๑๐ % ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของอำเภอ

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอหนองแค

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค, พ.ศ.๒๕๖๘)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองแค มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านพืช จำนวน ๕ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๑๗ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายร่ม วรรณประเสริฐ	๒	ห้วยขมิ้น	หนองแค	๒๕๕๙	ลดต้นทุนการผลิต
๒	นายมะนัส ปั่นเอี่ยม	๒	ห้วยขมิ้น	หนองแค	๒๕๕๙	เกษตรผสมผสาน
๓	นายไพโรจน์ เนื่อทอง	๑	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๔	นายพินิจ สรสนิธิ	๒	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๕	นางกัญญา เพียนามโคตร	๒	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	ทำบัญชีครัวเรือน
๖	นายสันทัต ต้นเกตุ	๒	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๗	นายพรต ศรีแก้ว	๒	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๘	นายวินัย น้อยเกิด	๑	ไผ่ต่ำ	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๙	นายสันติ ทรัพย์เจริญ	๗	ไผ่ต่ำ	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๐	นายกริต บุญยะพันธ์	๑	ไผ่ต่ำ	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๑	นายดิเรก ต่อมสำลี	๓	หนองแขม	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๒	นายวิโรจน์ ทองใบ	๒	หนองแขม	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๓	นางสมสุข ลายละเอียด	๒	หนองแขม	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๔	นายอนันต์ ดวงจำปา	๓	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๕	นายยุทธนา ท่อทอง	๓	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๖	นายเกษม สุประสงค์	๖	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๗	นายสมชาย ฟูนัน	๔	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
๑๘	นายมาตี บุญเรือง	๕	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๖๒	การผลิตข้าว
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

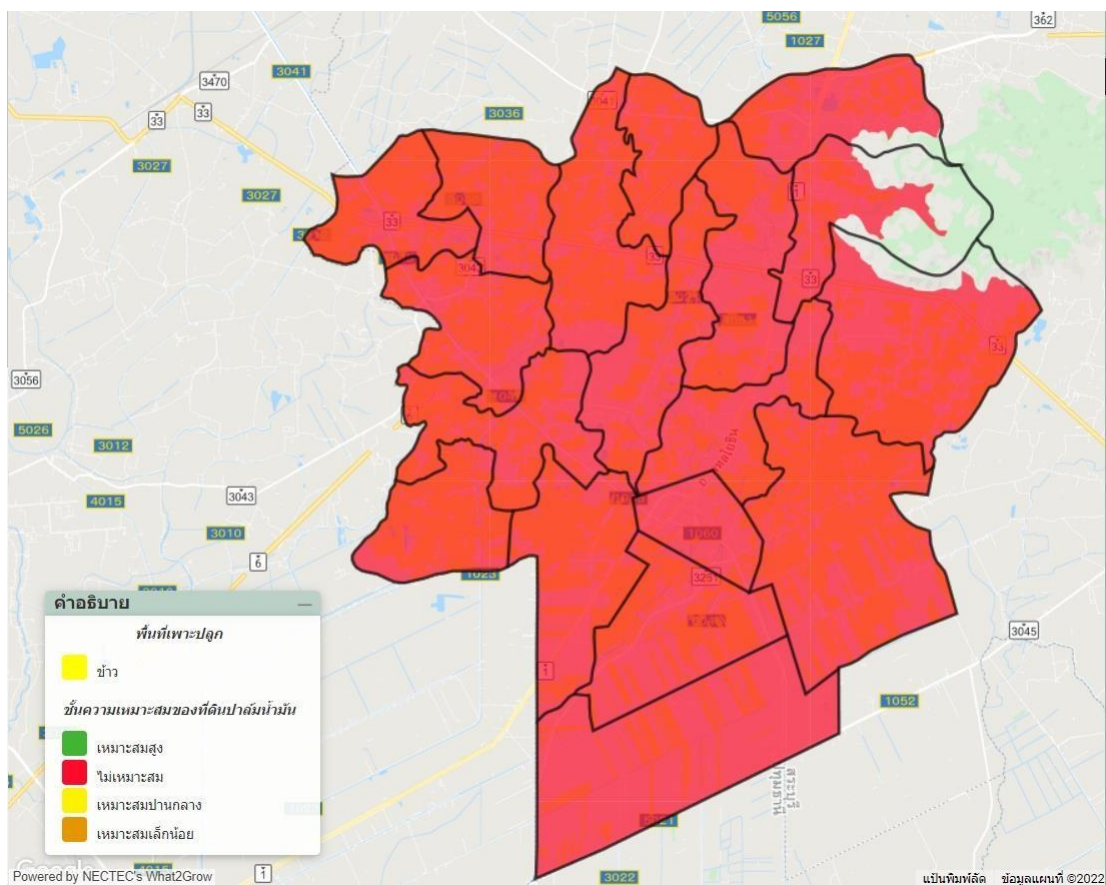
(๑) เขตความเหมาะสม อำเภอนองแคะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งหมด จำนวน ๑๘๓,๘๖๒.๙๑ ไร่ เป็น พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘๓,๘๖๒.๙๑ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนองแคะ				๑๘๓,๘๖๒.๙๑	๑๘๓,๘๖๒.๙๑
หนองจรเข้				๒๐,๖๑๗.๕๐	๒๐,๖๑๗.๕๐
หนองโรง				๑๙,๙๖๕.๒๐	๑๙,๙๖๕.๒๐
โคกกกแย้				๑๕,๗๔๖.๑๐	๑๕,๗๔๖.๑๐
กุ่มหัก				๑๑,๐๔๙.๒๐	๑๑,๐๔๙.๒๐
บัวลอย				๑๑,๐๔๒.๕๐	๑๑,๐๔๒.๕๐
ไผ่ต่ำ				๑๑,๐๑๔.๐๐	๑๑,๐๑๔.๐๐
ห้วยขมิ้น				๑๐,๕๘๕.๓๐	๑๐,๕๘๕.๓๐
หนองปลิง				๙,๘๗๕.๙๒	๙,๘๗๕.๙๒
หนองปลาหมอ				๙,๗๐๖.๔๒	๙,๗๐๖.๔๒
คชสิทธิ์				๘,๙๘๓.๘๗	๘,๙๘๓.๘๗
หนองไข่น้ำ				๘,๓๒๒.๙๓	๘,๓๒๒.๙๓
หนองนาก				๗,๗๑๒.๐๗	๗,๗๑๒.๐๗
หนองแขม				๗,๖๙๔.๖๗	๗,๖๙๔.๖๗

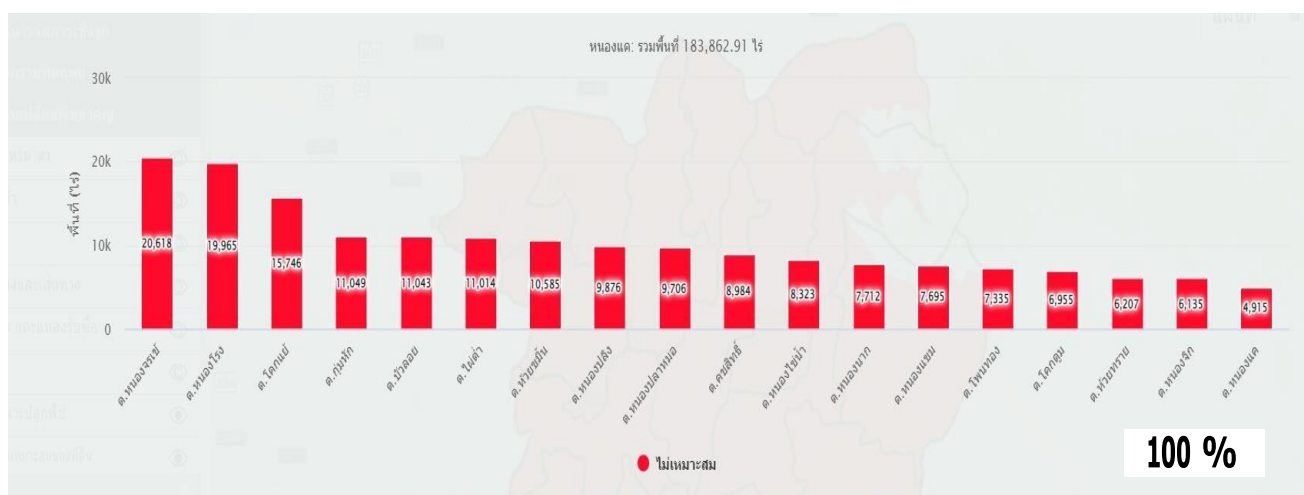
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแคะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

กราฟแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแคะ (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

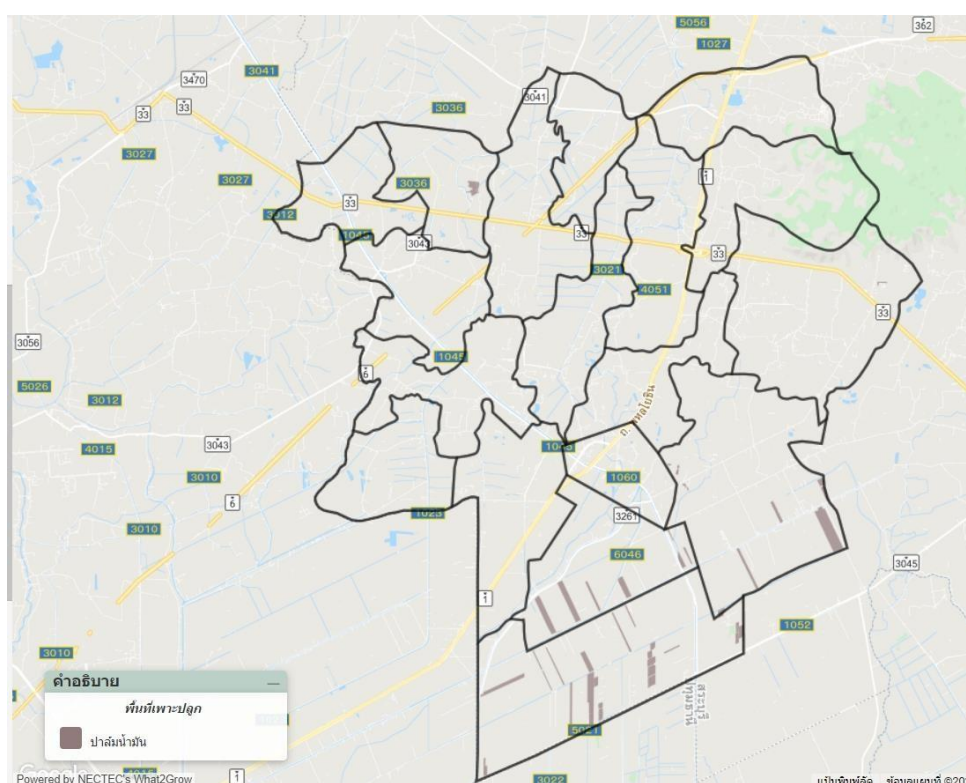
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒,๒๑๔.๘๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลหนองโรง จำนวน ๑,๐๒๕.๓๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองจรเข้ จำนวน ๕๖๑.๑๒ ไร่ และตำบลกุ่มหัก จำนวน ๕๓๘.๖๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)
๑	หนองโรง	๑,๐๒๕.๓๑
๒	หนองจรเข้	๕๖๑.๑๒
๓	กุ่มหัก	๕๓๘.๖๖
๔	โพนทอง	๗๙.๔๒
๕	โคกแย้	๙.๓๓
	รวม	๒,๒๑๔.๘๔

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองแค

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

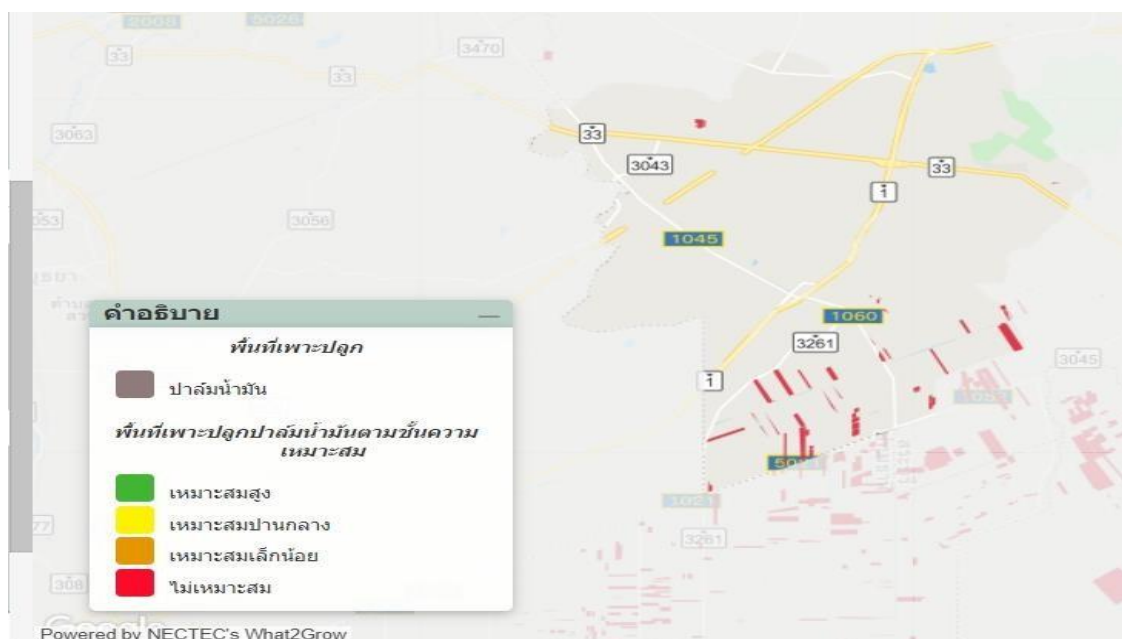
อำเภอหนองแค มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒,๒๑๔.๘๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๒๑๔.๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอหนองแค				๒,๒๑๔.๘๔	๒,๒๑๔.๘๔
หนองโรง				๑,๐๒๕.๓๑	๑,๐๒๕.๓๑
หนองจรเข้				๕๖๑.๑๒	๕๖๑.๑๒
กุ่มหัก				๕๓๙.๖๖	๕๓๙.๖๖
โพนทอง				๗๙.๔๒	๗๙.๔๒
โคกแย้				๙.๓๓	๙.๓๓

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

กราฟแสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแคะ จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนongแคะ
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) ปริมาณการผลิต

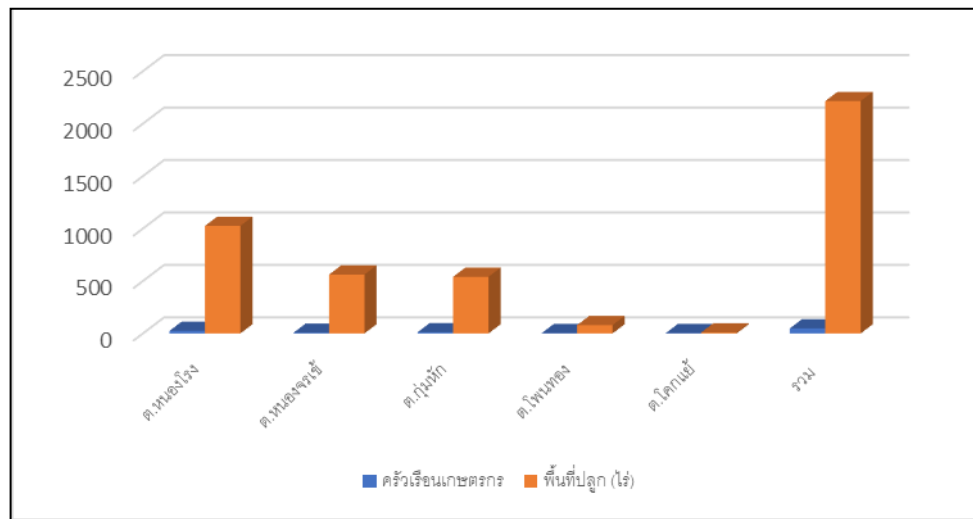
อำเภอนongแคะ มีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒,๒๑๔.๘๔ ไร่ ๔๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลหนองโรง จำนวน ๑,๐๒๕.๓๑ ไร่ จำนวน ๒๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลหนองจรเข้ จำนวน ๕๖๑.๑๒ ไร่ ๗ ครัวเรือน และตำบลกุ่มหัก จำนวน ๕๓๙.๖๖ ไร่ ๑๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongแคะ จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองโรง	๒๕	๑,๐๒๕.๓๑	๑,๐๒๕.๓๑	๔,๖๑๓.๘๙๕	๔.๕
หนองจรเข้	๗	๕๖๑.๑๒	๕๖๑.๑๒	๒,๕๒๕.๐๔	๔.๕
กุ่มหัก	๑๒	๕๓๙.๖๖	๕๓๙.๖๖	๒,๔๒๘.๔๗	๔.๕
โพนทอง	๓	๗๙.๔๒	๗๙.๔๒	๓๕๗.๓๙	๔.๕
โคกแย้	๓	๙.๓๓	๙.๓๓	๔๑.๙๘๕	๔.๕
รวม	๔๘	๒,๒๑๔.๘๔	๒,๒๑๔.๘๔	๙,๙๖๖.๗๘	๔.๕

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค , พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันแบ่งได้เป็น ๓ ชนิด ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างของพันธุ์เหล่านี้ โดยพิจารณาความหนาของผลปาล์มเป็นสำคัญ

๑. พันธุ์ดुरา (Dura) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนาประมาณ ๒ ถึง ๘ มิลลิเมตร มีชั้นเปลือกนอกที่ให้น้ำมัน (Mesocarp) ประมาณ ๓๕ ถึง ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลปาล์ม พันธุ์ดुरาเป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนา มาก ๆ เรียกว่ามาโครคาया (Macrocaria) คือมีกะลาหนาประมาณ ๖ ถึง ๘ มิลลิเมตร และมักจะพบมากในแถบตะวันออกไกล เช่น พันธุ์เดลีดुरา (Deli Dura) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ปัจจุบันพันธุ์ดुरามักใช้เป็นต้นแม่สำหรับปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตลูกผสมเป็นการค้า

๒. พันธุ์พิสิเฟอร์รา (Pisifera) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบางมาก หรือบางครั้งไม่มีกะลา เมล็ดในและผลมีขนาดเล็ก ช่อดอกตัวเมียมักเป็นหมัน ผลผลิตแต่ละทะลายต่อต้นมีปริมาณต่ำ จึงไม่เหมาะที่จะปลูกเพื่อเป็นการค้าและนิยมใช้พันธุ์พิสิเฟอร์ราเป็นต้นพ่อสำหรับผลิตพันธุ์ลูกผสม

๓. พันธุ์เทนเอร่า (Tenera) เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ดुरาและพันธุ์พ่อพิสิเฟอร์รา เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบาง ประมาณ ๐.๕ ถึง ๔ มิลลิเมตร มีปริมาณของ Mesocarp ๖๐ ถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลผลิตต่อทะลายสูง ในปัจจุบันจึงนิยมปลูกเป็นการค้า

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมพื้นที่ปลูก

๑. การบุกเบิกพื้นที่และการปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มต้นจากการโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน จากนั้นปล่อยทิ้งไว้ให้แห้ง ระยะเวลาประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา และไถพื้นที่และปรับสภาพพื้นที่

๒. การวางแผนในการปลูกปาล์มน้ำมัน หลังการเตรียมพื้นที่เสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องทำการวางแผนสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งปกติการปลูกปาล์มน้ำมันนิยมปลูกเป็นลักษณะของสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะในการปลูกตั้งแต่ ๘ x ๘ เมตร ถึง ๑๐ x ๑๐ เมตร

๓. การปลูกพืชคลุมดิน ในขณะที่ต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดเล็ก ระยะห่างระหว่างต้นขนาดพื้นที่เหลือมาก จึงมีปัญหาคือการแย่งชิงของวัชพืช การปลูกพืชคลุมดินจึงนับว่ามีความจำเป็นเพราะนอกเหนือจากจะเป็นการป้องกันการขึ้นแข่งขันของวัชพืชแล้วยังสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินให้คงอยู่ได้ระยะเวลานาน และเป็นป้องกันการพังทลายของหน้าดินในกรณีที่พื้นที่เป็นที่ลาดชัน รวมไปถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุและการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ การปลูกพืชคลุมดิน ควรมีระยะห่างจากแถวปาล์มอย่างน้อย ๑.๕ เมตร และชนิดของพืชคลุมที่ใช้ เช่น *Caloglyphus mucunoides*, *Pueraria phaseoloides*, *Centrocema pubescens* โดยแนะนำให้ปลูกร่วมกันทั้ง ๓ ชนิด คือ การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูกควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม และเริ่มต้นการปลูกปาล์มน้ำมันตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม เพื่อให้ได้เสร็จเรียบร้อยก่อนฤดูฝนในแต่ละปี (ภาควิชาพืชไร่ฯ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; กรมวิชาการเกษตร)

(๓) วิธีการปลูก

ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูก คือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ ๙ x ๙ x ๙ เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ดีมีอายุประมาณ ๘ ถึง ๑๔ เดือน จำนวน ๒๒ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวนจึงให้น้ำโดยใช้เรื่อรดน้ำ

(๕) การดูแลรักษา

การอนุบาลต้นกล้า การอนุบาลต้นกล้า สามารถแยกเป็น ๒ ระยะสำคัญคือ

๑. ระยะ Prenursery

การเลี้ยงต้นอ่อนระยะแรกต้องทำอย่างระมัดระวัง ต้องมีการบังร่มเงาในระยะแรกหากเพาะต้นอ่อนในกะบะทราย ควรทำร่มเงาให้มีความสูงประมาณ ๒ เมตร โดยมุงไว้กับใบมะพร้าวหรือวัสดุที่พอหาได้ และต้องดูแลแมลงศัตรูและทำการตัดต้นที่ผิดปกติและเป็นโรคทิ้งไป ทำการป้องกันโรคและแมลงด้วยสารเคมี ในการเพาะเมล็ดนั้น การวางเมล็ดปลูกหากเป็นกะบะทราย จะต้องวางเมล็ดเป็นแถวเป็นแนวเพื่อความสะดวกในการดูแลรักษา และระยะระหว่างต้นและแถวมีความห่าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร แต่หากปลูกในถุงพลาสติกขนาดเล็กก็ใช้ จำนวน ๑ เมล็ดต่อ ๑ ถุง โดยวิธีการวางเมล็ดนั้นต้องวางให้ส่วนของยอดอ่อนชี้ตั้งตรงและส่วนของรากวางอยู่ข้างล่าง และไม่ควรฝังลึกมากนัก ประมาณให้ท่วมยอดต้นอ่อนหรือให้ยอดโผล่เหนือดินเล็กน้อย

หากเพาะต้นอ่อนลงในกะบะทราย เมื่อมีอายุประมาณ ๑ เดือน หรือมีใบ จำนวน ๒ ใบ จะต้องย้ายต้นไปใส่ในถุงพลาสติกที่มีขนาดใหญ่ แต่หากเป็นการเพาะลงในถุงพลาสติกขนาดเล็ก อาจจะเลี้ยงต้นไว้ประมาณ ๒ ถึง ๔ เดือน แล้วจึงทำการย้ายลงถุงพลาสติกขนาดใหญ่

การให้ปุ๋ย ในระยะแรกของการเจริญเติบโต ต้นอ่อนอาจจะยังไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย เนื่องจากจะใช้อาหารสำรองภายในเมล็ด แต่เมื่ออาหารสำรองภายในเมล็ดหมด ก็จำเป็นต้องใส่ปุ๋ย โดยปุ๋ยที่ใช้จะเป็นปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๖-๔ โดยใส่ปุ๋ยทุกสัปดาห์ และหลังจากต้นกล้ามีอายุประมาณ ๑ เดือน ก็ใช้ปุ๋ยในอัตรา ๗ กรัมผสมน้ำ ๕ ลิตรแล้วทำการฉีดพ่นให้ต้นกล้า

การให้น้ำ ในระยะนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากต้นกล้าปาล์มยังมีขนาดเล็ก และยังต้องการความชื้นอย่างเพียงพอต่อการเจริญเติบโต หากขาดน้ำจะทำให้การเจริญเติบโตช้า มีรูปร่างผิดปกติ และอ่อนแอต่อการทำลายของโรค ปกติต้องให้น้ำต้องให้น้ำอย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง ในช่วงเวลาเช้าและเย็น

๒. ระยะ Main Nursery

การเลือกพื้นที่สำหรับการอนุบาลต้นกล้าในระยะนี้มีความสำคัญ โดยพื้นที่ที่เลือกจะต้องเป็นที่ราบสม่ำเสมอทั่วทั้งแปลง มีทางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และควรเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับเรือนเพาะชำ เพื่อความสะดวกในการขนย้ายกล้าลงปลูก

ทำการบรรจุดินลงในถุงดำ ขนาด ๑๕ x ๑๘ นิ้ว ที่ได้ทำการเจาะรูระบายน้ำไว้ด้านล่างและด้านข้างของถุง หลังจากนั้นทำการย้ายต้นกล้าลงปลูกในถุงที่เตรียมไว้ และวางถุงพลาสติกที่ปลูกต้นปาล์มเรียบร้อยแล้วไปวางไว้ในพื้นที่ดังกล่าว โดยวิธีการวางถุงให้วางเป็นรูปสามเหลี่ยม มีระยะห่างกัน ๙๐ x ๙๐ x ๙๐ เซนติเมตร และอาจจะเว้นทางเดินไว้สำหรับการรดน้ำหรือติดระบบน้ำ ขนาด ๑ ถึง ๑.๒ เมตรทุกๆ ระยะ ๑๕ ถึง ๒๐ เมตร ตามความกว้างของแปลง

การให้ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ ให้ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๖-๔ สลับกับปุ๋ยสูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ ในอัตราดังแสดงในตารางข้างล่าง วิธีการให้ปุ๋ยให้ใช้วิธีการหว่านรอบๆ โคนต้น เพื่อไม่ให้ปุ๋ยถูกใบปาล์ม โดยทำการอนุบาลต้นกล้าจนกระทั่งต้นกล้ามีขนาดโตพอสมควร หรือมีอายุประมาณ ๑๒ ถึง ๑๔ เดือน จึงจะสามารถย้ายต้นกล้าลงปลูกในแปลงที่เตรียมไว้

การตัดแต่งทางใบ การตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น การกำจัดวัชพืช การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่ในทางทฤษฎีแล้วต้องการตัดทางใบออกให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อช่วยในการปรุงอาหาร ปาล์มน้ำมันที่มีขนาดเล็กและยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดทางใบล่างสุดโดยรอบลำต้นออกก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบโคนต้น หลังจากนั้นจึงค่อยตัดทางใบในตำแหน่งเหนือขึ้นไป ส่วนปาล์มน้ำมันที่โตแล้วนิยมตัดทางใบให้เหลือสำหรับรองรับทะลายปาล์มเพียง ๒ ทาง และเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวทางใบที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้วควรวางเรียงให้กระจายไว้รอบโคนต้น หรือวางเรียงซ้อน ๒ ถึง ๓ ชั้น และวางเป็นแถวระหว่างแถวต้นปาล์ม จะเป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน และสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

การตัดช่อดอกทิ้งในระยะแรก ปาล์มน้ำมันจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อมีอายุประมาณ ๓ ปีหลังการปลูก มีคำแนะนำให้ทำการตัดช่อดอกที่เกิดขึ้นในระยะแรกทิ้งเพื่อให้การเจริญเติบโตของต้นมีความสมบูรณ์เต็มที่แทนที่จะต้องใช้อาหารส่วนหนึ่งไปเลี้ยงผล ซึ่งในระยะแรกต้นมักมีขนาดเล็กและไม่สมบูรณ์ เปอร์เซ็นต์ของน้ำมันระดับต่ำ ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ บางครั้งการเกิดช่อดอกในระยะแรกจะทำให้ช่อดอกกระเทย คือ มีส่วนของดอกตัวผู้และตัวเมียอยู่ในช่อดอกเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ดี ควรจะทำการตัดทิ้ง

การตัดช่อดอกทิ้ง มักจะเริ่มทำตั้งแต่ต้นปาล์มมีอายุเพียง ๑๔ เดือนหลังย้ายปลูกจนถึง ๒๖ เดือน หลังจากนั้นจึงปล่อยให้ช่อดอกเจริญเติบโตเป็นผลที่สมบูรณ์

การช่วยผสมเกสร ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีช่อดอกตัวผู้และช่อดอกตัวเมียอยู่ในต้นเดียวกัน แต่แยกกันอยู่คนละช่อ เนื่องจากเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียในต้นมีช่วงการบานไม่พร้อมกัน ปาล์มน้ำมันจึงจัดเป็นพืชผสมข้าม การผสมเกสรระหว่างต้นเกิดขึ้นโดยลม หรือแมลงเป็นตัวนำ ในระยะแรกของการติดผลมีการสร้างช่อดอกน้อย ละอองเกสรจึงอาจมีไม่เพียงพอ ทำให้การติดผลค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงสภาพอากาศ เช่น ในช่วงที่มีฝนตกชุก การผสมเกสรอาจต่ำกว่าปกติ ดังนั้นการช่วยผสมเกสรในระยะแรกจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันในบางพื้นที่

วิธีการทำโดยตัดช่อดอกตัวผู้ที่บานแล้วเคาะให้ละอองเกสรหลุดร่วงลงไปในถุงกระดาษ หากจะทำการเพิ่มจำนวนของละอองเกสรเพื่อช่วยการผสมในวันถัดมา จะต้องนำละอองเกสรมาผึ่งแดดให้แห้ง และนำมาผสมใน Desiccators หลังจากเก็บละอองเกสรมาแล้วจึงนำไปผสมกับผง Talcum ในอัตราส่วนละอองเกสรต่อผง Talcum ๑ ต่อ ๕ แล้วนำไปผสมกับช่อดอกตัวเมียที่พร้อมจะรับการผสม เนื่องจากวิธีการดังกล่าวนี้ต้องใช้แรงงานคนช่วย โดยเฉพาะในพื้นที่ขนาดใหญ่และจะทำให้สิ้นเปลืองแรงงาน จึงได้มีผู้นำด้วงชนิดหนึ่งมาจากแอฟริกา เรียกว่า ด้วงงวงดอกปาล์มน้ำมัน (Elaeidobius Karumericus) โดยการนำมาปล่อยในสวนปาล์มเพื่อช่วยในการผสมเกสร ด้วงชนิดนี้จะขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วและไม่ทำอันตรายต่อต้นปาล์ม และพบว่าการผสมละอองเกสรได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

(๖) การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน จะเป็นการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มน้ำมันที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระยะเวลา และการแบ่งใส่

ควรจะใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อมีสภาพอากาศแห้งแล้งจัด หรือมีฝนตกหนัก และในระยะปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๔ ถึง ๕ ครั้ง และตั้งแต่ปีที่ ๒ เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๓ ครั้งต่อปี ส่วนช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน ตั้งแต่ปีที่ ๕ ขึ้นไป อาจจะพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ ๒ ครั้ง หากสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับการใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) ก็ควรจะแบ่งใส่ จำนวน ๓ ครั้งต่อปี และแนะนำให้ใช้สัดส่วน ๕๐ ต่อ ๒๕ ต่อ ๒๕ เปอร์เซนต์ สำหรับการใส่ปุ๋ย ในช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน และเมื่อแบ่งใส่ จำนวน ๒ ครั้งต่อปี ให้ใช้สัดส่วน ๖๐ ต่อ ๔๐ เปอร์เซนต์ ในช่วงระยะต้นฤดูฝนและก่อนปลายฤดูฝนตามลำดับ

ช่วงต้นฤดูฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน

ช่วงกลางฤดูฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงปลายฤดูฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

๒. วิธีการใส่ปุ๋ย

ปีที่ ๑ ใส่ปุ๋ยเมื่อมีการย้ายกล้าปลูก (กล้าปาล์มน้ำมัน อายุ ๑๐ ถึง ๑๒ เดือน) ให้ใส่ร็อกฟอสเฟตเพื่อรองกันหลุม ประมาณ ๒๕๐ กรัมต่อหลุม เนื่องจากปุ๋ยนี้จะตกค้างเป็นประโยชน์ได้ระยะเวลา ๒ ถึง ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยทุกปี และหลังจากปลูกแล้วทุก ๓ เดือน ก็ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO ต้นละ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ กรัม และใส่อีกครั้งเมื่อปลูกและมีอายุได้ ๖ เดือนในอัตราเดิม และใส่อีกครั้งเมื่ออายุ ๙ เดือนในอัตราเดิม

ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุได้ ๑๘ เดือนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ กรัม เมื่ออายุได้ ๒๔ เดือนเต็ม ใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือ ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๓ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๓๐ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๘๐๐ กรัม และเมื่อปาล์มอายุได้ ๓๖ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม

ปีที่ ๔ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๔๒ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอีกในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม (สูตร ๐-๓-๐) และปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) อัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๕ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๖ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๗ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม และครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๘ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมและปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๙ การใส่ปุ๋ยตั้งแต่ปีที่ ๙ เป็นต้นไป ต้องใช้ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต เพราะปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ ๓ ปี ต่อครั้ง ไม่ต้องใส่ทุกปี ส่วนปุ๋ยสูตรอื่นๆ ยังคงใส่เหมือนเดิมทุกปี ดังนี้

ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวท้ายอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปีๆ ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ผสมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) หรือบางปีอาจจะใส่ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตด้วยเมื่อมีความจำเป็น เมื่อผสมปุ๋ยทั้ง ๓ สูตรนี้เข้าด้วยกันแล้ว จะต้องรีบใส่ให้ต้นปาล์มน้ำมันทันที ในสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ ค่าใช้จ่ายเป็นค่าซื้อปุ๋ยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุด และในบางครั้งก็อาจจะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า หรือเกิดการสูญเสียเปล่า ดังนั้น ในสวนปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่ จึงควรตระหนักเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน อัตราปุ๋ยและชนิดปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อจะลดการสูญเสีย เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ในการใส่ปุ๋ยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามความผิดพลาดต่างๆ ที่มักพบโดยทั่วไป คือ

ใส่ปุ๋ยผิดวิธี การใส่ปุ๋ยในลักษณะเป็นบริเวณแคบๆ หรือกองไว้เป็นจุดๆ แทนที่จะหว่านให้ทั่วบริเวณนั้น อาจจะเป็นอันตรายกับรากและทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการชะล้างและไหลบ่าได้

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันสตรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน มีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

๑. ลำดับแรกจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลงให้เรียบร้อยและมีความสะดวกกับการลำเลียง และตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัดแล้วให้เรียบร้อยเพื่อรอรวบรวมต่อไป

๒. คัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันสุกโดยยึดมาตรฐานจากการสังเกตสีของผลปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและจำนวนผลที่สุกจะร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐ ถึง ๑๒ ผล ผลดังกล่าวให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่สามารถใช้ได้

๓. หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีดด้ามยาวธรรมดา ตัดชะงัดทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกจอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

๔. ให้ตัดแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่งหรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็สามารถบรรจุปาล์มลงในถังตักลูกปาล์มได้สะดวก

๕. รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงนำมารวมไว้เป็นกองในพื้นที่ว่างบริเวณโคนต้น และเก็บผลปาล์มที่ร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่งเตรียมไว้ ในกรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจเก็บยาก

๖. สำหรับทางใบปาล์มที่กองไว้หลังจากตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือวางปิดกั้นทางระบายน้ำเพราะอาจจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทางระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

๗. รวบรวมผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองที่เป็นกองย่อย เช่น ในการกระษะบรรจุทุกที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น

๘. การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม เจ้าของสวนปาล์มน้ำมันจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยกให้เข้าคู่กัน ๒ คน โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ตัดหรือแทงผลปาล์มและอีกคนหนึ่งก็เก็บรวบรวมผลปาล์ม

๙. การเก็บรวบรวมผลปาล์ม การเก็บพยายามลดจำนวนครั้งในการถ่ายเทเป็นกองย่อย ๆ เมื่อผลปาล์มชอกข้ามีบาดแผล จะทำให้ปริมาณของกรดไขมันอิสระจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การส่งปาล์มออกจากสวนปาล์มเองก็ควรมีการตรวจสอบโดยการลงทะเบียนผลปาล์ม และการบรรทุกควรจะมีตาข่ายคลุมเพื่อไม่ให้ผลปาล์มร่วงระหว่างทางขนส่ง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน

ข้อควรปฏิบัติในการเก็บเกี่ยว มีดังนี้

๑. ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์มที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้

๒. รอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วัน

๓. ผลปาล์มที่เป็นลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมัน และที่ค้างในกาบต้นควรเก็บออกมาให้หมด

๔. ก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย

๕. พยายามให้ทะลายปาล์มน้ำมันชอกข้าให้น้อยที่สุด

ข้อควรคำนึง

๑. ผลปาล์มน้ำมันที่ตัดแล้ว ควรจะดำเนินการจัดส่งให้ถึงโรงงานภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒. ทะลายปาล์มสุกที่จัดว่าได้มาตรฐาน คือ ผลปาล์มชั้นนอกสุดของทะลายหลุดร่วงจากทะลาย

๓. ผลปาล์มหากมีจำนวนเต็มทะลาย แสดงให้เห็นได้ชัดว่าได้รับการดูแลรักษาอย่างดี

๔. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่มีอาการชอกข้าและเสียหายอย่างรุนแรง

๕. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใด ๆ หรือเน่าเสีย

๖. ไม่ควรให้มีทะลายที่สัตว์กินหรือทำความเสียหายแก่ผลปาล์ม

๗. ไม่ควรให้มีสิ่งสกปรกเจือปน เช่น ดิน หิน ทราย ไม้กาบหุ้มทะลาย เป็นต้น

๘. ไม่ควรให้มีทะลายปาล์มน้ำมันเปล่า ๆ เจือปนด้วย

๙. ความยาวของก้านทะลายควรไว้ ควรให้มีความยาวประมาณ ๒ นิ้ว

มาตรฐานในการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันมีดังนี้

๑. จะต้องไม่ตัดผลปาล์มดิบไปขายเพราะจะขายได้ในราคาไม่เต็มที่

๒. จะต้องไม่ปล่อยให้ผลปาล์มน้ำมันสุกอยู่บนต้นนานเกินไป

๓. จะต้องเก็บผลปาล์มที่ร่วงลงบนพื้นให้หมด

๔. จะต้องไม่ทำให้ผลปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยวแล้วมีบาดแผล

๕. จะต้องคัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันที่สมบูรณ์ ส่วนทะลายที่มีจำนวนน้อยให้ทิ้งทะลายไปเลย

๖. การตัดขั้วทะลายปาล์มน้ำมันจะต้องตัดให้มีขนาดสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้

๗. จะต้องทำความสะอาดผลปาล์มน้ำมันที่เปื้อนดิน อย่าให้มีเศษหินดินปนไปด้วย

๘. เมื่อตัดผลปาล์มน้ำมันแล้ว จะต้องรีบส่งผลปาล์มไปยังโรงงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

โรคที่สำคัญ ได้แก่

๑. โรคใบไหม้ พบมากในระยะต้นกล้า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัดโดยให้เผาทำลายใบ และต้นที่เป็นโรค

๒. โรคก้านทางใบบิด พบในต้นปาล์มน้ำมันที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปีหลังจากนำลงปลูกในแปลงแล้ว ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติของพันธุกรรม การป้องกันทำได้โดยการกำจัดตัดทางใบที่เป็นโรคออกให้ต่ำกว่าเนื้อเยื่อส่วนที่เนา และเลือกต้นกล้าจากสายพันธุ์ที่ไม่มีประวัติการเป็นโรค

๓. โรคยอดเน่า พบในปาล์มน้ำมันอายุที่มีอายุระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี และจะระบาดมากในฤดูฝน ส่วนสาเหตุเกิดจากความผิดปกติทางพันธุกรรมและเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออก แล้วราดสารเคมีในบริเวณกรวยยอดของต้นที่เป็นโรค

๔. โรคทะลายเน่า โรคจะเข้าทำลายผลปาล์มน้ำมันในช่วงระยะเวลาก่อนที่จะสุก ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันมีอายุระหว่าง ๓ ถึง ๕ ปี และจะมีการระบาดมากในช่วงฤดูฝน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด ตัดแต่งทางใบ กำจัดวัชพืช เพื่อให้มีอากาศถ่ายเทมากขึ้น ส่วนดอกที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์ควรจะทำลายนอกแปลงที่ปลูก

๕. โรคลำต้นเน่า พบมีการระบาดในปาล์มอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๕ ปี สาเหตุเกิดจากเชื้อรา การป้องกันทำได้โดยการกำจัด หลีกเลี้ยงพื้นที่ที่เคยปลูกมะพร้าวหรือปาล์มน้ำมันมาก่อน และต้องมีการกำจัดต้นที่เป็นโรคออกจากแปลงด้วย

แมลงที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ตัวงูหลาบ และด้วงแรด

การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักด้ และตัวเต็มวัย

ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์มน้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

๒. ระยะปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตจนหมดอายุการให้ผลผลิต (อายุ ๔ ถึง ๕ ปี) ศัตรูที่สำคัญคือ สัตว์ประเภทหนู ได้แก่ หนูนาใหญ่ หนูท้องขาว (หนูป่ามาเลย์ และหนูบ้านมาเลย์) หนูพุก หนูฟันขาวใหญ่ หนูท้องขาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังพบ เม่น กระแต หมูป่า และอีเห็น การป้องกันทำได้โดยการกำจัด การล้อมรั้วรอบโคนต้นปาล์มที่มีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี การถางหญ้ารอบโคนต้นปาล์ม และการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจำพวก งู พังพอน เขี้ยว นกเค้าแมว และนกแสก เป็นต้น (กลุ่มส่งเสริมการเกษตร ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรใน อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน	←											→
	←				▽	▽	▽	▽	▽	▽		→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันโดยพื้นที่ในเขตชลประทาน มีต้นทุนการผลิต ๖,๓๔๑ บาทต่อไร่ พื้นที่นอกเขตชลประทาน ๖,๔๙๑ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๔๕ ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

รายการ	ในเขตชลประทาน(บาท/ไร่)	นอกเขตชลประทาน(บาท/ไร่)	หมายเหตุ
๑. ค่าพันธุ์พืช	๑,๘๕๐	๑,๘๕๐	
๒. ค่าจ้างแรงงาน	๘๙๐	๘๙๐	
๓. ค่าดูแลรักษา	๗๓๐	๗๓๐	
๔. ค่าสารเคมี	๓๗๐	๓๗๐	
๕. ค่าปุ๋ย	๒,๑๕๐	๒,๑๕๐	
๖. ค่าขนส่ง	๑	๑	
๗. ค่าน้ำมัน	๓๕๐	๓๕๐	
รวม	๖,๓๔๑	๖,๓๔๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

เกษตรกรในพื้นที่ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำหน่ายผลผลิตให้กับลานปาล์มที่อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอหนองแค ไม่มีโรงงานหรือแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตให้กับลานปาล์มน้ำมันที่อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ
เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายคเชนทร์ พิทักษ์กรรณพ	๗	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๕๙	
๒	นางจารุวรรณ พูนันท์	๖	หนองจรเข้	หนองแค	๒๕๕๙	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะพร้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

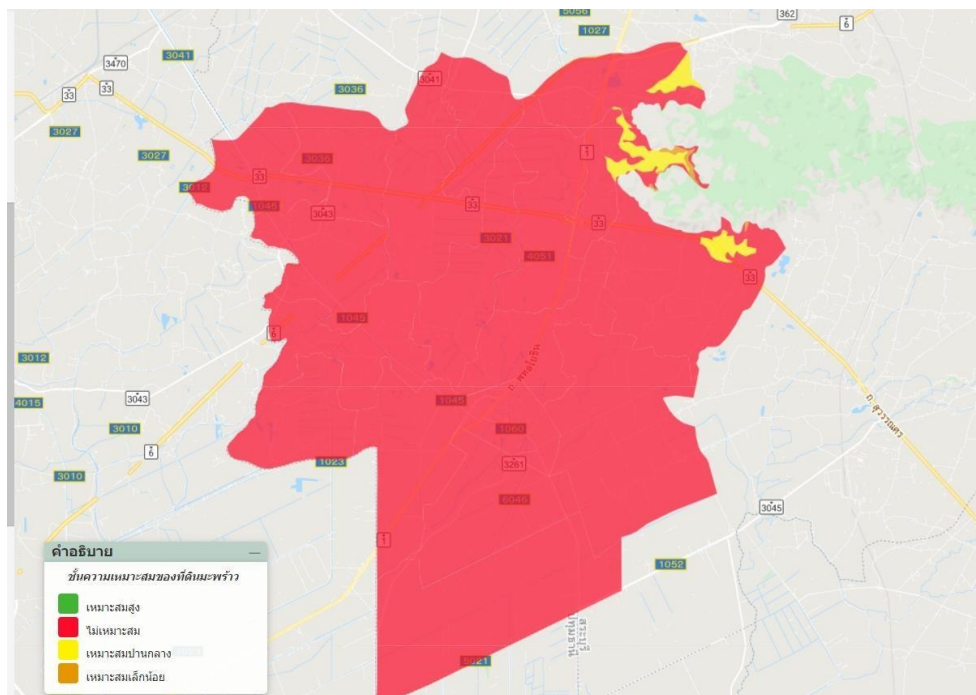
อำเภอหนองแค มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๘๓,๘๖๒.๙๑ ไร่
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๗๓๓.๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๗๐.๘๑ ไร่
คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๘๐,๘๕๘.๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๓๖

ตารางที่ ๔๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอหนองแค		๒,๗๓๓.๕๘	๒๗๐.๘๑	๑๘๐,๘๕๘.๕	๑๘๓,๘๖๒.๙๑
หนองจรเข้				๒๐,๖๑๗.๕๐	๒๐,๖๑๗.๕๐
หนองโรง				๑๙,๙๖๕.๒๐	๑๙,๙๖๕.๒๐
โคกแย้		๗๐๔.๑๖	๑๘.๗๒	๑๕,๐๒๓.๒๐	๑๕,๗๔๖.๑๐
กุ่มหัก				๑๑,๐๔๙.๒๐	๑๑,๐๔๙.๒๐
บัวลอย				๑๑,๐๔๒.๕๐	๑๑,๐๔๒.๕๐
ไผ่ดำ				๑๑,๐๑๔.๐๐	๑๑,๐๑๔.๐๐
ห้วยขมิ้น				๑๐,๕๘๕.๓๐	๑๐,๕๘๕.๓๐
หนองปลิง				๙,๘๗๕.๙๒	๙,๘๗๕.๙๒
หนองปลาหมอ				๙,๗๐๖.๔๒	๙,๗๐๖.๔๒
คชสิทธิ์				๘,๙๘๓.๘๗	๘,๙๘๓.๘๗
หนองไชน้ำ				๘,๓๒๒.๙๓	๘,๓๒๒.๙๓
หนองนา		๖๖๙.๓๖		๗,๐๔๒.๗๑	๗,๗๑๒.๐๗
หนองแขม				๗,๖๙๔.๖๗	๗,๖๙๔.๖๗
โพนทอง				๗,๓๓๕.๐๖	๗,๓๓๕.๐๖
โคกตูม				๖,๙๕๕.๓๔	๖,๙๕๕.๓๔
ห้วยทราย		๑,๓๖๐.๐๖	๒๕๒.๐๙	๔,๕๙๔.๖๔	๖,๒๐๖.๗๙
หนองจอก				๖,๑๓๔.๙๖	๖,๑๓๔.๙๖
หนองแค				๔,๙๑๕.๐๘	๔,๙๑๕.๐๘

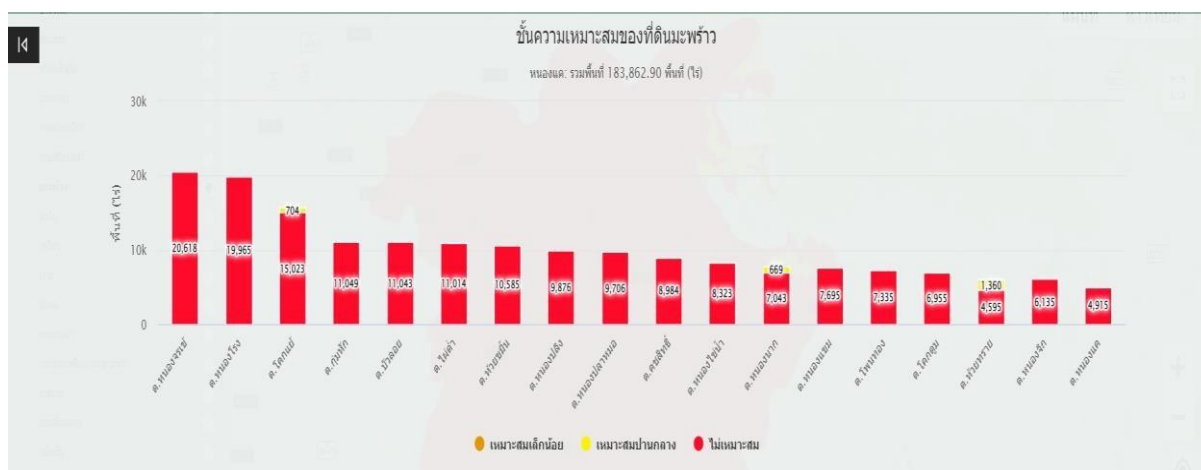
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว

ภาพที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอนongแค
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

กราฟแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว

ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมะพร้าว อำเภอนongแค

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) พื้นที่ปลูกมะพร้าว

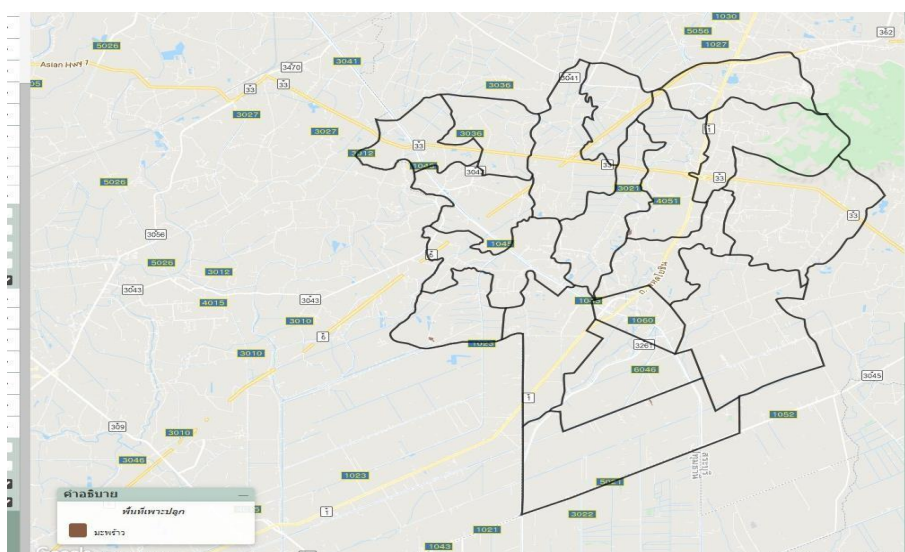
อำเภอนongแค จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว จำนวน ๔๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองแขม จำนวน ๒๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลห้วยขมิ้น จำนวน ๑๘ ไร่ และตำบลหนองโรง จำนวน ๑๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	หนองแขม	๒๐
๒	ห้วยขมิ้น	๑๘
๓	หนองโรง	๑๑
	รวม	๔๘

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองแค

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) พื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

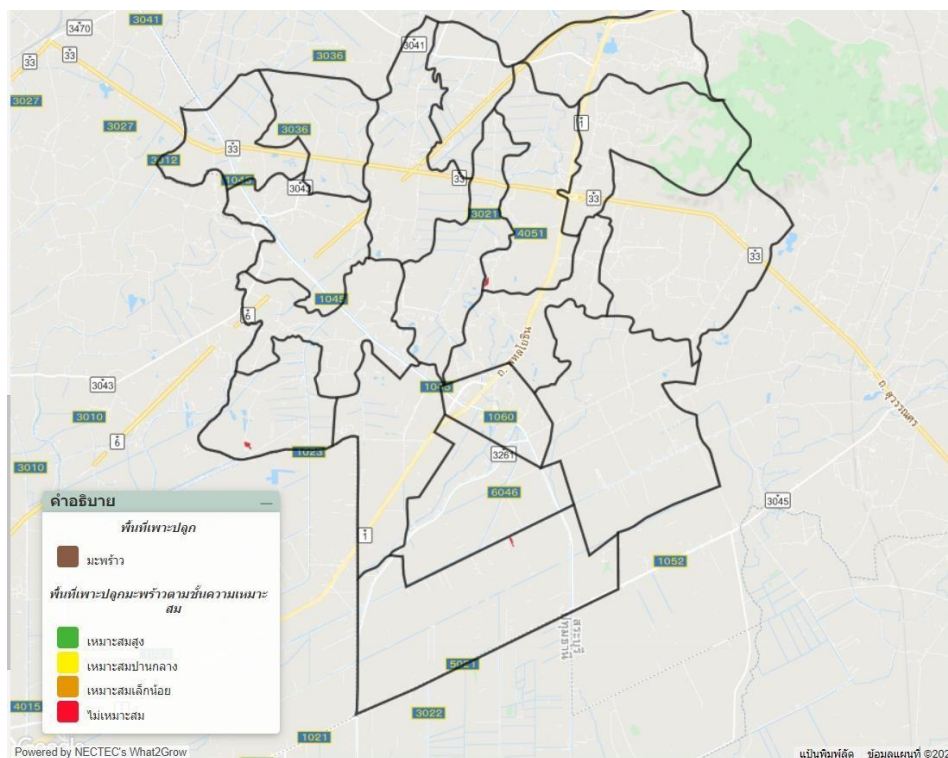
อำเภอหนองแค มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอหนองแค	-	-	-	๔๘	๔๘
หนองแขม	-	-	-	๒๐	๒๐
ห้วยขมิ้น	-	-	-	๑๘	๑๘
หนองโรง	-	-	-	๑๑	๑๑

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก.ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคว
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

กราฟแสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคว จังหวัด

ภาพที่ ๔๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองแคว
ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) ปริมาณการผลิต

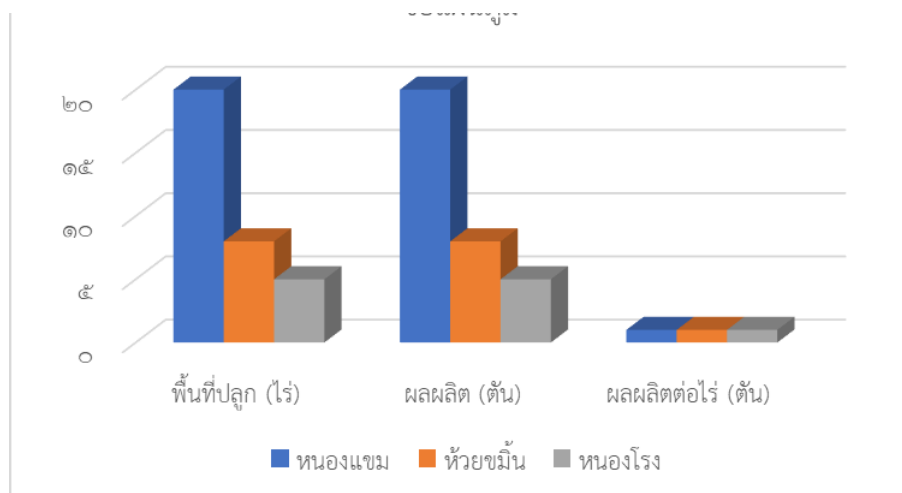
อำเภอหนองแค มีพื้นที่การปลูกมะพร้าว จำนวน ๔๘ ไร่ ๒๘ ครั้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลหนองแขม จำนวน ๒๐ ไร่ จำนวน ๑๒ ครั้วเรือน รองลงมาคือตำบลห้วยขมิ้น จำนวน ๑๘ ไร่ ๘ ครั้วเรือน และตำบลหนองโรง จำนวน ๑๑ ไร่ ๕ ครั้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครั้วเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
หนองแขม	๑๒	๒๐	๒๐	๒๐	๑
ห้วยขมิ้น	๘	๘	๘	๘	๑
หนองโรง	๕	๕	๕	๕	๑
รวม	๒๕	๔๘	๔๘	๓๓	๓

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ ๔๘ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

เกษตรกรอำเภอหนองแค นิยมปลูกมะพร้าวน้ำหอม ๒ สายพันธุ์ คือ พันธุ์ตุตจีบ้านแพ้ว และพันธุ์ดำเนินต้นเตี้ย

(๒) การเตรียมดิน

เตรียมหลุมสำหรับปลูก ขนาด ๕๐-๕๐-๕๐ เซนติเมตร รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก

(๓) การปลูก

นำต้นมะพร้าวลงปลูกหันทางทิศตะวันออก เอียง ๔๕ องศา กลบด้วยดินประมาณ ๒/๓ ของลูกมะพร้าวอย่าให้ถึงโคนต้นกล้า

(๔) ระบบการให้น้ำ

อำเภอหนองแค พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นร่องสวนจึงใช้เรื่อรดน้ำ ในฤดูฝน วันละ ๑ ครั้ง ฤดูแล้ง วันละ ๒ ครั้ง เข้าและเย็น

(๕) การดูแลรักษา

ทำการลอกเลนในท้องร่องมาพูนโคนต้นด้วย คอยตัดแต่งใบแห้งออกเพื่อป้องกันแมลง

(๖) การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ย สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ และหินโดโลไมท์ก่อนการใส่ปุ๋ยเคมีประมาณ ๑ เดือน เพื่อปรับสภาพดินด้วย

- โพแทสเซียม ๑๓-๒๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ไนโตรเจน ๙-๑๕ กิโลกรัมต่อไร่

- ฟอสฟอรัส ๔.๓๒-๖.๔ กิโลกรัมต่อไร่

การให้ปุ๋ยเคมี

- มะพร้าวอายุ ๑ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๑ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๒๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี (ยังไม่ใส่โดโลไมท์)
- มะพร้าวอายุ ๒ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๒ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๒๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี, โดโลไมท์ ๒ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี
- มะพร้าวอายุ ๓ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๓ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๓๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี โดโลไมท์ ๓ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี
- มะพร้าวอายุ ๔ ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๔ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๕๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี โดโลไมท์ ๔ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี
- (๗) การเก็บเกี่ยวมะพร้าว
 - ใช้เวลาประมาณ ๓ ปี มะพร้าวจะให้ผลผลิต มะพร้าวต้นหนึ่งมีอายุในการให้ผลผลิตนาน ๔๐ ปี เกษตรกรนิยมเก็บมะพร้าวทุกๆ ๓๐ วัน, ๔๕ วัน และ ๖๐ วัน ขึ้นอยู่กับพื้นที่
 - ผลผลิตมะพร้าวที่เก็บได้ประมาณ ๑๐ ผล ต่อต้น ต่อเดือน พื้นที่ ๑ ไร่ จึงเก็บมะพร้าวได้ ๒๕๐ ผล ต่อไร่ต่อเดือน
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
 - เมื่อเก็บเกี่ยวผลมะพร้าวมาแล้วยังไม่ปอกเปลือก สามารถเก็บไว้ได้นาน ๔๕ วัน และควรกองมะพร้าวไว้ในโรงเรือนที่มีหลังคาป้องกันแดดและฝน
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมะพร้าว
 - ส่วนเรื่องโรคจะพบน้อย จะมีปัญหาเรื่องแมลงศัตรูอยู่บ้าง ซึ่งแมลงศัตรูที่ร้ายกาจที่สุดก็คือ ตัวงูชนิดต่างๆ เช่น ตัวงูไฟ ตัวสีน้ำตาลแดง ตัวงูวงมะพร้าว หรือ ตัวงูสาคร ตัวงูลาน มักทำลายจากยอดมะพร้าว สังเกตง่ายๆ ต้นไหนที่ถูกตัวทำลายจะมีใบเหี่ยวๆ สีน้ำตาล ส่วนวิธีการแก้ไขคุณชะอมจะใช้ภูมิปัญญาชาวเข้ามจัดการมากกว่าการใช้สารเคมี นั่นก็คือ การจุดไฟเผา ตัดวงจรของตัว แต่ถ้าต้นไหนสูงก็ใช้ไม้ไผ่พันผ้าชุบน้ำมันโซล่า หรือน้ำมันเครื่องมาที่ปลายไม้ จุดไฟให้ลุกแล้วนำไปแห่ตามทางมะพร้าวต่างๆ ไม่นานไฟก็จะไหม้ขึ้นไปทั้งต้น ทั้งไว้สัก ๑๕ - ๒๐ วัน ก็จุดไฟเผาซ้ำอีกครั้ง ตัวงูตัวเล็กตัวน้อยก็จะตายยกวัง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหนองแค มีการปลูกมะพร้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะพร้าว			←		△						▽	

สัญลักษณ์

← → ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

← → ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าว ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองแค มีต้นทุนการผลิตมะพร้าว โดยมีต้นทุน ๗,๐๐๐ บาท /ไร่

ตารางที่ ๕๑ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าว ปี๒๕๖๗ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

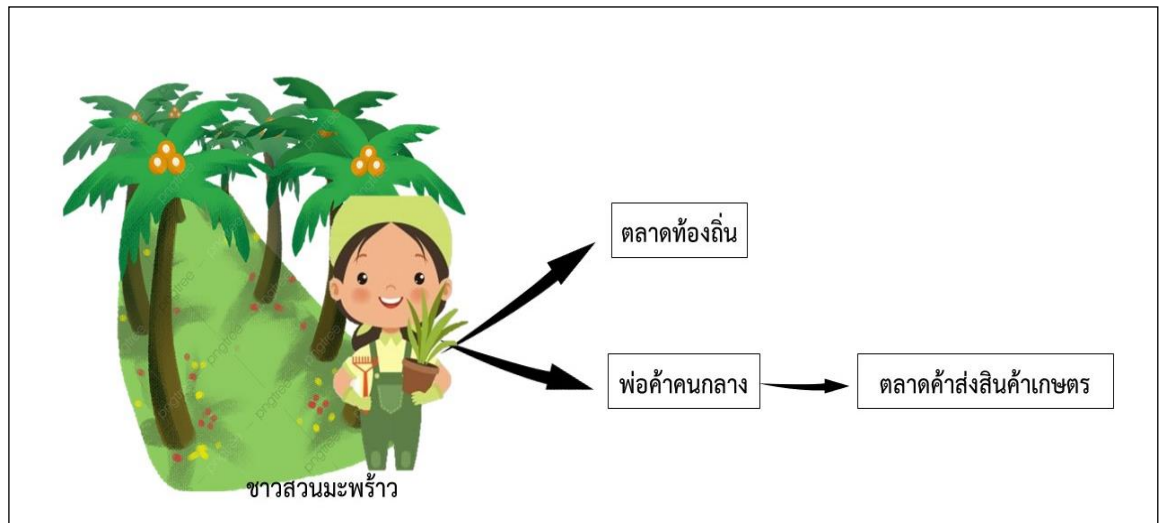
รายการค่าใช้จ่าย	ในเขตชลประทาน (บาท/ไร่)	หน่วย : (บาท/ไร่)
๑. ค่าเตรียมดิน /ลอกเลน	๑,๗๐๐	๑,๗๐๐
๒. ค่าพันธุ์พืช	๖๒๕	๖๒๕
๓. ค่าจ้างปลูก	๑,๒๐๐	๑,๒๐๐
๔. ค่าน้ำมัน	๘๐๐	๘๐๐
๕. ค่าแรงตัดหญ้า	๔๐๐	๔๐๐
๖. ค่าปุ๋ยคอก	๗๕๐	๗๕๐
๗. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๕๖๐	๑,๕๖๐
รวม	๗,๐๐๐	๗,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรชาวสวนมะพร้าว อำเภอหนองแค จำหน่ายผลผลิตในตลาดท้องถิ่น และให้กับแม่ค้าคนกลาง แล้วส่งให้กับแม่ค้าที่ตลาดกลาง(ตลาดสี่มุมเมือง)

ภาพที่ ๕๐ แสดงวิธีการตลาดมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

เกษตรกรชาวสวนมะพร้าว อำเภอหนองแค จำหน่ายผลผลิตให้กับแม่ค้าคนกลาง แล้วส่งให้กับแม่ค้าที่ตลาดกลาง (ตลาดสี่มุมเมือง)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองแค มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมะพร้าว จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๕๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ
๑	นายพิชัย พยัคกุล	๓	หนองจรเข้	หนองแค
๒	นางวิรัตน์ สงวนพรรค	๘	หนองโรง	หนองแค

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๕๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. ปาล์มน้ำมัน ๓. ไม้ผล (มะพร้าว) อื่นๆ ๔. พืชผัก	๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. สภาพดินไม่เหมาะสม ๓. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๔. การขาดแรงงาน ๕. ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ๖. ผลผลิตเกินความต้องการ ๗. คุณภาพผลผลิต ๘. ภัยพิบัติ(แล้ง,ลม,ท่วม)	๑. สนับสนุนการตรวจวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีและวิชาการให้เหมาะสมกับพืชและพื้นที่ ๒. ช่วยส่งเสริมด้านการตลาดแบบครบวงจร ต้น-กลาง-ปลาย ๓. พัฒนาเกษตรกร หรือเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีความสนใจในอาชีพเกษตร ๔. รวมกลุ่มกันพัฒนาส่งเสริมให้ตรงตามความต้องการและร่วมกันพัฒนาแบบบูรณาการ ๕. เน้นการวิจัยและพัฒนาตามบริบทเชิงพื้นที่และตรงตามความต้องการ	ทุกตำบล -ปาล์มน้ำมัน -ข้าว -ไม้ผล -พืชผัก	
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. แปลงใหญ่ ๒. กลุ่มเกษตรกร ๓. เกษตรกร	๑. ไม่มีการรวมกลุ่มจริง ๒. ปัญหาหนี้สิน ๓. ไม่มีการวางแผนครบวงจร ๔. ไม่พัฒนาตนเอง ๕. ไม่มีพื้นที่คุณภาพต้นแบบ	๑. สร้างความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม ต้องพัฒนาแกนนำ สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ๒. หาเกษตรกรที่สามารถพัฒนาได้ส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาสูงสุด ยกย่องและสร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่และสถานที่ศึกษาดูงาน ๓. ใช้เทคโนโลยีและวิชาการในการลดต้นทุนและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตสนับสนุนแนวทางการตลาดให้ครบวงจร	-เกษตรกรรุ่นใหม่ -เกษตรกรต้นแบบ -กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ - ศพก.	
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง	๑. ราคาเครื่องจักรและเทคโนโลยีมีราคาสูง ๒. เกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการรับรองมาตรฐาน ๓. ไม่สามารถต่อรองราคาให้มีความเหมาะสมได้	๑. ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรกลที่สามารถใช้ทดแทนแรงงานและมีราคาที่ถูกลงหรือสามารถใช้งานได้จริง ๒. สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาเกษตรกรทำการเกษตรเชิงคุณภาพ ๓. วางแผนแบบภาพรวมให้มีความสำคัญกับข้อมูลพื้นฐานและบริบทเชิงพื้นที่ก่อนการทำแผนการเกษตรทุกมิติ	-ทุกตำบล	-การวางแผน -งานวิจัย -จักรกลการเกษตร

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๕๔ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

การพัฒนาการเกษตร อำเภอหนองแค	จุดแข็ง (S) ๑. มีการบูรณาการการทำงานกับ หน่วยงานต่างๆ ๒. นักส่งเสริมการเกษตรมี ประสบการณ์ทำงานสูง ๓. มีแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร หลากหลาย	จุดอ่อน (W) - ข้าวไม่มีคุณภาพ -ไม่พัฒนา -พื้นที่ไม่เหมาะสม -ไม่มีแรงงาน -ปัญหาที่ดิน
โอกาส (O) -พัฒนาเกษตรกร -พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม -ให้องค์ความรู้ - นโยบายรัฐบาลส่งเสริมและ พัฒนาด้านการเกษตร	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร - พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และ องค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง - เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและ เกษตรกรต้นแบบ - ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าข้าว - ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต ข้าว	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) -ให้บริการตรวจวิเคราะห์ -พัฒนาหรือลดการใช้แรงงานด้วย เครื่องจักรกล -ให้ความรู้ตรงตามความต้องการ -ปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น
ภัยคุกคาม (T) -ตนเอง -โรค-แมลง -ภัยพิบัติ -ดอกเบี้ยย-หนี้สิน	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) - วางแผนการจัดการผลิต,การ จัดการศัตรูพืช - หาช่องทางสร้างรายได้ใหม่ - วางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้ สามารถบูรณาการความร่วมมือใน การปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) - สร้างองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับ พื้นที่ - วางแผน-ขั้นตอนการรับมือเมื่อ เกิดปัญหา - วางแผนการผลิตพืชให้ครบวงจร ก่อนการผลิต

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้
กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ
- ๑.๔ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าข้าว
- ๑.๕ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๒.๔ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)
- ๒.๕ สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน
- ๓.๒ วางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถบูรณาการความร่วมมือในการปฏิบัติงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
- ๔.๒ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๗T๘)

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้าตามชนิดสินค้าที่เลือกไว้

๓.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย พัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตข้าวและสินค้าข้าวเปลือก ข้าวสาร มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง
- วิธีการดำเนินงาน อบรมเกษตรกร ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวแบบผสมผสาน

กลยุทธ์ที่ ๒

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓.๑.๒ ปาล์มน้ำมัน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน ผลิตรัณฑ์ที่ได้จากปาล์มน้ำมัน มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง

กลยุทธ์ที่ ๑

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการผลิตสารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูธรรมชาติ

๓.๑.๓ มะพร้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวให้มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง

กลยุทธ์ที่ ๑

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการผลิตที่ดีและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาและสร้างกลุ่มสมาชิกการจัดการศัตรูพืช เพื่อการพัฒนาการสำรวจและวิเคราะห์ระบบนิเวศที่มีประโยชน์ การใช้สารชีวภัณฑ์ การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิต สร้างแหล่งผลิตและสร้างผลิตภัณฑ์ปลอดภัยจากสารพิษ ผู้บริโภคและผู้ผลิตได้รับสินค้าที่ปลอดภัย ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการผลิตสารชีวภัณฑ์ แมลงศัตรูธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาการจัดตั้งกลุ่มและประโยชน์การจัดตั้งกลุ่ม การสร้างกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีกองทุนหมุนเวียน มีการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม โดยการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โครงการที่ ๑ การอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขบวนการจัดตั้งกลุ่ม การรวมกลุ่ม การสร้างกองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร / กลุ่ม / องค์กร

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค มีแผนการพัฒนา ดังนี้

๓.๒.๑ กลุ่มยุวเกษตรกร

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถสร้างอาชีพให้กับตนเองและชุมชนได้

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑

โครงการที่ ๑ การอบรม พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

๓.๒.๒ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถสร้างสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ อำเภอหนองแคได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ว่ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๖๐ % มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างกระบวนการกลุ่ม และมีการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี

โครงการที่ ๑ การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดี การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนาที่ดินที่เกษตรกรใช้ผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช มีความอุดมสมบูรณ์

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ อำเภอหนองแคได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ว่าเกษตรกร ๖๐ % มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างความอุดมสมบูรณ์ของดิน การใช้ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม

โครงการที่ ๑ อบรมเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน และการสร้างความสมบูรณ์ของดิน

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ อำเภอหนองแคมีเป้าหมายที่จะพัฒนาแหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้ผลิตสินค้าเกษตร ให้เพียงพอและปลอดภัยไม่มีการปนเปื้อน เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืช

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอหนองแค

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๑.ส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี	๑.ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	-เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๕๐	๕๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
	๒.ส่งเสริมการรับรองแปลงGAP	๑.แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้มาตรฐานรับรอง	-เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๕๐	๕๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
	๓. โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวแบบผสมผสาน	เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ทุกตำบล	ถ่ายทอดความรู้-สาธิต									๕๐	๕๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
	๔.ส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันได้มาตรฐาน GAP	๑.แปลงผลิตปาล์มน้ำมันได้มาตรฐานรับรอง	-เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน	-ทุกตำบลที่มีพื้นที่ปลูก	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๒๐	๓๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
	๑.ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวที่ปลอดภัย ตามมาตรฐาน GAP	๑.ผลิตกล้วยที่ปลอดภัย	-เกษตรกรผู้ปลูกกล้วย	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๒๐	๓๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
พัฒนากลุ่ม/องค์กร/กลุ่มวิสาหกิจ	๑.พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร	๑.เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรให้เข้มแข็ง	-ยุวเกษตรกร	-กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม	-อบรมและจัดกระบวนการกลุ่ม									๗กลุ่ม	๗๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
	๒.การบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดี	๑.เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มแม่บ้าน และวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง	-กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	-ทุกกลุ่มแม่บ้านจำนวน ๗กลุ่ม - กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวน ๗กลุ่ม	อบรมและจัดกระบวนการกลุ่ม									๑๔	๑๐๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล
	๓. พัฒนา ศพก.ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน	๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการด้านการเกษตรของศพก.	- ศพก.	ต.ห้วยขมิ้น	- อบรมและจัดซื้อ									๑ศูนย์	๓๗,๗๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	วิธีการดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ทรัพยากร การเกษตร	๑.การปรับปรุงบำรุงดิน และการสร้างความสมบูรณ์ของดิน	๑.เกษตรกรมีความรู้เข้าใจในสภาพดินและการปรับปรุงบำรุงดิน	-เกษตรกรทุกตำบล	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๕๐	๒๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล
	๒.ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย	๒.เกษตรกรเข้าใจในระบบการใช้น้ำในภาวน้ำน้อย	-เกษตรกรทุกตำบล	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๕๐	๕๐,๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล
การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑. โครงการฝึกอาชีพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์	-เกษตรกรทุกตำบล	-ทุกตำบล	-อบรมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้									๕๐	๕,๐๐๐๐	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล

บรรณานุกรม

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๓). แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอหนองแค
จังหวัดสระบุรี. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๖). เขตการใช้ที่ดินอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
กรมการปกครอง. (๒๕๖๔). รายงานสถิติจำนวนประชากร. สืบค้นจาก [http://www.dopa.go.th/TH/ service.pnp](http://www.dopa.go.th/TH/service.pnp)
กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๔). รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน.

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ปี ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด ซึ่งมีพื้นที่ปลูกข้าวเป็นหลัก ประมาณ ๗๗,๐๐๐ ไร่ ซึ่งมีความต้องการใช้พันธุ์ข้าวจำนวนมาก การทำนาข้าวในปัจจุบันของเกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนพันธุ์ข้าวที่ดี ไม่มีพันธุ์ปน เมล็ดพันธุ์ไม่ลีบ อีกทั้งราคาเมล็ดพันธุ์ในท้องตลาดสูง หายาก และไม่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร ซึ่งต้องการพันธุ์ข้าวที่ให้น้ำหนักดี ออกรวงสวย ราคาขายสูง จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองไชน้ำจึงมีมติเห็นพ้องต้องกันว่าควรส่งเสริมและให้มีแปลงสาธิตการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษและได้มาตรฐานการใช้ทำพันธุ์ข้าว เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างให้กับเกษตรกรในตำบลหนองไชน้ำได้ศึกษาวิธีการขั้นตอนการผลิตพันธุ์ข้าวปลอดภัยจากสารพิษและได้มาตรฐานถูกต้องตามวิธีการเกษตรดีที่เหมาะสม GAP

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษและได้มาตรฐาน ไว้เพาะปลูก และจำหน่าย ให้กับเกษตรกรภายใต้การบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม
๒. เพื่อให้เกษตรกร มีข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้ และจำหน่าย เพื่อให้เกิดรายได้ให้กับเกษตรกร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีการผลิตพืชแบบถูกหลักของ GAP (เกษตรดีที่เหมาะสม)

๓. วิสัยทัศน์

๑. ทำให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวดีไว้เพาะปลูก
๒. เกษตรกรและประชาชน สามารถบริโภคข้าวที่ตนเองผลิตได้อย่างปลอดภัย
๓. ผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษ

๔. พันธกิจ

๑. เกษตรกรจัดสรรวัตถุดิบ และงบประมาณอย่างมีระบบ
๒. พัฒนาเกษตรกรให้ผลิตพืชแบบ GAP (เกษตรดีที่เหมาะสม)
๓. เกิดการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยแก่ผู้บริโภค

๕. กลยุทธ์

เกษตรกร สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการผลิต โดยลดการให้สารเคมี มีข้าวปลอดภัยจากสารพิษ และได้มาตรฐานไว้เพาะปลูก และสามารถบริโภคผลผลิตของตนเองได้ ทำให้ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายได้ราคาสูงขึ้น เข้าสู่การผลิตพืชแบบ GAP (เกษตรดีที่เหมาะสม) อันเป็นการทำตามนโยบายของรัฐบาล ในการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ เพื่อให้ผู้บริโภคและผู้ผลิตปลอดภัยจากการใช้สารเคมี ไม่เสี่ยงอันตรายและไม่ทำลายสุขภาพ และเป็นการขจัดปัญหาความยากจน

๖. เป้าหมาย

จัดทำแปลงสาธิตเรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยและได้มาตรฐาน จำนวน ๑ แปลง ๑๕ ไร่ เพื่อเป็นแปลงสาธิตถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและตำบลใกล้เคียงได้มาศึกษากรรมวิธีที่ถูกต้องเหมาะสม

๗. งบประมาณ

งบประมาณในการดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ และจัดทำแปลงสาธิต ประกอบด้วย

๗.๑ ดำเนินการฝึกอบรม

๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๕๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มจำนวน ๕๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓) ค่าวิทยากรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ คนๆ ละ ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
รวม ๓ รายการ เป็นเงิน ๑๑,๑๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)	

๗.๒ ดำเนินจัดทำแปลงสาธิต

๑) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๑๐ กระสอบๆ ละ ๔๐๐ บาท	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
๒) ค่าจ้างเหมาเตรียมดินแปลงพันธุ์ข้าว จำนวน ๑๐ ไร่	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
๓) ค่าปุ๋ยเคมีสำหรับใส่จำนวนพื้นที่ ๑๐ ไร่	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๔) ค่าสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช จำนวน ๑๐ ไร่	เป็นเงิน ๕,๑๐๐ บาท
๕) ค่าจ้างเหมาแรงงานตัดข้าวพันธุ์ปิ่น จำนวน ๓ รายๆ ละ ๓ ครั้งๆ ละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๑๕ ไร่	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๖) ค่าจ้างเหมารถเกี่ยวข้าว จำนวน ๑๐ ไร่	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๗) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จำนวน ๑๐ ไร่	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวม ๗ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๘,๙๐๐ บาท (สามหมื่นแปดพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

รวมทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

มีนาคม - ธันวาคม ๒๕๖๗

๙. วิธีการดำเนินการ

จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีจำนวน ๑๐ ไร่ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้กับกลุ่มผู้ผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ภายใต้การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยผ่านคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองไข่น้ำ

๑๐. สถานที่ดำเนินการ

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรในตำบลสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว เป็นการเพิ่มรายได้ลดภาระค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือน

๓. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่อง “ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี และการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ และสามารถนำผลผลิตที่ได้ไปเพาะปลูกเป็นพันธุ์ข้าวดี

๔. เกษตรกรสามารถลดการใช้สารเคมี

โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวแบบผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอนองแคะ มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีอย่างต่อเนื่อง ในการปลูกพืชเป็นจำนวนมากส่งผลต่อโครงสร้างของดินทำให้สภาพดินขาดอินทรีย์วัตถุ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตและต้นทุนการผลิตสูง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศเกษตร ดังนั้นจึงเห็นควรแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักใช้ในครัวเรือนและในชุมชน เพื่อได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม บริหารจัดการในชุมชนซึ่งช่วยส่งเสริมให้ภาคการเกษตรมีความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงโครงสร้างของดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชจากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๒.๓ เพื่อพัฒนาผลผลิตสู่มาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์

๒.๔ ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรจากการลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพของผลผลิต

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอนองแคะ จำนวน ๕๐ ราย

๕. ระยะเวลาการดำเนินงาน

เริ่มต้น เดือน ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๖ สิ้นสุด เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๗๐

๖. กิจกรรมและขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน

๖.๑ จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน และการผลิตน้ำหมักชีวภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๖.๒ ติดตามผล ประเมินผล สรุปผลและรายงาน

๗. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการอบรมเกษตรกร จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ลดต้นทุนการผลิตพืชลงได้ไม่น้อยกว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์

๘.๒ พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน โครงสร้างของดินดีขึ้น

๘.๓ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการลดการใช้สารเคมี

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๙.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอนองแคะ

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. หลักการและเหตุผล

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด ซึ่งมีพื้นที่ปลูกข้าวเป็นหลัก ประมาณ ๗๗,๐๐๐ ไร่ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือการทำนาที่ยังปฏิบัติแบบดั้งเดิม คือใช้ปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น ซึ่งวิธีการผลิตของเกษตรกรยังใช้สารเคมีอยู่มากเป็นส่วนใหญ่ เป็นผลเสียต่อมลภาวะและระบบนิเวศน์ และขาดความรู้เรื่องการจัดระบบการเกษตรที่ถูกต้อง ทำให้เกษตรกรมีการผลิตที่ใช้ต้นทุนสูง และราคาผลผลิตตกต่ำทำให้เกษตรกรในตำบลหนองไช้ น้ำประสบปัญหาขาดทุน คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองไช้ น้ำ จึงเห็นพร้อมตรงกัน ให้มีการให้ความรู้แก่เกษตรกร โดยการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี เรื่อง การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อนำมาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องดิน การเก็บดิน และการตรวจวิเคราะห์ดิน
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน
๓. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง
๔. เพื่อลดการเผาฟางเพื่อลดการเกิดมลพิษในตำบล

๔. วิสัยทัศน์

๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่ม การวางแผน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด
๒. เพิ่มประสิทธิภาพของเกษตรกรในการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานร่วมกันด้วยความสามัคคี

๕. กลยุทธ์

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและเกษตรกรในตำบล มีการวางแผน การปรับปรุง และการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในตำบลต่อไป

๖. เป้าหมาย

เกษตรกร และผู้สนใจ รวม ๕๐ ราย

๗. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๗๐

๘. วิธีการดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงโครงการและขอความเห็นชอบ
๒. อบรมเรื่องการจัดการดินและปุ๋ย ที่เหมาะสมกับนาข้าว
๒. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินโดยฝึกการตรวจวิเคราะห์ดินและวิธีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อการตรวจวิเคราะห์

๙. สถานที่ดำเนินงาน

อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑๐. แหล่งงบประมาณและรายละเอียดค่าใช้จ่าย

งบประมาณ จำนวนเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) โดย มีรายละเอียดดังนี้

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ คนๆ ละ ๑๒๐ บาท
เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ คนๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
 - ค่าสมนาคุณวิทยากรเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ คน เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
 - ๑) ค่าวิทยากรหลักฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๒ คนๆ ละ ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๓,๖๐๐ บาท
 - ค่าป้ายตามโครงการฯ จำนวน ๑ ผืน เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุอุปกรณ์และวัสดุอื่นๆ ใช้ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นเงิน ๑๗,๔๐๐ บาท
- รวม ๕ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติตาม และเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรในตำบลและตำบลใกล้เคียง เพื่อพัฒนาอาชีพทางการเกษตรให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเชิงคุณภาพ
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติในการทำการเกษตร และการเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน
- เกษตรกรลดการเผาฟางเพื่อลดมลพิษ

โครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงานสร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันในปี ๒๕๖๕ ตำบลโคกแย้ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี มี ๒ วิสาหกิจชุมชน โดยวิสาหกิจชุมชนจะมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อันจะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีความพร้อมในการพัฒนาไปเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับก้าวหน้าต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนกลไกการทำงานตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ ให้สามารถขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อส่งเสริมการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน

๓. เป้าหมาย

ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตำบลโคกแย้ จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

๖. กิจกรรม

- จัดเวทีเรียนรู้ และศึกษาดูงาน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. วิสาหกิจชุมชนตำบลโคกแย้ ๒ กลุ่ม

๒. จัดเวทีเรียนรู้เรื่อง การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (การทำบัญชี การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด ฯลฯ)

๓. ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนตามแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๔. สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนนำผลการประเมินศักยภาพมาจัดทำแผนพัฒนากิจการ เพื่อแก้ไขปัญหาของวิสาหกิจชุมชน

๕. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน เพื่อรับฟังประสบการณ์จากผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

๘. งบประมาณ

๑. ค่าตอบแทนวิทยากรบรรยายให้ความรู้ จำนวน ๕ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่าง ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๓. ค่าอาหาร/ เครื่องดื่ม ๕๐ บาท จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๔. ค่าวัสดุอุปกรณ์ และเอกสารประกอบการอบรม จำนวน ๒๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๕. ป้ายฝึกอบรมโครงการ ๑ ป้าย เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๖. ค่าเหมาจ่ายจัดดูงานต่างจังหวัด จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๔๓,๐๐๐ บาท

๗. ป้ายศึกษาดูงาน ๑ ป้าย เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) ทุกรายการล้วนเฉลี่ยจ่ายได้ตามจำเป็น

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้ ๒๐ ราย

๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ไปศึกษาดูงาน สามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนากิจการให้มีศักยภาพและก้าวหน้าต่อไป

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

โครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราชีวเวเรีย และ เชื้อราไตรโครเดอร์มาทดแทนการใช้สารเคมี

๑ หลักการและเหตุผล

การเพาะปลูกพืช ทั้งไม้ผล พืชไร่และนาข้าว ล้วนมีการใช้สารเคมีในการป้องกันการเกิดโรคและแมลง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการเกิดโรคเป็นปัญหาหนึ่งที่สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตพืช ทำให้ผลผลิตลดลงและราคาตกต่ำ จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันกำจัด และใช้สารเคมีเป็นวิธีหนึ่งที่เกษตรกรนำมาใช้ในการควบคุมโรคพืช ซึ่งในปัจจุบันมีการนำเข้าสารเคมีจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น และมีสารพิษตกค้างเป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม นักวิจัยได้มีการศึกษากลุ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติเป็นปฏิปักษ์ต่อเชื้อสาเหตุ ที่มีความสามารถป้องกัน หรือยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อสาเหตุโรคพืชได้ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจในการเกษตร ซึ่งจะได้ผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมีและรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคมีความต้องการเลือกบริโภคอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร

เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตสินค้าเกษตรยังมีการใช้สารเคมีในการควบคุมโรค-แมลงศัตรูพืช จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยส่งเสริมให้เกษตรกรลด ละ เลิกการใช้สารเคมี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ เรื่องการผลิตเชื้อราชีวเวเรียและเชื้อราไตรโครเดอร์มา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาพืช สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตเชื้อราชีวเวเรีย เชื้อราไตรโครเดอร์มาทดแทนการใช้สารเคมี เพื่อให้เกษตรกรรู้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี ในการผลิตข้าวเพื่อเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเกษตรสู่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรเพื่อเพิ่มคุณภาพและผลผลิต รวมทั้งเป็นโครงการลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้สารเคมี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว
๒. เพื่อให้เกษตรกรรู้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ทุกหมู่บ้านในตำบลโคกตูม จำนวน ๓๐ ราย

๔. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. เสนอโครงการเพื่ออนุมัติ
๓. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๔. ดำเนินการจัดหาวัสดุการเกษตร
๕. ติดตามการดำเนินงานและประเมินผล

๕. ระยะเวลาดำเนินการ/สถานที่ดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตูม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๖. งบประมาณ

๖.๑ กิจกรรม การอบรม การผลิตเชื้อราชีววาเรีย เชื้อราไตรโครเดอร์มา จำนวน ๑ รุ่น รุ่นละ ๓๐ คน รายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.	ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑ วันๆละ ๓๐ คนๆละ ๑ มื้อๆละ ๗๐บาท	เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท
๒.	ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม จำนวน ๑ วันๆละ ๓๐ คนๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๓.	ค่าวิทยากรในการอบรม จำนวน ๑ วันๆละ ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐บาท	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๔.	ค่าป้ายโครงการฝึกอบรมขนาด ๑ x ๒.๔ เมตร จำนวน ๑ ป้าย	เป็นเงิน ๒๘๘ บาท
๕.	ค่าอุปกรณ์อบรม (ปากกา/สมุด) ชุดละ ๑๕ บาท จำนวน ๓๐ ชุด	เป็นเงิน ๔๕๐ บาท
๖.	ค่ากระเป๋าสาร(กระเป๋าคาด) ใบละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๓๐ ใบ	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๗.	ค่าถุงพลาสติกก้อนขนาด ๘ x ๑๒ นิ้ว จำนวน ๕ กิโลกรัมๆละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๕๐๐ บาท
๘.	ยางวงรัดจำนวน ๑ กิโลกรัมๆละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
๙.	ข้าวสารชนิดแบ่งแข็ง ๖๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๑๐.	เอทิลแอลกอฮอล์ ๗๐% จำนวน ๕ ขวดๆละ ๔๕ บาท	เป็นเงิน ๒๒๕ บาท
๑๑.	เอทิลแอลกอฮอล์ ๙๕% ขนาด ๔๕๐ ml จำนวน ๑ ขวด	เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
๑๒.	กระปุกน้ำฉีดพ่นฝอย ๕ อันๆละ ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท
๑๓.	ตะเกียงแอลกอฮอล์ ขนาดบรรจุ ๒๐๐ ml จำนวน ๕ อันๆละ ๒๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน	๑๖,๔๖๓ บาท

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว
๒. เกษตรกรรู้วิธีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวโดยชีววิธี
๓. เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๒. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๓. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค

โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร และที่สำคัญคือ เป็นกลไกการบูรณาการการทำงาน ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ โดยยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในประเด็นการยกระดับเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในการกระบวนการผลิต ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และมีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้เป็นต้นแบบ และเกิดผลสำเร็จในระดับชุมชน เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีความเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม มีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ที่ บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีเกษตรกรต้นแบบ คือนายร่ม วรณประเสริฐ สินค้าหลัก คือ ข้าว พื้นที่เป้าหมาย ๗๐,๖๐๐ ไร่ เกษตรกรเป้าหมาย ๓,๒๐๐ ราย มีฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐาน ประกอบด้วย ๑) การปรับปรุงบำรุงดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๒) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๓) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี และ ๔) การปลูกพืชใช้น้ำน้อย เสริมสร้างรายได้แบบผสมผสาน โดยมีวัตถุประสงค์การจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่และมีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้เป็นต้นแบบและเกิดผลสำเร็จในระดับชุมชน เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม ชุมชนมีความเข้มแข็งมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาของ ศพก. อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ยังไม่มีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม และยังขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ทำให้การผลิตของเกษตรกรที่ผ่านมามีการใช้ทรัพยากรจำนวนมาก แต่ได้ผลผลิตต่ำ ดิน น้ำ เสื่อมโทรมหรือด้อยคุณภาพลง มีการพึ่งพาสารเคมี เป็นหลักจากความเคยชิน มีการเผาเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร สร้างมลพิษ และปัญหาสุขภาพ

จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน เพื่อปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบดั้งเดิมที่ “ผลิตมาก แต่สร้างรายได้น้อย” ไปสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ “ผลิตน้อย แต่สร้างรายได้มาก” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่นำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ :

๓.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ศพก. อำเภอหนองแค ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน

๓.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ศพก. อำเภอหนองแค ให้มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งให้บริการทางการเกษตรและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๓. ความสอดคล้อง

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม.....

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๑๖ เศรษฐกิจฐานราก.....

- แผนแม่บทย่อย ...การส่งเสริมสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

๔. เป้าหมายและสถานที่ดำเนินการ

๔.๑ เป้าหมาย เกษตรกรตำบลห้วยขมิ้น จำนวน ๓๐ ราย

๔.๒ สถานที่ดำเนินการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองแค หมู่ที่ ๒ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๕. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน

๕.๑.๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ ดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ของ ศพก. เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยี จุดสาธิตของศูนย์เรียนรู้ฯ ที่สอดคล้องและสนับสนุนกับหลักสูตรการเรียนรู้ โดยให้มียุทธศาสตร์ความรู้ของฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ ประจำไว้ที่ฐานเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. และจัดทำแผนพัฒนา ศพก.

๒. กำหนดฐานเรียนรู้และองค์ความรู้ที่ต้องการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่และทันต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่

๓. กำหนดขอบเขต เนื้อหา ของฐานเรียนรู้และองค์ความรู้

๔. ดำเนินการจ้างเหมาจัดทำป้ายฐานเรียนรู้และป้ายองค์ความรู้

๕. ติดตั้งป้ายฐานเรียนรู้และป้ายองค์ความรู้ประจำไว้ที่ ศพก.

๕.๑.๒ พัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก. ดำเนินการพัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก. เพื่อให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้และให้บริการด้านการเกษตรแก่เกษตรกร โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพของ ศพก. และจัดทำแผนพัฒนา ศพก.

๒. กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ เพื่อให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการใช้งานของ ศพก.

๓. กำหนดคุณลักษณะของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ ได้แก่ เก้าอี้พลาสติก โต๊ะพับหน้าฟอเมก้าขาว ป้ายเหล็กพร้อมขาตั้ง และกระดานไวท์บอร์ด

๔. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเก้าอี้พลาสติก โต๊ะพับหน้าฟอเมก้าขาว ป้ายเหล็กพร้อมขาตั้ง และกระดานไวท์บอร์ด

๕. ดำเนินการส่งมอบเก้าอี้พลาสติก โต๊ะพับหน้าฟอเมก้าขาว ป้ายเหล็กพร้อมขาตั้ง และกระดานไวท์บอร์ดประจำไว้ที่ ศพก.

๕.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๑) ดำเนินการรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรทำนาตำบลห้วยขมิ้น จำนวน ๓๐ ราย

๒) กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติให้กับเกษตรกรตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่กำหนด โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่และสินค้าได้

๓) จัดกระบวนการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรให้กับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ซึ่งกำหนดให้จัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน ๕ ครั้ง ณ ศพก. อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๖. งบประมาณ

๖.๑ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน งบประมาณ ๓๗,๗๐๐ บาท (สามหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

๖.๑.๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ ดังนี้

๑. ป้ายไวนิลองค์ความรู้พร้อมโครงไม้ ขนาด ๘๐x๑๒๐ เซนติเมตร จำนวน ๕ ป้ายๆ ละ ๒๔๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท)

๒. ป้ายไวนิลชื่อฐานเรียนรู้พร้อมโครงไม้ ขนาด ๓๐ x ๕๐ เซนติเมตร จำนวน ๕ ป้ายๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท

๖.๑.๒ พัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก. ดังนี้

๑. เก้าอี้พลาสติก มีพนักพิง มียางกันลื่น ขนาด ๔๗x๕๒.๕x๘๑.๕ เซนติเมตร จำนวน ๕๐ ตัวๆ ละ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๗,๕๐๐ บาท

๒. โต๊ะพับหน้าพอลิเอทิลีน ขนาด ๗๕x๑๘๐x๗๕ เซนติเมตร จำนวน ๒ ตัวๆ ละ ๒,๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๒๐๐ บาท

๓. ป้ายเหล็กพร้อมขาตั้ง ขาเหล็ก ๒ นิ้ว ขนาด ๖๐ x ๑๐๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ ป้ายๆ ละ ๓,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท

๔. กระดานไวท์บอร์ด มีที่หนีกระดาษ มีขาตั้ง ขนาด ๖๐x๙๐ เซนติเมตร จำนวน ๒ ป้ายๆ ละ ๓,๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๔๐๐ บาท

๖.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณ ๒๔,๓๗๕ บาท (สองหมื่นสี่พันสามร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

๖.๒.๑ ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕ ครั้งๆ ละ ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๖.๒.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕ ครั้งๆ ละ ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาทเป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๖.๒.๓ ค่าวัสดุสำนักงาน จำนวน ๕ รายการ เป็นเงิน ๑,๘๗๕ บาท

๖.๓.๑ กระดาษถ่ายเอกสาร A๔ ขนาด ๘๐ แกรม จำนวน ๕ รีม ๆ ละ ๑๓๕ บาท เป็นเงิน ๖๗๕ บาท

๖.๓.๒ กระดาษบุรุษ จำนวน ๕๐ แผ่น ๆ ละ ๖ บาท เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

๖.๓.๓ สมุดปกอ่อน ขนาด ๖๐ แกรม จำนวน ๓๐ เล่ม ๆ ละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

๖.๓.๔ แฟ้มซองพลาสติก A๔ ๑ กระดุม ขนาด ๓๑ x ๒๔ ซม. จำนวน ๓๐ แฟ้มๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

๖.๓.๕ ปากกาถูกลื่น (สีน้ำเงิน) จำนวน ๓๐ ด้าม ๆ ละ ๕ บาท เป็นเงิน ๑๕๐ บาท

รวม ๒ กิจกรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๒,๐๗๕ บาท (หกหมื่นสองพันเจ็ดสิบบาทถ้วน)

๗. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (output)

๘.๑.๑ เกษตรกรตำบลห้วยขมิ้น จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก.อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๘.๑.๒ ศพก.อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ได้รับการพัฒนาฐานเรียนรู้และพื้นที่บริเวณ ศพก.

๘.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๘.๒.๑ เกษตรกรตำบลห้วยขมิ้นที่เข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

๘.๑.๒ ศพก.อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี เป็นจุดเรียนรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ของชุมชน

๘.๓ ตัวชี้วัด

๘.๓.๑ เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกรตำบลห้วยขมิ้นที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๓๐ ราย

๒) ศพก.อำเภอหนองแค มีป้ายฐานเรียนรู้ ป้ายองค์ความรู้ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการถ่ายทอดความรู้

๘.๓.๒ เชิงคุณภาพ

๑) ร้อยละ ๗๕ ของเกษตรกรตำบลห้วยขมิ้นที่ได้รับความรู้ จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

๒) ศพก.อำเภอหนองแค มีเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้และใช้บริการทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกษตรกรตำบลห้วยขมิ้นมีการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่เกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งเกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน

๙.๒ ศพก. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขมิ้น อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลห้วยขมิ้น

๓. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

๔. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน
ภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

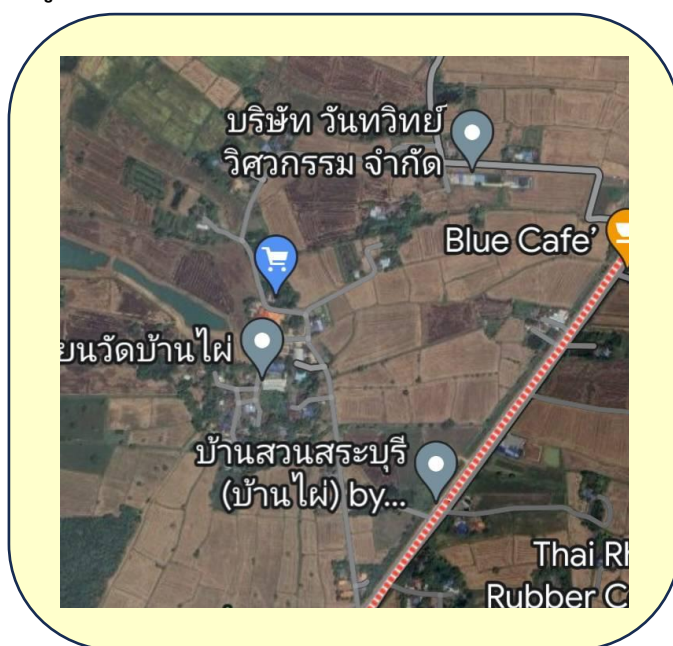
แผนพัฒนาหมู่บ้าน
บ้านดอนเตือ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๑ แผนที่หมู่บ้าน

๑.๒ พื้นที่ทั้งหมด ๑๓๔ ไร่ ๓ งาน หรือ ๐.๒๒ ตารางกิโลเมตร

๑.๓ อาณาเขต

บ้านดอนเตือ หมู่ที่ ๒ ตั้งอยู่ใน ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ห่างจาก อำเภอหนองแค ไปทางทิศเหนือ ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดสระบุรี ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ หมู่ที่ ๓ บ้านไร่ ตำบลหนองจิก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ คลองชลประทานหมู่ที่ ๑ บ้านไผ่ ตำบลหนองจิก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ โรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่บ้านดอนเต๋อ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีระบบชลประทานไหลผ่าน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ มีน้ำไหลผ่านทุกหมู่บ้าน เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีถนนลาดยาง ๒ สาย คือ ถนนหลัก และถนนพระหลโยธิน บ้านดอนเต๋อมีถนนลูกรัง จำนวน ๓ สาย คือ

- สายที่ ๑ มีระยะทาง ๑๐ เมตร
- สายที่ ๒ มีระยะทาง ๒๐๐ เมตร
- สายที่ ๓ มีระยะทาง ๔๐๐ เมตร

๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศ

ส่วนลักษณะภูมิอากาศปกติ มีอุณหภูมิค่อนข้างสูง จึงทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๗ - ๓๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๒ - ๓๖ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒ - ๒๖ องศาเซลเซียส เดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัด

๑.๖ จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๑๕๑ คน แยกเป็น ชาย ๕๙ คน หญิง ๙๒ คน

ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น ๓๑ คน แยกเป็น ชาย ๑๔ คน หญิง ๑๗ คน
 คนพิการ รวมทั้งสิ้น ๕ คน แยกเป็น ชาย ๓ คน หญิง ๒ คน

๑.๗ จำนวนครัวเรือน ๔๔ ครัวเรือน

๑.๘ การประกอบอาชีพ (อาชีพหลักของครัวเรือน)

- อาชีพพนักงานบริษัท	จำนวน	๔๕	คน
- อาชีพธุรกิจส่วนตัว	จำนวน	๒๖	คน
- อาชีพกำลังศึกษา	จำนวน	๒๙	คน
- อาชีพเกษตร - ทำนา	จำนวน	๑๑	คน
- อาชีพรับจ้างทั่วไป	จำนวน	๑๘	คน
- อาชีพพนักงาน - รับราชการ	จำนวน	๘	คน
- อาชีพค้าขาย	จำนวน	๖	คน
- ไม่มีอาชีพ	จำนวน	๘	คน

ผู้ว่างงาน จำนวน ๘ คน แยกเป็น ชาย ๓ คน หญิง ๕ คน

๑.๙ หมู่บ้าน มีรายได้ ๑๓,๕๐๕,๗๔๐ บาท/ปี รายจ่าย ๑๖๗,๘๑๙.๕๕ บาท/ปี

มีหนี้สิน - บาท

รายได้เฉลี่ยของประชากร (ตามเกณฑ์ จปฐ. ปี (๖๖) จำนวน ๘๙,๔๔๑ บาท/คน/ปี

ครัวเรือนยากจน (รายได้ไม่ถึง ๔๐,๐๐๐ บาท/คน/ปี) จำนวน - ครัวเรือน

๑.๑๐ จำนวนกลุ่มกิจกรรม/อาชีพ มีจำนวน.....๒.....กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มอาชีพนักร้องเพลงประกอบละคร ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๕ สมาชิก ๙ คน เงินทุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
 ชื่อประธาน นายพัฒนพงษ์ น้อยเหล็ก

(๒) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๘ สมาชิก ๑๒ คน เงินทุน ๕๐,๐๐๐ บาท
 ชื่อประธาน นางณัฐกานต์ แก้วประทาน

๑.๑๑ กองทุนในหมู่บ้าน มีจำนวน.....๒.....กองทุน ดังนี้

๑. ชื่อกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านดอนเต๋อ มีงบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒. ชื่อกองทุน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์บ้านดอนเต๋อ มีงบประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท

๑.๑๒ ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

(๑) การเดินทางเข้าหมู่บ้าน

จากที่ว่าการอำเภอหนองแค มุ่งหน้าทางทิศเหนือ เข้าถนนหมายเลข ๑ จากถนนระพีพัฒน์ฝั่งขวา และทางคู่ขนาน ถ. พหลโยธิน ตามถนนหมายเลข ๑ ไปทาง ทางคู่ขนาน ถ. พหลโยธินมุ่งไปตำบลหนองนก ออกจากถนนหมายเลข ๑ และใช้ ถนนหมายเลข ๓๐๔๑ ไปยังตำบลหนองจิก

(๒) ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

- มีไฟฟ้าใช้จำนวน ๔๔ คร้วเรือน ไม่มีไฟฟ้าใช้ จำนวน - คร้วเรือน
- มีน้ำประปาใช้ ๔๔ คร้วเรือน ไม่น้ำประปา จำนวน - คร้วเรือน
- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน - แห่ง
- โทรศัพท์ส่วนตัว จำนวน ๑๑๕ เครื่อง
- รถยนต์จำนวน ๓๐ คัน
- รถจักรยานยนต์ จำนวน ๒๖ คัน
- รถจักรยาน จำนวน ๕ คัน
- รถอีแต่น จำนวน - คัน
- รถไถเดินตาม จำนวน ๖ คัน
- ร้านค้า จำนวน ๑ แห่ง
- สถานบริการน้ำมัน จำนวน ๑ แห่ง

(๓) แหล่งน้ำ

- แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ บ่อน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ จำนวน ๑ บ่อ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๕ ของครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ทั้งหมด ๑๓๔ ไร่ แบ่งเป็น

- (๑) ที่นา.....๑๓๑.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....๙๗.๗๖.....ของพื้นที่ทั้งหมด
- (๒) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น.....๒.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....๑.๔๙.....ของพื้นที่ทั้งหมด
- (๓) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก.....๑.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....๐.๗๕.....ของพื้นที่ทั้งหมด
- (๔) เกษตรอื่นๆ.....-.....ไร่ คิดเป็นร้อยละ.....-.....ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๓ ลักษณะดิน จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ ๑๑ กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำไม่ดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก

๒.๔ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร คลอง.๓.ขว.๑

๒.๕ สินค้าเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

- (๑) สินค้าข้าว เกษตรกร.....๑๕.....ราย พื้นที่ปลูก/เลี้ยง.....๑๓๑.....ไร่ ผลผลิต.....๗๐๐.....ไร่
- (๒) พืชผัก เกษตรกร.....๓.....ราย พื้นที่ปลูก/เลี้ยง.....๑.....ไร่ ผลผลิต.....๑๕๐.....กิโลกรัม

๒.๖ สินค้าเกษตรของหมู่บ้านที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

- (๑) ไม่มี

๒.๗ แหล่งตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

- (๑) ตลาดน้ำต้นตาล.....
- (๒) ตลาดนัดชุมชน.....

๒.๘ จำนวนกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน ...๒...กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มอาชีพน้ำยาอเนกประสงค์ ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๕ สมาชิก ๙ คน เงินทุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ชื่อประธาน นายพัฒนพงษ์ น้อยเหล็ก

(๒) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๘ สมาชิก ...๑๒...คน เงินทุน ๕๐,๐๐๐ บาท

ชื่อประธาน นางณัฐกานต์ แก้วประทาน

๒.๙ อาสาสมัครเกษตรกรของหมู่บ้าน ทั้งหมด...๒.....ราย

- ด้านพืช..... จำนวน.....๑.....ราย

- ด้านปศุสัตว์..... จำนวน.....๑.....ราย

๒.๑๐ แผนงานโครงการที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (งบปกติ งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด งบอื่นๆ)

ลำดับ ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)		แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ดำเนินการ
		ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘		
๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนา วิสาหกิจชุมชน	๑,๕๐๐	-	กรมส่งเสริม การเกษตร	สำนักงานเกษตร อำเภอหนองแค
๒	โครงการขับเคลื่อน การเกษตรระดับหมู่บ้านสู่ การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่า สูง จังหวัดสระบุรี	-	๓,๐๐๐	กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์ จังหวัดสระบุรี

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้าน

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. มีการวางแผนพัฒนาบรรจุภัณฑ์และสินค้า ๒. มีการวางแผนการปลูกข้าว	๑. ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
โครงสร้าง (Structure)	๑. มีการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อบริหารจัดการและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้	๑. การตลาด ต้องหาตลาดเอง ตลาดมีไม่ต่อเนื่อง
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๑. มีระบบน้ำชลประทาน ๒. ดินเหมาะสมกับการทำนา	๑. ขาดน้ำในฤดูแล้ง ๒. ขาดการตรวจวิเคราะห์ดิน ๓. มีต้นทุนในการสูบน้ำเข้านา
บุคลากร (Staff)	๑. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนาสูง (มีความรู้ ความสามารถ) ๒. มีความรักในอาชีพ	๑. ขาดแคลนแรงงาน ๒. ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	๑. มีความรู้และทักษะในการทำนา ๒. มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร	๑. ขาดความรู้ในการจัดการโรค-แมลงศัตรูข้าว ๒. ขาดทักษะในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. มีการจัดการในรูปแบบกลุ่ม ๒. มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ๓. มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน	๑. สมาชิกกลุ่มไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมกลุ่ม
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	๑. มีความสามัคคี ช่วยเหลือกัน	-

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	๑. มีนโยบายช่วยเหลือพัฒนาหมู่บ้าน ๒. มีโครงการจากรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร เช่น ประกันราคาข้าว	๑. ข้อจำกัดในการใช้งบประมาณ (ระเบียบการใช้งบประมาณ)
เศรษฐกิจ (Economic)	๑. ราคาข้าวดี ช่วงเดือน เมย. - พค. ๒. ประเทศคู่แข่งข้าวมีเพิ่มขึ้น และราคาถูกกว่า ๓. มีแหล่งเงินทุน	๑. เศรษฐกิจของประเทศไม่ค่อยดี ๒. กลไกตลาดมีผลต่อราคาข้าว (ไม่สามารถกำหนดราคาเอง)
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	๑. คนในชุมชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการกินข้าวปลอดภัย	๑. ไม่ได้เก็บข้าวไว้กินเอง
เทคโนโลยี (Technological)	๑. มีผู้รับจ้างใช้เครื่องจักรกลทำการเกษตร	๑. เครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่มีราคาแพง
สิ่งแวดล้อม (Environment)	๑. สิ่งแวดล้อมดี ไม่มีมลพิษ	๑. มีน้ำท่วม/น้ำรอการระบายในฤดูฝน
กฎหมาย (Law/Legal)	๑. มีกฎหมาย/ข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาสีสิ่งแวดล้อม (อากาศ, แหล่งน้ำ)	๑. กฎหมาย/ระเบียบของ อปท. ไม่สามารถนำมาใช้ด้านการเกษตรได้

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของหมู่บ้าน (สินค้าข้าว)

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายในหมู่บ้าน

๗-S Mckinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. มีการวางแผนการปลูกข้าว ๒. ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ	-
โครงสร้าง (Structure)	๑. มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน	-
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	-	๑. มีการทำนาต่อเนื่องตลอดปี
บุคลากร (Staff)	๑. มีความรู้และทักษะด้านการทำนา	๑. เกษตรกรส่วนมากสูงวัย
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	๑. มีการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่างๆ	-
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. มีการใช้เทคโนโลยี เช่น โดรน ปรกเกี่ยวข้าว	๑. ต้นทุนการทำนาสูง
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	๑. ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย	-

๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรภายนอกหมู่บ้าน

PESTEL	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การเมือง (Political)	๑. มีโครงการจากรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร เช่น ประกันราคาข้าว	๑. นโยบายช่วยเหลือชาวนาของภาครัฐไม่แน่นอน
เศรษฐกิจ (Economic)	๑. ราคาข้าวดี ช่วงเดือน เมย. - พค. ๒. ประเทศคู่แข่งข้าวมีเพิ่มขึ้น และราคาถูกกว่า ๓. มีแหล่งเงินทุน	๑. เศรษฐกิจของประเทศไม่ค่อยดี ๒. กลไกตลาดมีผลต่อราคาข้าว (ไม่สามารถกำหนดราคาเอง)
สังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural)	๑. คนในชุมชนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการกินข้าวปลอดภัย	๑. ไม่ได้เก็บข้าวไว้กินเอง
เทคโนโลยี (Technological)	๑. เทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยให้ทำนาได้มากขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้นทุนลดลง	๑. เทคโนโลยีสมัยใหม่มีราคาแพง
สิ่งแวดล้อม (Environment)	๑. ดินมีความเหมาะสมกับการทำนา	๑. นโยบายหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ทำให้มีขั้นตอนเพิ่มขึ้น
กฎหมาย (Law/Legal)	๑. มีกฎหมาย/ข้อระเบียบเกี่ยวกับข้าว	-

๒.๓ การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๓.๑ น้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง

สาเหตุ : ชลประทานปล่อยน้ำไม่เพียงพอ

แนวทางการแก้ไข : ปลูกพืชใช้น้ำน้อย/ปอเทือง

๒.๓.๒ ต้นทุนค่าสูบน้ำในการทำนาสูง

สาเหตุ : ระยะทางในการสูบน้ำไกล หลายต่อ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงแพง

แนวทางการแก้ไข : ใช้โซลาเซลล์ในการสูบน้ำ

๒.๓.๓ ขาดแคลนพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

สาเหตุ : ไม่ได้เก็บพันธุ์ข้าวไว้เอง เนื่องจากมีข้าววัชพืชในแปลงนา

แนวทางการแก้ไข : รวมกลุ่มกันซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

รวมกลุ่มกันจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒.๓.๔ สภาพดินในพื้นที่ไม่มีการตรวจวิเคราะห์ดิน

สาเหตุ : ไม่มีความรู้ในการเก็บดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน

แนวทางการแก้ไข : ตรวจวิเคราะห์ดิน

ส่วนที่ ๓

แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรตามความต้องการของหมู่บ้าน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินงาน	รายละเอียด/ วิธีการดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๑	การบริหารจัดการน้ำด้วยระบบ โซล่าเซลล์	๑,๐๐,๐๐๐	เป้าหมาย : ๒๕๐ ครัวเรือน ระยะเวลา : ปี ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐	๑. อบรมการใช้ระบบโซล่าเซลล์ ๒. จัดซื้อระบบโซล่าเซลล์ ๓. ติดตั้งระบบโซล่าเซลล์			✓	๑. สำนักงาน ทรัพยากรน้ำบาล ๒. สำนักงานพลังงาน จังหวัด
๒	ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เพื่อเสริมสร้างรายได้	๓๖,๐๐๐	เป้าหมาย : ๓๐ คน ระยะเวลา : ปี ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐	๑. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูก พืชใช้น้ำน้อย ๒. สอบถามความต้องการพืชที่ ต้องการปลูก ๓. จัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืช ๔. ดำเนินการปลูกพืช ๕. รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย			✓	๑. สำนักงานเกษตร อำเภอ
๓	สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุน การผลิตข้าว (ปุ๋ย/เมล็ดพันธุ์)	๓๐๖,๐๐๐	เป้าหมาย : ๓๐ คน ระยะเวลา : ปี ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐	๑. รวมกลุ่ม ๒. สอบถามความต้องการ ๓. จัดซื้อปัจจัยการผลิต ๔. ส่งมอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร ๕. จัดทำข้อตกลงของกลุ่มเพื่อจัดตั้ง กองทุนกลุ่ม			✓	๑. สำนักงานเกษตร อำเภอ ๒. สถานีพัฒนาที่ดิน

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินงาน	รายละเอียด/ วิธีการดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๔	ส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี	๕๒,๐๐๐	เป้าหมาย : ๑๐ คน ระยะเวลา : ปี ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐	๑. รวมกลุ่มเพื่อจัดทำแปลงฯ ๒. อบรมถ่ายทอดความรู้ ๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๔. จัดทำแปลงฯ ตามเกณฑ์ที่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกำหนด	✓		✓	๑. กรมการข้าว

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

๑. โครงการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์
๒. หลักการและเหตุผล	ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การพัฒนาด้านการเกษตรการจึงเป็นการพัฒนาที่มีความสำคัญอย่างมาก แต่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมในปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านต้นทุนสูงโดยเฉพาะต้นทุนที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำสำหรับการเพาะปลูกข้าว ซึ่งเกษตรกรต้องสูบน้ำจากคลองชลประทานเข้านาตนเอง ซึ่งมีระยะทางไกล ทำให้ต้องจ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสูง ดังนั้น เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำเข้านาให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องใช้พลังงานทดแทนจากแผงโซล่าเซลล์แสงอาทิตย์ ซึ่งจะเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อลดต้นทุนการผลิต และส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลหนองจิกมีรายได้สูงขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อสนับสนุนการสูบน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์ สำหรับการทำนาในพื้นที่ตำบลหนองจิก ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองจิก ๓. เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการกิจกรรมโดยกลุ่มเกษตรกร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน ๒๕๐ ครัวเรือน มีระบบสูบน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๖. กิจกรรมหลัก	บริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การบริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์ ๒๕,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานพลังงานจังหวัดสระบุรี ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- จำหน่ายจัดซื้อและติดตั้งระบบสูบน้ำด้วยโซล่าเซลล์ วงเงิน ๙๗๕,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานพลังงานจังหวัดสระบุรี ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ๒. วิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานพลังงานจังหวัดสระบุรี
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่ง งบประมาณ	จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรทำนาตำบลหนองจิก มีการสูบน้ำเพื่อการเกษตร ด้วยระบบโซล่าเซลล์ ๒. เกษตรกรทำนาตำบลหนองจิกสามารถลดต้นทุนค่าสูบน้ำในการทำนาได้
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรทำนาตำบลหนองจิก มีการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบโซล่าเซลล์อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ๒. เกษตรกรทำนาตำบลหนองจิก มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

๒. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เพื่อเสริมสร้างรายได้

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เพื่อเสริมสร้างรายได้
๒. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมปลูกพืชใช้น้ำน้อย
๓. หลักการและเหตุผล	สถานการณ์การผลิตข้าวของประเทศไทย มีพื้นที่ผลิตข้าวประมาณ ๖๙.๔๑ ล้านไร่ ผลผลิตประมาณ ๓๑.๐๔ ล้านตันข้าวเปลือก มีปริมาณความต้องการใช้เพื่อการส่งออกและบริโภคในประเทศรวม ๒๖.๙๑๘ ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นพื้นที่ ๖๔.๖๙ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการใช้อยู่ประมาณ ๒.๒๕ ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๓.๔๘ ล้านไร่ สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทาน ดังนั้น คณะกรรมการนโยบายบริหารและจัดการข้าว (นบข.) จึงได้กำหนดแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรเพื่อบริหารจัดการสินค้าข้าวให้มีประสิทธิภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกโดยการลดปริมาณข้าวออกสู่ตลาดในรอบการผลิตฤดูนาปรัง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สินค้าข้าวแห่งชาติ เพื่อปฏิรูปภาคการเกษตรตามหลักคิด “ตลาดนำการผลิต” บริหารจัดการผลผลิต ให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อมิให้เกิดปัญหากระทบต่อราคาข้าว สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค มีบทบาทภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการเกษตร ระบบการผลิต และการบริหารจัดการสินค้าเกษตร โดยสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร ด้วยการจัดระบบการผลิตพืชในพื้นที่นาข้าว มีเป้าหมายในการลดรอบพื้นที่เพาะปลูกข้าวฤดูนาปรัง ด้วยการจัดกิจกรรมทางเลือกพืชที่เหมาะสมทดแทน โดยบริหารจัดการการตลาดและการผลิตให้สมดุล จะช่วยลดปริมาณข้าวเปลือกออกสู่ตลาดลงได้ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชอื่นทดแทนข้าว เช่น ถั่วเขียว ข้าวโพดข้าวเหนียว พักทอง และอื่น ๆ ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวไม่เกิน ๑๒๐ วัน ให้เกษตรกรได้เรียนรู้การบริหารจัดการการผลิตพืชทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต คุณภาพผลผลิต และการตลาด ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพการเกษตร
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมพื้นที่การปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนการทำนา ๒. เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้านการผลิตกับตลาดพืชใช้น้ำน้อย ๓. เพื่อให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทนการทำนา
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- ระดับผลผลิต - เกษตรกร ๓๐ ราย ได้รับความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร - มีแปลงเรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้เกษตรกร จำนวน ๓๐ ไร่ - ระดับผลลัพธ์ ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ด้านการผลิตและการตลาดของพืชใช้น้ำน้อย และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๖. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรตำบลหนองหนองจิก จำนวน ๓๐ ราย

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. กิจกรรม	๑. เวทีเรียนรู้ ๑.๑ จัดเวทีเรียนรู้ การบริหารจัดการการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูทำนาปรังเพื่อประกอบกับผลการเชื่อมโยงตลาด แล้วนำมาจัดทำแผนการผลิต แผนการตลาด ในรูปแบบกลุ่มและรายบุคคล ๒. แปลงเรียนรู้ ๒.๑ สนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ให้เกษตรกรทำแปลงเรียนรู้ ๒.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่มโดยให้พื้นที่ (ไร่) ในการจัดทำแปลงเรียนรู้เท่ากับหรือมากกว่าจำนวนเกษตรกร ๒.๓ ส่งเสริมการเรียนรู้จากจุดทำแปลงเรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อยในฤดูนาปรัง ๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนการผลิต รายได้ ของข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และพืชใช้น้ำน้อย ๒.๕ ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยตามพื้นที่เพาะปลูกจริง ๓. ติดตามประเมินผล ๓.๑ กำกับดูแล ให้คำแนะนำ ๓.๒ ศึกษาและรายงานผลตอบแทนรายได้ของเกษตรกรจากการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. จัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน ๓๐ ราย ๖,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ๑. วิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๓๐ แปลง ๓๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ๑. วิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๑๐. งบประมาณ	๓๖,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. มีแปลงเรียนรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้เกษตรกร จำนวน ๓๐ ไร่ ๒. เกษตรกร ๓๐ ราย มีความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเสริมสร้างรายได้แก่เกษตรกร
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยในฤดูทำนาเสริมสร้างรายได้

๓. โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว (ปุ๋ย/เมล็ดพันธุ์)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว (ปุ๋ย/เมล็ดพันธุ์)
๒. แนวทางการพัฒนา	เพื่อส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว
๓. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันเกษตรกรโดยเฉพาะชาวนาต้องประสบปัญหาผลผลิตข้าวตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงทำให้ผลิตข้าวได้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ประกอบกับเกษตรกรยังใช้วิธีการใส่ปุ๋ยแบบเดิม ๆ รวมทั้งความเสี่ยงในด้านราคา ผลผลิตที่แปรปรวนตลอดเวลา ความเสี่ยงในด้านภัยธรรมชาติ ทำให้รายได้ไม่แน่นอน จึงมีความจำเป็นต้องแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง และลดต้นทุนในการผลิตข้าว เพื่อให้การผลิตข้าวของเกษตรกรได้ผลผลิตที่สูงขึ้น
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	- เพื่อลดต้นทุนการผลิต สร้างรายได้ให้เกษตรกร - เพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ - เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว - เกษตรกรมีความรู้ในการผสมปุ๋ยใช้เอง - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ทำนาและเกษตรกรทำนาในตำบลหนองจิก จำนวน ๓๐ ราย
๗. กิจกรรม	อบรมให้ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	อบรมถ่ายทอดความรู้เกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๓๐ ราย ๖,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ๑. สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ๒. วิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิต (แม่ปุ๋ยและเมล็ดพันธุ์ข้าว) ๓๐๐,๐๐๐ บาท ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ๑. วิสาหกิจชุมชนสร้างสุขหนองจิก ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๑๐. งบประมาณ	๓๐๖,๐๐๐
๑๑. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ - เกษตรกรมีความรู้ในการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๑๒. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรมีความรู้ในการการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. โครงการส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๒. หลักการและเหตุผล	จากสถานการณ์ข้าวในปัจจุบัน พบว่า ราคาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้น สวนทางกับราคาจำหน่ายผลผลิตข้าวเปลือกที่ค่อนข้างต่ำ ส่งผลกระทบต่อชาวนาที่ปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก รวมทั้งเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีมีราคาสูง และหาซื้อค่อนข้างยาก เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก จึงได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาการปลูกข้าว จากเดิมที่ผลผลิตทั้งหมดต้องส่งเข้าโรงสี เป็นการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรและชาวนาทั่วไปในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง โดยการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีในชุมชน เกษตรกรมีความรู้ กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถนำไปต่อยอดการประกอบอาชีพ การสร้างรายได้จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ชาวนาทั่วไปได้ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีที่หาได้ในท้องถิ่นในราคาเหมาะสม ชุมชนเกิดความมั่นคงและยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองและกลุ่ม ๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรข้าวของเกษตรกรในชุมชน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๐ ราย ได้รับความรู้กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มมูลค่าข้าวได้
๕. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- อบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ๒,๐๐๐ บาท ๑. กรมการข้าว ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	- สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๕๐,๐๐๐ บาท ๑. กรมการข้าว ๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. กรมการข้าว ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
๙. งบประมาณ และแหล่ง งบประมาณ	จำนวน ๕๒,๐๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๐ ราย มีความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ๒. เกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้ในการเพาะปลูก รวมทั้งจำหน่ายให้เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าให้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ตนเองผลิตได้ สร้างรายได้ เกิดความ มั่นคงทางอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ๒. เกษตรกรและชุมชนใกล้เคียงสามารถเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีได้ง่ายขึ้น และพื้นที่หมู่ ๒ ตำบลหนองจิกเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่สามารถเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๓. ช่วยลดต้นทุนในการผลิตข้าว

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ปี 2566-2570
(ฉบับปรับปรุง ปี 2568)

